

Uvodnik

Razvoj knjižnica u smjeru otvorenih, multimedijских, informacijskih, obrazovnih i kulturnih središta predstavlja, uz razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije, bitan čimbenik razvoja društva znanja u Hrvatskoj. Pri tome se misli kako na razvoj narodnih knjižnica kao središta lokalne zajednice, tako i na razvoj školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica kao integracijskih obrazovnih i informacijskih središta škola i visokih učilišta.

Kad smo dogovarali temu ovogodišnje, 34. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva, *Knjižnice, politika, javnost : hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija*, željeli smo da se kroz pozvana izlaganja i radionice domaćih i inozemnih stručnjaka zacrtta strategija razvoja narodnih, školskih, visokoškolskih i specijalnih knjižnica kao ključnih čimbenika razvoja hrvatskog društva na putu u Europsku uniju.

Planirajući program, željeli smo s jedne strane čuti mišljenje struke vezano uz dinamički plan razvoja hrvatskih knjižnica, a s druge strane željeli da predstavnici nadležnih ministarstava iznesu svoje viđenje i planove djelovanja prema knjižnicama kako bismo zajedno zacrtali put uspostave hrvatskog knjižničnog sustava. Za izradu uspješnog plana nije nužno samo koordinirano djelovanje struke i osnivača, odnosno nadležnih ministarstava, Ministarstva kulture i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, nego i ministarstava međusobno.

U informacijskom se društvu smanjuju razlike između pojedinih vrsta knjižnica, pa iako svaka od njih ima svoje posebne zadaće i usmjerena je na određenu skupinu korisnika, suradnja i dijeljenje znanja i informacija neophodno je i olakšano. U dobro organiziranim europskim knjižničnim sustavima nije potrebno rasipati vrijeme i novac poreznih obveznika na ponavljanje istih poslova, obrađujući iste knjige, birajući linkove na iste izvore informacija, nabavljajući iste elektroničke časopise kao što se to svakodnevno radi u desetinama i stotinama hrvatskih knjižnica, nego je potrebno dijeliti sredstva, znanje i resurse. Za uspostavu takvog sustava nužna je suradnja, ali i prepoznavanje i zajedničko sufinanciranje uspješnih programa koji zadovoljavaju interese svih vrsta knjižnica, poput Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara ili djelatnosti Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Hrvatsko knjižničarsko društvo je pozivajući strane priznate stručnjake na svoje stručne skupove te prevodeći međunarodne dokumente i IFLA-ine smjernice za službe i usluge za narodne, za dječje i za školske knjižnice, kao i smjernice za službe i usluge za osobe s disleksijom te za gluhe osobe, upoznalo domaću javnost s kretanjima u svjetskom knjižničarstvu i očekivanom ulogom knjižnica u današnjem informacijskom društvu. Zaključci sa stručnih skupova HKD-a istaknuli su potrebu donošenja nacionalnog

plana razvoja te pojačane suradnje i umrežavanja narodnih, školskih i visokoškolskih knjižnica.

Strategija kulturnog razvitka, u kojoj je iznesena i strategija razvoja knjižnica, donesena je 2001. godine, ali ni tri godine od njezinog donošenja, ni šest godina od donošenja Zakona o knjižnicama, ni osam godina od, na poticaj Hrvatskog sabora, pokretanja projekta NISKA, nije donesen nacionalni plan djelovanja.

Ohrabruje što su nam se na našim stručnim skupovima pridružili i svoja viđenja iznose oni koji odlučuju o statusu i sredstvima za knjižnice, poput rektora hrvatskih sveučilišta koji su, po prvi put, sudjelovali na 6. danima specijalnog i visokoškolskog knjižničarstva u travnju u Opatiji, kao i što su svoj dolazak i izlaganja na 34. skupštini najavili i ministar kulture te ministar znanosti, obrazovanja i športa.

Vjerujemo da će Sekcija za narodne, Sekcija za školske, Sekcija za visokoškolske te Sekcija za specijalne knjižnice do ili na 34. skupštini ponuditi strateške planove djelovanja, kako bi se svi zainteresirani mogli uključiti u raspravu, davati prijedloge, kritike i komentare, te kako bismo na temelju zajednički donesenih dokumenata mogli uspješnije surađivati.

Bez jasnog strateškog plana te bez određenja prioriteta i izdvajanja sredstava u skladu s tim nije moguć ravnomjeran razvoj djelatnosti, kao ni razvoj hrvatskog knjižničnog sustava u cjelini. Pritom je jednako važno utvrditi sadašnje stanje, položaj i mjesto pojedine knjižnice u sustavu, bez obzira na prošlost, želje ili nerealna očekivanja pojedinaca, kao i uspostaviti nadzor nad provedbom dogovorenog, kako sve ne bi bilo prepušteno "dobroj volji" pojedinaca.

Alemka Belan-Simić

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 5 Iz rada Društva
- 14 Iz regionalnih društava
- 17 Iz knjižnica
- 23 Hrvatsko knjižnično vijeće
- 24 Međunarodna zbivanja
- 29 Vijesti iz EBLIDA-e
- 31 Skupovi i predavanja u zemlji
- 41 Skupovi u inozemstvu
- 44 Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara (CSSU)
- 46 Iz drugih društava
- 47 Novi naslovi
- 48 Prikazi knjiga
- 49 Osobne vijesti

Barbro Wigell-Ryynänen

Na Drugom savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj održanom u Osijeku pod nazivom "Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica" razgovarali smo s Barbrom Wigell-Ryynänen, savjetnicom za knjižnice u finskom Ministarstvu obrazovanja.

Za početak, možete li nam nešto reći o finskoj viziji informacijskog društva?

Kao odgovor na ovo pitanje citirat ću ulomak iz *Finskog modela informacijskog društva* Manuela Castellsa, autora *Informacijskog doba* i profesora sociologije na Berkeleyju, i finskog doktora znanosti Pekkea Himanena, autora *Hakerske etike*:

"Ono što čini Finsku iznimno zanimljivom međunarodnoj javnosti ne izvire samo iz tehnologije i ekonomije. Sa stajališta značajnih promjena uzrokovanih globalizacijom uočljiva je finska karakteristika pokušaja kombiniranja dinamičkog tehnološkog i ekonomskog razvoja sa socijalnim modelom po kojem bi blagostanje trebalo biti jednako raspodijeljeno među svim članovima društva."

U stajalištu bivše finske Vlade bilo je naglašeno da je "... knjižnični sustav nosivi stup pružanja obrazovnih i kulturnih usluga na nacionalnoj razini, koji podupire nastojanja svih stanovnika u dostizanju višeg stupnja intelektualnog razvoja". Sadašnja je Vlada donijela dokument *Knjižnična strategija 2010. (Library Strategy 2010)* koji donosi model razvoja knjižnica.

Što se u Finskoj poduzima da bi se razvilo takvo informacijsko društvo?

Država pruža financijsku potporu za razvoj uporabe novih tehnologija u školama, na sveučilištima i u knjižnicama. U razdoblju od 1995. do 1999. državna potpora narodnim

knjižnicama bila je namijenjena izgradnji tehnološke infrastrukture, umrežavanju i edukaciji osoblja. Od 2000. na ovamo sredstva su namijenjena stvaranju mrežnih sadržaja i usluga laganih za korištenje (*user-friendly*), te za obnovu i proširenje knjižničnih sustava u manjim općinama sukladno standardima.

Različite ustanove i sveučilišta nude široki spektar tečajeva o uporabi novih medija. Cijene takvih tečajeva nisu visoke, pa ih svi mogu pohađati. Nude se specijalizirani tečajevi za nezaposlene, starije osobe, mlade. Mreža knjižnica omogućava besplatan pristup internetu u cijeloj zemlji. Sve to, po mom mišljenju, utječe na razvoj Finske kao društva znanja. Školovanje je besplatno, uključujući sveučilišno, te postoji mnogo ustanova koje nude cjeloživotno obrazovanje, a zajednički ih financiraju država i općine.

Kako se finske knjižnice uklapaju u takav model, odnosno kakva je razvojna strategija finskih narodnih knjižnica?

Finske knjižnice su u cijelosti integrirane u takav model jer ih u jednakim omjerima financiraju država i općine. *Zakon o knjižnicama* propisuje da je pružanje knjižničnih i informacijskih usluga građanima obaveza svake općine. Jednako tako, fizička mreža knjižnica je važna za informacijsko društvo. Zbog toga država financira izgradnju novih knjižnica i kupnju pokretnih knjižnica (s udjelom od 25 do 50 %, ovisno o financijskom stanju općine), kao i pružanje virtualnih usluga.

U dokumentu *Library Policy Programme 2001-2004* pravo na informaciju i kreativnost definirano je kao temeljno ljudsko pravo u informacijskom društvu:

"Samostalan građanin informacijskog društva mora imati pravo na informaciju te pristup informaciji, kao i mogućnost pronalaženja i stvaranja znanja. Primjene novih tehnologija uvjetuju nastanak novih vještina građana."

Uloga knjižnica u razvoju takvih vještina propisana je *Zakonom o knjižnicama*. Vladino stajalište također ističe da su knjižnice važno mjesto za razvoj civilnih vještina, pri tome se misli na vještine koje su potrebne u informacijskom društvu. U Vladinom dokumentu *Knjižnična strategija 2010. (Library Strategy 2010)* stoji:

"Osim obrazovnog sustava, narodne su knjižnice najvažnije sredstvo državnih vlasti u stvaranju preduvjeta za ostvarivanje građanskih prava u informacijskom društvu. Narodne knjižnice pružaju životno važne civilizacijske i kulturne usluge, zadovoljavaju potrebe pojedinaca te sveobuhvatno utječu na učenje, poučavanje i ostvarivanje građanskih prava."

Prva posudbena knjižnica u Finskoj, *Vaasa Reading Society*, utemeljena je 1794. Možete li nam nabrojiti najvažnije događaje iz povijesti finskog narodnog knjižničarstva?

Vaasa Reading Society, naravno, ali prve javne knjižnice u današnjem značenju utemeljene su početkom 1860-ih zajedno s mrežom osnovnih škola. To je vrijeme snažnog buđenja nacionalne svijesti u tadašnjoj Finskoj koja je kao

Veliko vojvodstvo imala autonomiju unutar Rusije. U to je doba došlo do povezivanja anglo-američkog koncepta narodne knjižnice besplatnih usluga s novim promišljanjima društva i shvaćanjem važnosti općeg obrazovanja. U Finskoj je 1875. bilo otprilike 300 narodnih knjižnica, dok ih je početkom 20. stoljeća bilo 1500. Financiranje knjižnica od države utemeljeno je 1921., a prvi *Zakon o knjižnicama* objavljen je 1928., koji se prerađivao više puta, a danas važeći objavljen je 1998. godine. Knjižnična legislativa je od samih svojih početaka propisivala jednaku kvalitetu usluga i mogućnost pristupa bez obzira na prebivalište korisnika i njegov financijski status.

Kakve se organizacijske vještine, kompetencije, razvojne strategije, mentalitet i opće karakteristike zahtijevaju danas u narodnim knjižnicama, a koje nisu bile potrebne u prošlosti?

U 1970-ima u Finskoj je bilo oko 3000 narodnih knjižnica, danas ih je manje od 1000. Iako je točno da je oko 160 knjižnica zatvoreno zbog financijskih razloga tijekom recesije sredinom 1990-ih, najvažniji razlog ovog značajnog smanjenja broja mjesta pružanja usluga je povezan s potpuno novim određenjem narodne knjižnice i usluga koje bi trebala pružati. U današnjem informacijskom društvu nije više dovoljno u maloj seoskoj knjižnici ponuditi nekoliko polica s rado čitanim naslovima i 20 do 30 novih naslova godišnje. Većina ljudi posjeduje automobile i odlazi u središnje knjižnice zbog većih zbirki i boljih usluga. Isto tako, pokretne knjižnice donose različite zbirke i profesionalne usluge korisnicima na kućne pragove. Pretraživanja informacija dobivaju sve više na važnosti.

Nova znanja i vještine, odnosno novi mentalitet koji je danas potreban može se okarakterizirati sljedećim rečenicama iz dokumenta *Library Policy Programme 2001-2004*: “Knjižnica je aktivna i učinkovita ustanova

- lako dostupna
- otvorena svima zbog jačanja demokracije
- koja prenosi baštinu i podržava multikulturalizam
- koja izgrađuje i promiče duh zajednice
- koja pruža okružje za učenje i promiče pismenost, uključujući informacijsku pismenost.

U svojoj novoj ulozi knjižničar je mnogo aktivniji: mora svladavati nove vještine i raditi na vlastitoj informacijskoj pismenosti, njegovo se mišljenje traži u razlučivanju informacija i dezinformacija. Pretraživanje informacija je danas mnogo više interaktivno jer uvažava osobne potrebe korisnika. Knjižničari također stvaraju mrežne sadržaje na lokalnoj i regionalnoj razini pridonoseći tako jačanju lokalnog i regionalnog identiteta.

U Osijeku ste govorili o strategiji razvoja finskih knjižnica? Na koje se način u Finskoj radilo na donošenju takve strategije?

Dokument *Library Policy Programme 2001-2004* izradio je odbor koji su sačinjavali predstavnici knjižnica, knjižničarskog udruženja, lokalnih i državnih vlasti. *Knjižnična strategija 2010. (Library Strategy 2010)* je djelomično utemeljena na spomenutom *Programu* i razradili su je stručnjaci za knjižnice Ministarstva obrazovanja kao dio službene strategije Ministarstva. Knjižničari koji su zaduženi za knjižnice u Ministarstvu čine situaciju u Finskoj specifičnom. Traženje mišljenja knjižničarskih stručnjaka “izvana” nije toliko potrebno. Ipak, mreža stručnjaka je radila na strategiji, ona je nastajala kroz rasprave i razgovore s Finskim knjižničarskim društvom, s knjižničarima iz velikih i malih knjižnica i sa stručnjacima iz drugih područja. Najvažnija stvar je, vjerojatno, umrežavanje i razgovor.

Za kraj, želite li nešto poručiti hrvatskim narodnim knjižničarima?

Da. Želim istaknuti kako sam uživala u entuzijazmu koji se mogao osjetiti na savjetovanju u Osijeku. *Power point* prezentacije koje sam vidjela bile su izvrsne. Želim vam da nastavite tako dobro raditi u hrvatskim knjižnicama. Također vam želim mnogo sreće u izradi i donošenju nacionalne knjižnične strategije.

*Razgovarala Z. Sviben
Prevela s engleskog A. Barbarić*

Posjetite mrežne stranice
Hrvatskoga knjižničarskog društva
na adresi
www.hkdrustvo.hr

Gyda Skat Nielsen

Prilikom održavanja 1. okruglog stola o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama u Zagrebu krajem ožujka 2004. Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD-a ugostila je gospođu Gydu Skat Nielsen, svjetski priznatog stručnjaka u području knjižničarstva i radu s osobama s disleksijom.

Gospođu Nielsen je bila predsjednica Europske udruge za disleksiju (EDA), članica je Upravnog odbora Danske udruge za disleksiju te je pokrenula i vodi "Projekt o disleksiji za istočnu i zapadnu Europu".

Gospođa Nielsen radi kao voditeljica Odjela za proširene službe (Outreach library services) u Narodnoj knjižnici Søllerød u Hørsholmu pokraj Kopenhagena. Na Okruglom stolu godiša iz Danske održala je pozvano izlaganje na temu "Knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom diljem svijeta", sudjelovala je u diskusiji na temu disleksije i prisustvovala promociji hrvatskog prijevoda IFLA-inih Smjernica za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom, koje je kao članica Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za knjižnice za osobe s posebnim potrebama (LSDP) izradila u suradnji s Birgittom Irvall iz Švedske. Ove je godine postala suradnica na prvom hrvatskom knjižničarskom projektu s područja disleksije - "Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u RH".

Za vrijeme boravka u Zagrebu gospođa Nielsen se odazvala pozivu na razgovor i odgovorila na nekoliko pitanja za glasilo HKD Novosti.

Možete li nam reći kako su financirane narodne i školske knjižnice u Danskoj i što to znači za organiziranje službi i usluga za osobe s posebnim potrebama u danskim knjižnicama?

Danske javne knjižnice se financiraju iz sredstava lokalnih zajednica u kojima se nalaze. Prema danskom Zakonu o knjižnicama, danske javne knjižnice imaju obvezu

usluživati sve građane, uključujući osobe s posebnim potrebama, a posebice one koje nisu u mogućnosti doći u knjižnicu.

Mnoge narodne knjižnice imaju posebne "odjele" sa zvučnim knjigama, knjigama s uvećanim tiskom, knjigama laganim za čitanje koje prati tekst snimljen na vrpce, zvučnim časopisima te novinama, letcima i brošurama koje se proizvode na vrpce. Više od polovine danskih knjižnica tjedno izdaje lokalna novinska izdanja na vrpce za osobe koje imaju problema s čitanjem (slijepe, slabovidne, dislektične i fizički hendikepirane osobe ili druge osobe koje nisu u stanju čitati ili držati tiskana izdanja). Ova je usluga besplatna, kao i sve ostale usluge knjižnica.

Nekoliko danskih javnih knjižnica, primjerice Narodna knjižnica Søllerød, nude uslugu čitanja korisnicima s disleksijom, koji dokumente mogu donijeti ili poslati poštom, a u knjižnici se snimaju na nosač zvuka. Također, knjižnica može tekst skenirati kako bi ga korisnik mogao čitati pomoću programa za sintezu govora.

Danska knjižnica za slijepe također surađuje s javnim knjižnicama u Danskoj. Osobe s oštećenim vidom posuđuju materijale izravno iz knjižnice za slijepe, dok osobe s disleksijom posuđuju svoje materijale kroz lokalne narodne knjižnice. Knjige i ostali materijali u danskim narodnim knjižnicama redovito se šalju korisnicima s posebnim potrebama na kućnu adresu. Ta je usluga također besplatna.

Kako se obrazuju narodni i školski knjižničari u Danskoj, kakvu školsku spremu stižu i postoji li posebna edukacija knjižničara za rad s osobama s posebnim potrebama?

Knjižničari koji su zaposleni u javnim knjižnicama u Danskoj obrazuju se na Kraljevskoj školi za knjižničarstvo i informacijske znanosti (Royal School of Library and Information Sciences) u Kopenhagenu, koja ima svoj odsjek i u Ľlborgu. Akademsko obrazovanje traje tri godine, uz dodatnih 6 mjeseci nadgradnje u okviru specijaliziranih studija.

Nažalost, moram reći da u okviru obrazovanja knjižničara još uvijek ne postoje programi za studente koji bi obuhvaćali edukaciju za rad s osobama s posebnim potrebama na polju proširenih knjižničarskih usluga (outreach library services). To je problem koji se naglašava već cijeli niz godina od strane knjižničara koji rade na polju proširenih knjižničarskih usluga u Danskoj.

Dosad je u Školi za knjižničare bilo organizirano svega nekoliko tečajeva za školovane knjižničare koji rade u javnim knjižnicama kao oblik stalnog stručnog usavršavanja. Škola za knjižničare i inače organizira tečajeve na različite teme namijenjene knjižničarima, a studenti mogu odabrati kolegije iz područja knjižničarskih usluga za osobe s posebnim potrebama kao temu svog diplomskog rada. Osim toga, druga knjižničara i druge srodne udruge organiziraju konferencije, "dane projekata" i mnoga druga događanja.

Možete li nam reći nešto o "disleksiji među zatvorenim" i o rezultatima istraživanja koje ste nedavno proveli u tri danska zatvora u sklopu aktivnosti proširenih knjižničnih usluga?

Postotak zatvorenika s disleksijom razlikuje se od zemlje do zemlje i varira od 40% do 60%. Ipak jedna stvar je sigurna - s rastućim brojem zatvorenika iz zemalja u razvoju u europskim zatvorima raste i broj nepismenih.

Knjižnične usluge za zatvorenike na odsluženju kazne jedino je polje proširenih knjižničarskih usluga na kojem dosad nisam radila. Prošlog sam ljeta tri dana provela u tri velika zatvora u Kopenhagenu. To me naravno ne čini "stručnjakom", ali sam zahvaljujući kolegama koji rade u zatvorskim knjižnicama dobila vrlo dobru sliku o važnosti rada među zatvorenicima.

Prije nekoliko godina, tijekom sastanka Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za knjižnice za osobe s posebnim potrebama u Barceloni, imala sam priliku posjetiti zatvor za žene. U Španjolskoj i Danskoj uvidjela sam da su zatvorske knjižnice "otoci gdje vlada normalnost" u jednom vrlo grubom svijetu. Također je vidljiva vrlo uspješna suradnja između zatvorske knjižnice i odjela za obrazovanje u zatvoru.

Kao osobu s bogatim knjižničarskim iskustvom u radu s osobama s posebnim potrebama, molim Vas da prokomentirate dosadašnji rad HKD-ove Komisije za knjižnične usluge osobe s posebnim potrebama i organizaciju 1. okruglog stola te preporučite aktivnosti koje su poželjne za njezin daljnji rad.

Tijekom zagrebačke konferencije ostala sam impresionirana radom koji obavlja Komisija za osobe s posebnim potrebama i, ukoliko želite, rado ću joj pomoći u budućim aktivnostima. Rad koji obavljate je vrlo dobar primjer za mnoge zemlje koje dosad nisu dovoljno činile na ovom području. Ono što bih toplo preporučila je da napišete članak o djelovanju i programu rada Komisije za IFLA Newsletter, jer je IFLA-ina Sekcija za knjižnice za osobe s posebnim potrebama vrlo zainteresirana za informacije iz zemalja koje su na putu približavanja Europskoj uniji.

Osim toga, ono što bih svakako preporučila je da u svoje aktivnosti uključite same osobe s posebnim potrebama kojih se tiče vaš budući rad. Primjerice, bilo bi dobro da dislektične osobe pozovete da održe izlaganje na knjižničarskim konferencijama i drugim događanjima i govore o vlastitim iskustvima i problemima prilikom korištenja knjižnice te razgovaraju o tome kakvu bi građu i usluge voljele imati u knjižnici. Takav izravan susret stvarno djeluje impresivno na publiku i najbolji je način za dublje razumijevanje određenog problema. To sam osobno iskusi na nekoliko konferencija u Danskoj i inozemstvu.

Hrvatsko knjižničarsko društvo u jesen ove godine održava skupštinu na temu strategije razvoja hrvatskih knjižnica u smjeru dostizanja modela europskog knjižničarstva. Postoji li u Danskoj Nacionalna strategija razvoja knjižnica i usluga za osobe s posebnim potrebama?

Da, o tome postoji članak u Biltenu IFLA-ine Sekcije za knjižnice za osobe s posebnim potrebama (IFLA Newsletter LSDP) za jesen 2003. godine.

U 2002. godini skupina stručnjaka u okviru danske knjižničarske zajednice izradila je prijedlog Nacionalne strategije za poboljšanje kvalitete knjižničnih usluga za osobe

s posebnim potrebama. Kao rezultat rada, izradili su izvještaj s preporukama koji je predan danskim knjižničnim vlastima i Parlamentu. U okviru brojnih preporuka nalazi se i ona o izradi Nacionalnog internet portala za osobe s posebnim potrebama.

U proljeće 2003. dansko Ministarstvo kulture financijski je poduprlo izradu Nacionalnog internet portala, a izvršenje zadatka povjereno je Danskoj knjižnici za slijepe koja već ima iskustva na tom planu uz pomoć svih ostalih danskih knjižnica. Portal treba omogućiti osobama koje ne mogu čitati standardni tisak neograničen pristup postojećim i budućim digitalnim tekstovima.

Razgovarala D.-M. Gabriel

Iz rada Društva

12. sjednica Glavnog odbora HKD-a

12. sjednica Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održana je elektroničkom poštom 2. ožujka 2004. U radu sjednice sudjelovalo je 12 od 17 članova Glavnog odbora.

Dnevni red:

1. usvajanje završnog financijskog izvještaja o radu HKD-a u 2003.
2. obavijest o odluci Izvršnog odbora o nominaciji prof. dr. sc. Aleksandra Stipčevića za Nagradu Grada Zagreba
3. obavijest o nominaciji za Nagradu Astrid Lindgren za 2005.

Ad 1

Glavni je odbor usvojio završni financijski izvještaj o radu HKD-a u 2003. koji je upućen Ministarstvu kulture i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa u zakonskom roku.

Ad 2

Glavni odbor je obaviješten da je Izvršni odbor temeljem javnog natječaja za podnošenje prijedloga za dodjelu Nagrade Grada Zagreba donio odluku da se nominira naš ugledni dugogodišnji član prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević. Nominaciji su se pridružili Nacionalna i sveučilišna knjižnica i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Ad 3

Hrvatsko knjižničarsko društvo je pozvano da, kao i još 374 organizacije i institucije iz cijelog svijeta, i ove godine nominira kandidate za Nagradu Astrid Lindgren. Članovi Glavnog odbora zamoljeni su da obavijest o mogućnosti nominacije prosljede svojim članovima. Kako je rok za nominiranje 15. svibnja, naglašeno je da će se razmatrati samo potpuni prijedlozi koji do 1. travnja pristignu u Društvo.

Zapisničarka:
Ana Barbarić,
stručna tajnica HKD-a

Predsjednica HKD-a:
Alemka Belan-Simić

13. sjednica Glavnog odbora HKD-a

13. sjednica Glavnog odbora Hrvatskoga knjižničarskog društva održana je 14. svibnja 2004. s početkom u 12 sati u prostorijama HKD-a.

Sjednici su prisustvovali: **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Tanja Sušec** (predsjednica Stručnog odbora HKD-a), **Damjana Frančić** (tajnica DB-a Istre, zamjena za Teu Grujić), **Dražan Herman** (predsjednik DK-a Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja), **Nada Profozić** (predsjednica DK-a Karlovac), **Emilija Pezer** (predsjednica DK-a Slavonije i Baranje), **Ružica Junačko** (predsjednica DK-a Slavonski Brod), **Martina Dragija Ivanović** (predsjednica DK-a Zadar, zamjena za Elviru Katić), **Marica Šapro-Ficović** (predsjednica KD-a Dubrovnik), **Vesna Gregurović** (članica Nadzornog odbora KD-a Krapinsko-zagorske županije, zamjena za Suzanu Deak), **Senka Tomljanović** (predsjednica KD-a Rijeka – 2. potpredsjednica HKD-a), **Renata Rupčić** (predsjednica KD-a Sisačkomoslavačke županije), **Dunja Seiter-Šverko** (predsjednica Zagrebačkog KD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: **Jelka Pavičić** (predsjednica DK-a Like), **Edita Bačić** (predsjednica DK-a Split), **Borivoj Radojčić** (predsjednik KD-a Međimurske županije), **Željkan Čeč** (predsjednik KD-a Varaždinske županije – 1. potpredsjednik HKD-a).

Od 17 članova Glavnog odbora, 13. sjednici je prisustvovalo 13 članova.

Ostali: **Blaženka Peradenić-Kotur** (predsjednica Etičkog povjerenstva HKD-a), **Irena Pilaš** (predsjednica Nadzornog odbora HKD-a), **Rajka Gjurković Govorčin** (glavna urednica niza Izdanja HKD-a), **Tinka Katić** (glavna urednica VBH-a), **Mirna Willer** (glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a), **Ana Barbarić** (stručna tajnica HKD-a), **Tina Matošević** (poslovna tajnica HKD-a).

Sjednici nisu prisustvovali: **Sofija Klarin** (glavna urednica mrežnih stranica HKD-a) i **Aleksandra Horvat** (predsjednica Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja HKD-a).

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. usvajanje tromjesečnog financijskog izvještaja o radu HKD-a
3. izvještaj predsjednice Stručnog odbora HKD-a
4. izvještaji urednica izdanja HKD-a
5. plan rada HKD-a do 34. skupštine
6. konačni dogovor o 34. skupštini HKD-a
7. razno.

Ad 1

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić predložila je nadopunu dnevnog reda dvjema točkama: *Primanje novoosnovanog Knjižničarskog društva Šibenik u redovno članstvo HKD-a* (pod točkom 6) i *Kandidatura predstavnika HKD-a u kulturna vijeća Ministarstva kulture na temelju objavljenog Poziva za predlaganje članova kulturnih vijeća Ministarstva kulture* (pod točkom 7). Nadopunjeni dnevni red jednoglasno je usvojen (*Dogovor o 34. skupštini HKD-a* pomaknut je pod točku 8, a *Razno* pod točku 9).

Ad 2

Poslovna tajnica HKD-a Tina Matošević izvijestila je članove Glavnog odbora o financijskom poslovanju Društva u prva tri mjeseca ove godine. Podnešeni financijski izvještaj jednoglasno je usvojen.

Ad 3

Predsjednica Stručnog odbora HKD-a Tanja Sušec izvijestila je prisutne o 5. sjednici Stručnog odbora koja je održana istog dana, 14. svibnja, s početkom u 10 sati. Istaknula je kako je na sjednici usvojen prijedlog osnivanja Radne grupe za manjinske knjižnice u sklopu Sekcije za narodne knjižnice. Predsjednica Stručnog odbora također je ukratko izvijestila članove Glavnog odbora o održanim skupovima u organizaciji ili suorganizaciji HKD-a, te je najavila održavanje *Okruglog stola o knjižničnoj statistici* i *Okruglog stola "Školske knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica"*. Tanja Sušec izvijestila je prisutne i o zastojima u radu na *Priručniku za otpis i reviziju knjižnične građe*.

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o prijedlogu Josipa Stipanova, glavnog ravnatelja NSK, da Nacionalna i sveučilišna knjižnica i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu budu suorganizatori stručnog skupa povodom svečanog obilježavanja 100. obljetnice rođenja dr. Eve Verone. Izvijestila je Glavni odbor i o natječaju za doniranje sredstava zaklade HAZU na koji bi aplicirali tražeći financijsku podršku za objavljivanje spomenice E. Veroni i održavanje međunarodnog stručnog skupa.

Tanja Sušec obavijestila je članove Glavnog odbora kako su regionalna društva dužna do 30. lipnja dostaviti kandidature svojih članova za rad u komisijama i radnim grupama HKD-a. Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić napomenula je kako bi bilo dobro da isti ljudi koji se kandidiraju za rad u stručnim tijelima HKD-a budu i delegati na 34. skupštini s obzirom da su programom Skupštine predviđeni sastanci svih stručnih tijela Društva.

Ad 4

Urednica Vjesnika bibliotekara Hrvatske Tinka Katić izvijestila je članove Glavnog odbora o skorom objavljivanju tematskog broja o serijskim publikacijama, kao prvog broja Vjesnika za 2004. Najavila je iduće brojeve te je obavijestila

prisutne o početku izlaženja elektroničkog izdanja Vjesnika na mrežnim stranicama Društva.

Ana Barbarić, glavna urednica HKD Novosti, izvijestila je o skorom objavljivanju broja 26 HKD Novosti, te je preko članova Glavnog odbora pozvala regionalna društva na bolju suradnju.

Izveštaj o radu Uredničkog odbora, za niz Izdanja HKD-a, podnijela je glavna urednica tog niza Rajka Gjurković Govorčin. Osvrnula se na objavljene publikacije u tom nizu te najavila objavljivanje novih naslova. Istaknula je kako se zbog povoljnije cijene većina izdanja Društva sada tiska u tiskari GIPA.

Mirna Willer, glavna urednica niza Povremena izdanja HKD-a, izvijestila je Glavni odbor o radu na objavljivanju publikacija iz nizova *IFLA UBIKIM Publications, New Series* i *IFLA Professional Reports*. Najavila je skoro objavljivanje *Smjernica za školske knjižnice*, UNIMARC/A i ISBD(CR)-a.

Kako Sofija Klarin, glavna urednica mrežnih stranica Društva, nije prisustvovala sjednici, o radu Uredništva mrežnih stranica izvijestile su Tinka Katić i Ana Barbarić.

Ad 5

Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a, izvijestila je prisutne o planu rada HKD-a do 34. skupštine, o broju pristiglih nominacija za Kukuljevićevu povelju i Nagradu Eva Verona te o sazvanim sjednicama povjerenstava. Također je izvijestila o pristiglim prijavama za posterska izlaganja i pripremi radnih materijala.

Ad 6

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o osnivačkoj sjednici skupštine Knjižničarskog društva Šibenik održanoj 22. travnja 2004. u Šibeniku, kojoj je i sama prisustvovala.

Na temelju pristigle molbe Knjižničarskog društva Šibenik za prijem u redovno članstvo HKD-a, članovi Glavnog odbora jednoglasno su donijeli odluku o prijemu KD-a Šibenik kao šesnaestog redovnog člana Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Ad 7

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o objavljenom *Pozivu za predlaganje članova kulturnih vijeća Ministarstva kulture*. Kako se on ne odnosi na Hrvatsko knjižnično vijeće čije je djelovanje propisano Zakonom o knjižnicama, Alemka Belan-Simić predložila je da se u Vijeće za knjigu i nakladništvo ispred Hrvatskoga knjižničarskog društva kandidira Mira Švob, a u Vijeće za međunarodnu suradnju i europske integracije Aleksandra Horvat. Prijedlog je jednoglasno usvojen.

Ad 8

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o tijeku priprema 34. skupštine HKD-a. S obzirom da je u sklopu priprema Skupštine posjetila Hotelsko naselje Solaris, opisala je prisutnima Hotel Ivan u kojem će se odvijati Skupština. Kako su plakati 34. skupštine HKD-a već otisnuti, podijeljeni su članovima Glavnog odbora s molbom da ih proslijede većim knjižnicama na području koje pokrivaju njihova regionalna društva.

Glavni je odbor odlučio da se pozivi za sudjelovanje jednog predstavnika na trošak HKD-a na 34. skupštini (osim putnih troškova) upute sljedećim knjižničarskim društvima: slovenskom, talijanskom, mađarskom, austrijskom, bosanskohercegovačkom, makedonskom, srpskom, crnogorskom i kosovskom. Predsjednica DK-a Slavonije i Baranje Emilija Pezer izvijestila je prisutne o uspostavljenoj suradnji s Ogranakom za Pečuh i Baranju Društva knjižničara Mađarske, temeljem koje je DK-u Mađarske već uručen poziv za sudjelovanje na 34. skupštini HKD-a.

Predsjednica Zagrebačkog KD-a Dunja Seiter-Šverko izvijestila je članove Glavnog odbora kako Zagrebačko knjižničarsko društvo namjerava na 15. redovnoj skupštini ZKD-a predložiti za predsjednicu HKD-a za mandat 2004./06. ponovno Alemku Belan-Simić.

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne kako stručna tajnica Društva Ana Barbarić zbog obaveza izrade doktorske radnje nije u mogućnosti prihvatiti eventualni ponovni izbor na mjesto stručne tajnice Hrvatskoga knjižničarskog društva. Kako je i u uredništvo HKD Novosti ušla kao stručna tajnica, te bila izabrana na mjesto glavne urednice, to znači da će nakon završetka rada na broju 26 Novosti napustiti i mjesto glavne urednice.

Raspravljalo se o pokrivanju troškova 34. skupštine HKD-a, te je zaključeno da će se konačni financijski plan donijeti nakon 1. srpnja, što je krajnji rok za uplatu kotizacija (kotizacije se mogu uplatiti i nakon 1. srpnja, no u uvećanom iznosu). Istaknuto je kako Hrvatsko knjižničarsko društvo pokriva troškove boravka na 34. skupštini članovima Glavnog odbora (predsjedniku HKD-a, predsjedniku Stručnog odbora HKD-a i predsjednicima regionalnih društava), urednicima svih izdanja HKD-a te tajništvu HKD-a (poslovnom tajniku, blagajniku i stručnom tajniku).

Ad 9

Pod točkom *Razno* nije ništa istaknuto.

Zapisničarka:
Ana Barbarić,
stručna tajnica HKD-a

Predsjednica HKD-a:
Alemka Belan-Simić

34. skupština HKD-a *Knjižnice, politika, javnost : hrvatske knjižnice u svjetlu europskih integracija*

(Šibenik, Hoteli Solaris, 22.-25. rujna 2004.)

srijeda, 22. rujna

16.30-18.30 sati Postavljanje izložbe i postera u holu Kongresne dvorane

Teme postera:

1. Obrazovanje knjižničara i europske integracije
2. Strategija razvoja hrvatskih knjižnica u smjeru dostizanja modela europskog knjižničarstva
3. Upravljanje knjižnicama i knjižničarskim društvima – financiranje i javno zagovaranje

17-18 sati Verifikacija delegata (Mali mirni salon)

17-19 sati Prijava sudionika (TV sala)

17-19 sati Prezentacije sponzora (Kongresna dvorana)

18-19 sati Sastanak Glavnog odbora (Mali mirni salon)

17-19 sati Sastanci sekcija (zajednički sastanak svih članova komisija i radnih grupa)

17-18 sati Sastanak Sekcije za narodne knjižnice (Veliki mirni salon)

17-18 sati Sastanak Sekcije za obrazovanje i istraživanje (Mali restoran)

18-19 sati Sastanak Sekcije za specijalne knjižnice (Veliki mirni salon)

18-19 sati Sastanak Sekcije za upravljanje i tehnologiju (Mali restoran)

19-20 sati Otvaranje izložbe uz piće dobrodošlice

20 sati *Večera*

21-22 sata Sastanci sekcija (zajednički sastanak svih članova komisija i radnih grupa)

21-22 sata Sastanak Sekcije za opće-znanstvene i visokoškolske knjižnice (Veliki mirni salon)

21-22 sata Sastanak Sekcije za bibliografsku kontrolu (Kongresna dvorana)

21-22 sata Sastanak Sekcije za zbirke i službe (Mali restoran)

21-22 sata Sastanak Sekcije za školske knjižnice (TV sala)

četvrtak, 23. rujna

8-8.30 sati Verifikacija delegata (Mali mirni salon)

8-9 sati Konstituiranje Stručnog odbora (Veliki mirni salon)

9-13.30 SKUPŠTINA HKD-a (Kongresna dvorana)

9-9.30 sati Otvaranje Skupštine, pozdravni govori

9.30-10 sati Izbor radnih tijela

10-11 sati Izvještaji

11-11.30 Pauza

11.30-12.30 sati Izborna skupština

12.30-13.30 sati Dodjela nagrada

13.30-15 sati *Pauza za ručak*

15-16 sati Prezentacije sponzora (Kongresna dvorana)

15-16.30 sati RADIONICE/PANEL-RASPRAVA (Veliki mirni salon, TV sala, Mali restoran)

- **Radionica 1** – Radionica Sekcije za školske knjižnice i Sekcije za specijalne knjižnice: *Funkcioniranje sustava informiranja u knjižnici na temu europske integracije* (voditelji: **Zaneta Baršić-Schneider**, HIDRA; **Blaženka Peradenić-Kotur**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica; **Nada Šerić**, Industrijsko-obrtnička škola u Novoj Gradiški)

- **Radionica 2** – Radionica Sekcije za visokoškolske i opće-znanstvene knjižnice: *Projekti Europske unije – kako prijaviti samostalan knjižničarski program* (voditelji: **Senka Tomljanović** i **Predrag Perožić**, Sveučilišna knjižnica Rijeka; **Dragutin Katalenac**, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek)

- **Panel-rasprava** Sekcije za narodne knjižnice: *Strategija razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj*

15-16.30 sati **PREZENTACIJA POSTERA** (hol Kongresne dvorane)

16.30-18.00 sati PLENARNA IZLAGANJA (Kongresna dvorana)

16.30-16.50 sati **Hrvoje Debač**, Uprava za informiranje i obrazovanje Ministarstva za europske integracije: *Ministarstvo europskih integracija i hrvatske knjižnice - partneri na hrvatskom putu u Europsku uniju*

16.50-17.10 sati **mr. sc. Marina Mihalić**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica: *Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu kao članica Konferencije ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL): pregled suradnje u okviru europskih integracija*

17.10-17.30 sati **Winnie Vitzansky**, IFLA/MLAS, Danish Library Association: *Librarians and politicians together – lobbying for libraries*

17.30-17.45 sati **Predsjednik HKD-a: Hrvatsko knjižničarsko društvo 2004.-2006.**

17.45-18 sati Diskusija

20 sati **Večer u Gradskoj knjižnici "Juraj Šižgorić"**

petak, 24. rujna

- 9-11 sati** **PLENARNA IZLAGANJA** (Kongresna dvorana)
- 9-9.20 sati **mr. sc. Božo Biškupić**, Ministarstvo kulture: *Program djelovanja Ministarstva kulture prema narodnim knjižnicama u okruženju informacijskog društva i razvoja društva znanja*
- 9.20-9.40 sati **Jadranka Slobodanac**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica; **Zdenka Sviben**, Sekcija za narodne knjižnice: *Narodne knjižnice u Hrvatskoj – stanje i strategija razvoja*
- 9.40-9.50 sati Diskusija
- 9.50-10.10 sati **dr. sc. Dragan Primorac**, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa: *Visokoškolske i školske knjižnice u programima Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa*
- 10.10-10.30 sati **dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić**, Filozofski fakultet u Osijeku; **dr. sc. Jelka Petrak**, Središnja medicinska knjižnica: *Knjižnice na hrvatskim sveučilištima: tradicija i promjene*
- 10.30-10.50 sati **Mira Zovko**, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa; **Evica Tihomirović**, Sekcija za školske knjižnice: *Vizija hrvatskih školskih knjižnica u ozračju međunarodnih smjernica*
- 10.50-11 sati Diskusija
- 11-11.30 sati Pauza
- 11.30-13.30 sati** **PLENARNA IZLAGANJA** (Kongresna dvorana)
- 11.30-11.50 sati **dr. sc. Maja Jokić**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica: *Specijalne knjižnice u Hrvatskoj - mogući pravci razvoja*
- 11.50 -12.10 sati **Kristina Hacin-Ludvik**, Sekcija za specijalne knjižnice Zveze bibliotekarskih društava Slovenije: *Spreminjajoča se vloga slovenskih specijalnih knjižnic pri vstopu v EU*
- 12.10-12.30 sati **dr. sc. Aleksandra Horvat**, Filozofski fakultet u Zagrebu: *Školovanje knjižničara u svjetlu europskih normi*
- 12.30-13.30 sati Diskusija
- 13.30-15 sati *Pauza za ručak*
- 15-16 sati Prezentacije sponzora (Kongresna dvorana)
- 15-16.30 sati **RADIONICE** (Veliki mimi salon, TV sala, Mali restoran)
- **Radionica 3** - Radionica *Digitalni arhivi knjižnica* (voditelji: **mr. sc. Alenka Kavčič-Čolić**, Narodna in univerzitetna

knjižnica, Ljubljana; **dr. sc. Mirna Willer**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica)

- **Radionica 4** - Radionica *Kako napisati i objaviti stručni/znanstveni članak* (voditelji: **mr. sc. Tinka Katić**, **mr. sc. Tomislav Murati**; **Jasenka Zajec**; Nacionalna i sveučilišna knjižnica; **dr. sc. Vesna Turčin**, CONI – Razvojnoistraživačke usluge)
- **Radionica 5** - Radionica Radne grupe za javno zagovaranje: *Odnosi s javnošću i "fundraising"* (voditelji: **Edita Bačić**, Pravni fakultet u Splitu; **mr. sc. Davorka Pšenica**, Nacionalna i sveučilišna knjižnica)

15-16.30 sati **PREZENTACIJA POSTERA** (hol Kongresne dvorane)

16.30-18.30 sati **PLENARNA RASPRAVA O ZAKLJUČCIMA** (nužna prisutnost delegata)

- Rasprava o dokumentima
- Donošenje zaključaka i usvajanje dokumenata

19-20 sati Prezentacije sponzora (Kongresna dvorana)

20 sati *Svečana večera*

subota, 25. rujna

Doručak

9 sati Odlazak iz hotela na izlet (uključen ručak)

15 sati Odlazak prema Zagrebu

20 sati Dolazak u Zagreb

Napomena: Kako je ovo preliminarni program 34. skupštine i kako nismo od svih izlagača dobili točne nazive izlaganja, neki naslovi uvršteni u program su radni.

Hotelsko naselje "Solaris", Hotel "Ivan" – mjesto održavanja 34. skupštine HKD-a

Vjesnik bibliotekara Hrvatske na mreži

Od 9. ožujka 2004. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske* izlazi i u elektroničkom izdanju. Posjetiteljima mrežne stranice Hrvatskoga knjižničarskog društva (<http://www.hkdruštvo.hr>) besplatno su dostupna dva dvobroja za 2003. godinu u formatu .pdf (<http://www.hkdruštvo.hr/hr/izdanja/kategorija/vbh/>). Što se tiče sadržaja, elektroničko je izdanje identično tiskanom izdanju. Budući da će tiskano izdanje i dalje imati prioritet, alternativni medij neće ubrzati objavljivanje, ali će zacijelo časopis učiniti dostupnijim čitateljima. Vodeći računa o većoj dostupnosti *Vjesnika*, namjera nam je objaviti i prethodna godišta koja su priređivana za tisak u elektroničkom obliku. Tijekom vremena elektroničko izdanje časopisa upotpunit će se i skeniranim starijim godištim te radi efikasnije pretraživosti obogatiti predmetnim kazalom. No, prije toga najavimo tematski broj o serijskim publikacijama, prvi broj za 2004., koji se nalazi u tisku pa ga uskoro možemo očekivati i na mreži.

T. Katić

5. sjednica Stručnog odbora

5. sjednica Stručnog odbora održana je 14. svibnja 2004. s početkom u 10 sati u prostorijama HKD-a.

Nazočni: Alemka Belan-Simić (predsjednica HKD-a), Višnja Čanjevac (zamjena za Sonju Avalon, *Komisija za nabavu i izgradnju fondova*), **predsjednica Sekcije za zbirke i službe**, Dunja-Marija Gabriel (*Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama*), Anica Grošinić (*Komisija za izgradnju i opremu knjižnica*), Kata Husnjak (zamjena za Andreu Božić, *Komisija za tehničke knjižnice*), Marina Mihalić (*Komisija za statistiku*), Igor Mladinić (*Komisija za glazbene knjižnice*), Spomenka Petrović (*Radna grupa za pokretne knjižnice*), Irena Pilaš (*Komisija za državne informacije i službene publikacije*), **privremena predsjednica Sekcije za specijalne knjižnice**, Đurđica Posarić (zamjena za Srnu Vuković-Mottl, *Komisija za zavičajne zbirke*), Robert Ravnić (*Komisija za katalogizaciju*), Tanja Sušec (**predsjednica Stručnog odbora HKD-a**, *Komisija za medicinske knjižnice*), Zdenka Sviben (*Komisija za narodne knjižnice*), **predsjednica Sekcije za narodne knjižnice**, Marica Šapro-Ficović (zamjena za Aleksandru Horvat, *Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja*), Evica Tihomirović (**predsjednica Sekcije za školske knjižnice**), Marina Vinaj (*Komisija za muzejsko-galerijske knjižnice*), Jasenka Zajec (*Radna grupa za normizaciju*).

Ostali: Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a

Nenazočni: Edita Bačić (*Komisija za visokoškolske knjižnice*, *Radna grupa za javno zagovaranje*), **predsjednica Sekcije za općeznanstvene i visokoškolske knjižnice**, Kluk Giunio (*Komisija za automatizaciju*), **predsjednik Sekcije**

za upravljanje i tehnologiju), Jasna Kovačević (*Komisija za upravljanje*), Ivanka Kuić (*Radna grupa za serijske publikacije*), Irena Medić (*Komisija za zaštitu građe*), Ljiljana Sabljak (*Radna grupa za čitanje*), Dora Sečić (*Komisija za teoriju i znanstveni rad*), Ivanka Stričević (*Komisija za dječje knjižnice*), Dušanka Štrbac (*Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje*), Milka Šupraha-Perišić (*Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje*), Željko Vegh (*Komisija za staru knjigu i povijest knjižnica*), Nada Vrsalović (*Komisija za međuknjižničnu posudbu*), Daniela Živković (*Komisija za stručno nazivlje*), **predsjednica Sekcije za obrazovanje i istraživanje**

Dnevni red:

1. prihvaćanje dnevnog reda
2. prihvaćanje zaključaka iz zapisnika s 4. sjednice Stručnog odbora održane 29. siječnja 2004. (zaključci su poslani članovima Stručnog odbora elektroničkom poštom 26. ožujka 2004.)
3. planovi rada sekcija, komisija i radnih grupa do kraja 2004. godine i izvještaj o dosadašnjem radu
4. pripreme za 34. skupštinu HKD-a
5. razno.

Ad 1

Predsjednica Stručnog odbora HKD-a Tanja Sušec predložila je nadopunu dnevnog reda točkom *Osnutak nove radne grupe HKD-a - Radna grupa za manjinske knjižnice u okviru Sekcije za narodne knjižnice HKD-a* (pod točkom 3). Nadopunjeni dnevni red jednoglasno je usvojen (ostale točke se pomiču za jedno mjesto).

Ad 2

Zaključci s 4. sjednice Stručnog odbora održane 29. siječnja 2004. jednoglasno su usvojeni.

Ad 3

Predsjednica Stručnog odbora Tanja Sušec je izvijestila prisutne o pristigлом prijedlogu predsjednice Sekcije za narodne knjižnice Zdenka Sviben i kolegice Katarine Tlustenko, voditeljice Središnje knjižnice Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske, o osnivanju Radne grupe za manjinske knjižnice u okviru Sekcije za narodne knjižnice. Radna grupa za manjinske knjižnice osniva se kako bi se među takvim knjižnicama postigla suradnja i koordinacija voditelja ovih knjižnica unutar Hrvatskoga knjižničarskog društva i kako bi zalaganjem knjižničara manjinskih knjižnica bio riješen njihov status kroz novi Zakon o knjižnicama. Dugoročni zadaci te radne grupe bili bi: dostupnost knjižničnih usluga manjinama i multikulturalna suradnja. Prijedlog osnivanja Radne grupe za manjinske knjižnice jednoglasno je usvojen.

Ad 4

Na zamolbu Tanje Sušec, predsjednice Stručnog odbora HKD-a, predsjednici sekcija/komisija/radnih grupa podnijeli su usmene izvještaje o aktivnostima stručnih tijela HKD-a u prvih pet mjeseci 2004. godine, te planove rada do 34. skupštine HKD-a.

Predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama Dunja-Marija Gabriel izvijestila je prisutne o 1. okruglom stolu o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama održanom u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu 26. ožujka u organizaciji Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama. Tema Okruglog stola bila je *Osobe sa specifičnim teškoćama učenja, čitanja i pisanja i osobe oštećenog sluha kao korisnici knjižnice*, a povod promocija prijevoda dviju IFLA-inih publikacija u izdanju HKD-a: *Smjernica za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom* i *Smjernica za knjižnične službe i usluge za gluhe*. D.-M. Gabriel najavila je za iduću godinu objavljivanje *Smjernica za građu laganu za čitanje* kojima bi bio posvećen 2. okrugli stol o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama.

D.-M. Gabriel izvijestila je prisutne i o projektu *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj*. Projekt je, temeljem javnog poziva za prijavu projekata i programa udruga u Republici Hrvatskoj za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2004. na poziciji Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, predložila Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama u suradnji s Hrvatskom udrugom za disleksiju, Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo NSK-a i IFLA-inom Sekcijom za knjižnice za osobe s posebnim potrebama. Kako je realizacija projekta planirana kroz tri godine, a Ured za ljudska prava Vlade RH omogućio je jednogodišnje financiranje, Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama namjerava se javiti i na natječaje drugih donatora kako bi zaokružila financijsku konstrukciju projekta.

D.-M. Gabriel izvijestila je članove Stručnog odbora i o predavanju članova Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama održanom 12. svibnja u Gradskoj knjižnici Zadar. Prof. logoped Ines Galić-Jusić (vanjska suradnica Komisije) održala je izlaganje na temu *Disleksija i uloga knjižnica u pružanju usluga dislektičnim osobama*, a Dunja-Marija Gabriel predstavila je *Smjernice za knjižnične usluge za osobe s disleksijom*.

Predsjednica Sekcije za narodne knjižnice Zdenka Sviben izvijestila je prisutne o 2. savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj održanom u Osijeku 1. i 2. travnja pod temom *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica*. Glavni organizator skupa bila je Nacionalna i sveučilišna knjižnica, a suorganizatori su bili Sekcija za narodne knjižnice i Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Z. Sviben je naglasila kako je u okviru savjetovanja održana izložba *Novi prostori narodnih knjižnica od Domovinskog rata do danas*. Dogovoreno je i objavljivanje istoimenog kataloga koje će financirati Ministarstvo kulture.

Predsjednica Stručnog odbora Tanja Sušec i privremena predsjednica Sekcije za specijalne knjižnice Irena Pilaš izvijestile su članove Stručnog odbora o 6. danima specijalnih knjižnica RH koji su ove godine održani pod proširenim nazivom 6. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica RH 19. i 20. travnja u Opatiji. Tema skupa bila je *Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta*, a pozvani izlagači, između ostalih, bili su rektori hrvatskih sveučilišta, kao i državni tajnik za znanost.

Predsjednica Radne grupe za pokretne knjižnice Spomeka Petrović izvijestila je prisutne o 6. okruglom stolu o pokretnim knjižnicama održanom u Karlovcu 11. svibnja pod nazivom *Novi bibliobusi u Hrvatskoj*. Organizirale su ga Radna grupa za pokretne knjižnice Sekcije za narodne knjižnice i Gradska knjižnica Ivana Gorana Kovačića iz Karlovca.

Predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama Dunja-Marija Gabriel predložila je da zbog uspješnog djelovanja Radna grupa za pokretne knjižnice preraste u Komisiju. Predsjednica Stručnog odbora Tanja Sušec istaknula je kako će se ta odluka donijeti na sjednici Stručnog odbora na 34. skupštini HKD-a.

Predsjednica Komisije za statistiku Marina Mihalić i predsjednica Radne grupe za normizaciju Jasenka Zajec najavile su održavanje okruglog stola o knjižničnoj statistici pod nazivom *Knjižnična statistika i standard ISO 2789 21*. svibnja u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Predsjednica Sekcije za školske knjižnice Evica Tihomirović najavila je održavanje okruglog stola *Školske knjižnice u svjetlu IFLA-inih smjernica* povodom objavljivanja hrvatskog prijevoda IFLA-inih *Smjernica za školske knjižnice* u izdanju HKD-a. Okrugli stol će se održati na Dječjem odjelu Gradske knjižnice Zagreb 8. lipnja.

Na 4. sjednici Stručnog odbora održanoj 29. siječnja 2004. usvojen je prijedlog organizacije stručnog skupa o nacionalnom kataložnom Pravilniku 2005. godine, kao i objavljivanje spomenice posvećene djelu dr. Eve Verone povodom stogodišnjice njenog rođenja. Temeljem te odluke, predsjednik Komisije za katalogizaciju Robert Ravnić je iznio iscrpno obrazloženje za održavanje skupa koje su članovi Stručnog odbora jednoglasno usvojili. Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o prijedlogu Josipa Stipanova, glavnog ravnatelja NSK, da Nacionalna i sveučilišna knjižnica i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu budu suorganizatori dotičnog skupa. Izvijestila je Glavni odbor i o natječaju za doniranje sredstava zaklade HAZU na koji bi aplicirali tražeći financijsku podršku za objavljivanje spomenice E. Veroni i održavanje međunarodnog stručnog skupa.

Ad 5

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić izvijestila je prisutne o tijeku priprema 34. skupštine HKD-a. Ana Barbarić, stručna tajnica HKD-a, izvijestila je Stručni odbor o pristiglim prijavama za posterska izlaganja i pripremi radnih materijala. Istaknula je kako je radni program 34. skupštine objavljen na mrežnim stranicama Društva. Naglašeno je kako će autori posterskih izlaganja moći objaviti svoje radove u tzv. skupštinskom broju Vjesnika bibliotekara Hrvatske.

Predsjednica Stručnog odbora Tanja Sušec naglasila je kako su predsjednici sekcija/komisija/radnih grupa HKD-a dužni do **15. lipnja** dostaviti broj slobodnih mjesta u komisijama i radnim grupama HKD-a, odnosno ustanoviti kojim predsjednicima i članovima stručnih tijela HKD-a ističe mandat (u skladu s *Pravilnikom o radu tijela HKD-a*), te podnijeti pismene prijedloge s obrazloženjima za preimenovanje i/ili drugačiji raspored stručnih tijela HKD-a kako bi se na 34. skupštini mogao konstituirati Stručni odbor.

Predsjednici sekcija/komisija/radnih grupa HKD-a dužni su do **15. rujna** dostaviti planove održavanja skupova i ostalih aktivnosti za koje trebaju financijska sredstva kako bi se mogao izraditi financijski plan HKD-a za 2005. godinu.

Marina Mihalić, jedan od pozvanih izlagača na 34. skupštini HKD-a, istaknula je kako smatra da njeno izlaganje naslova *Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu kao članica konferencije ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica (CENL): pregled suradnje u okviru europskih integracija* ne bi trebalo biti posljednje u nizu plenarnih izlaganja u petak, 24. rujna, zbog važnosti uloge i zadaća Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić istaknula je kao je Programski odbor 34. skupštine spomenuto izlaganje predvidio kao posljednje u nizu plenarnih izlaganja zbog objedinjujuće uloge Nacionalne i sveučilišne knjižnice u smislu njene zadaće izgradnje i razvoja hrvatskog knjižničnog sustava. Zaključeno je da se primjedba M. Mihalić prosljedi Programskom odboru 34. skupštine HKD-a.

Ad 6

Pod točkom *Razno* nije ništa istaknuto.

Zapisničarka:
Ana Barbarić,
stručna tajnica HKD-a

Predsjednica Stučnog
odbora HKD-a:
Tanja Sušec

Projekt *Čitajmo im od najranije dobi*

Na poticaj Hrvatskoga knjižničarskog društva osmišljen je i u travnju 2004. godine pokrenut projekt *Čitajmo im od najranije dobi*. Voditeljica projekta je mr. Ivanka Stričević iz Knjižnice Medveščak u Zagrebu, predsjednica Komisije za dječje knjižnice HKD-a (kao i IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mladež), a suradnica na projektu je Hela Čičko iz Knjižnica grada Zagreba, dopredsjednica iste Komisije.

Projekt ima zadatak skrenuti pozornost roditeljima i odgojiteljima u dječjim vrtićima na važnost čitanja djeci rane dobi te ih poučiti što i kako im čitati. Budući da u tehnološkom dobu u kojem živimo vještina i sposobnost čitanja ostaju potrebom svakog čovjeka, neovisno o medijima kojima se služi, za uspješno poučavanje čitanja treba već kod djece rane predškolske dobi razvijati predčitačke vještine, odnosno poticati roditelje/odrasle na čitanje djetetu. Roditelj koji čita ili priča djetetu pomaže njegovom cjelokupnom razvoju, intelektualnom, socijalnom, emocionalnom, moralnom i estetskom, potiče razvoj govora, pamćenja i mišljenja, omogućuje stjecanje znanja, razumijevanje socijalnih odnosa i izgradnju kriterija za prepoznavanje kvalitetne literature.

Projekt je zamišljen kao niz od deset edukativnih susreta s roditeljima i odgojiteljima u deset zagrebačkih dječjih vrtića. Svaki se susret sastoji iz dva dijela, teoretskog i praktičnog. U prvom dijelu voditeljica projekta Ivanka Stričević izlaže o važnosti čitanja i pismenosti, te razvijanju predčitačkih

vještina. Upoznaje nazočne s projektima za poticanje čitanja u svijetu, savjetuje što i kako čitati djetetu, te kako odabrati, odnosno prepoznati dobru slikovnicu. U drugom dijelu susreta Hela Čičko na konkretnim primjerima iz prakse pokazuje funkcioniranje kriterija za pravilni odabir knjige za najmlađe, i to u kategorijama umjetničke, pojmovne i problemske slikovnice. Predavanja prate tiskani materijali o čitanju za roditelje i odgojitelje, prigodna izložba recentne knjige za najmlađe i preporučni popis s anotacijama stotinjak suvremenih, kvalitetnih slikovnica za djecu predškolske dobi.

Kroz projekt su dosad prošli odgojitelji i roditelji pet zagrebačkih dječjih vrtića. Evaluacijski listići, kao i izravni kontakti sa sudionicima pokazuju njihovo oduševljenje i zainteresiranost za takve i slične programe jer pridonose njihovoj informiranosti i novim spoznajama koje mogu primijeniti u radu s djecom, a vezane su uz bolje razumijevanje važnosti čitanja djeci od najranije dobi.

Nadamo se da će inicijativa Komisije za dječje knjižnice poslužiti kao poticaj drugim komisijama za osmišljavanje i provođenje novih projekata, a oni su uvijek korisni i dobrodošli.

H. Čičko

Projekt *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj*

Temeljem javnog poziva za prijavu projekata i programa udruga u Republici Hrvatskoj za financijsku potporu u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2004. godinu na poziciji Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Stručna radna skupina prihvatila je prijavljeni trogodišnji program pod nazivom *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj* i podržala ga kao projekt kroz jednogodišnje financiranje sagledavajući program u širem kontekstu prevencije nasilja uvođenjem kreativno interventnog programa logo-biblioterapije.

Projekt je predložila Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama Hrvatskoga knjižničarskog društva (HKD) u suradnji s Hrvatskom udrugom za disleksiju (HUD), Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice (NSK) i IFLA-inom Sekcijom za knjižnice za osobe s posebnim potrebama.

Cilj projekta je unaprijediti sustav i poboljšati kvalitetu usluga knjižnica u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama u radu s mladima, a posebice s mladima s posebnim potrebama (od 14 do 21 godinu starosti) te utvrditi povezanost problema čitanja i pisanja s poremećajem u ponašanju. Odaslan je anketni upitnik za utvrđivanje stanja

usluga u knjižnicama odgojnih domova i kaznenih ustanova za odgoj i naobrazbu djece i mladih s posebnim potrebama - teškoćama u razvoju (od 14 do 21 godinu starosti). Istraživanja bi se provela u odgojno-obrazovnim domovima i kaznenim ustanovama u svrhu utvrđivanja veze problema čitanja i pisanja te promjene u ponašanju djece i mladih.

Potencijalni korisnici projekta su sva djeca i mladi s poteškoćama u čitanju i pisanju u Republici Hrvatskoj i njihovi knjižničari i učitelji, a posebice štićenici odgojnih domova i kaznenih ustanova. Ustanove obuhvaćene projektom su:

1. Odgojni dom Bedekovčina (ženski, 10-20 godina starosti)
2. Dom za odgoj djece i mladeži u Karlovcu (14-20 godina starosti)
3. Odgojni dom za mušku omladinu "Pahinsko" u Ivancu (14-20 godina starosti)
4. Odgojni dom za mušku mladež Mali Lošinj (14-20 godina starosti)
5. Centar za odgoj u Rijeci (7-20 godina starosti)
6. Dom za odgoj djece i mladeži u Zadru (14-21 godina starosti)
7. Dom za odgoj djece i mladeži u Osijeku (7-20 godina starosti)
8. Dom za odgoj Split (10-21 godina starosti)
9. Dom za odgoj u Puli (10-18 godina starosti)
10. Centar za odgoj u Zagrebu - Dugave (10-20 godina starosti)
11. Odgojni zavod Turopolje u Velikoj Gorici (14-20 godina starosti)
12. Okružni zatvor Zagreb – Remetinec (14-20 godina starosti)
13. Okružni zatvor Split – Solin/Dračevac (14-20 godina starosti)

Razlog pokretanja projekta je činjenica da nije poznat broj osoba s poteškoćama u čitanju i pisanju, tj. učenju (disleksija) u odgojno-obrazovnim domovima i kaznenim ustanovama (otvorenog, poluotvorenog i zatvorenog tipa). Također nema podataka postoje li u navedenim ustanovama knjižnice, jesu li stručne i zadovoljavaju li potrebe štićenika i djelatnika. Stoga je potrebno imati zaposlenog knjižničara koji je osposobljen i educiran prepoznati osobe s poteškoćama u čitanju i pisanju i one problematičnog ponašanja.

U Hrvatskoj nema sustavne brige o osobama s poteškoćama u čitanju i pisanju, iako se demokratsko pravo na pristup kulturi, djelima i informaciji proteže na sve, uključujući osobe s različitim stupnjevima teškoće čitanja. Od nepobitne je važnosti da svi građani mogu dobiti informacije o svemu što se u društvu događa.

Disleksija je rasprostranjena diljem svijeta, obuhvaća 5-10% populacije i predstavlja jednu od nekoliko specifičnih teškoća u čitanju, odnosno učenju. Osobe s disleksijom, osim problema u svladavanju čitanja, pisanja i sricanja, unatoč urednoj inteligenciji i motivaciji neće učiti istom brzinom kao njihovi vršnjaci. Kad se postavi dijagnoza, može

im se pomoći posebnim oblicima usmjerene, strukturirane i sustavne poduke.

Stoga se u ovom projektu pristupilo istraživanju postojanja veze problema čitanja i pisanja te asocijalnog ponašanja kod djece i mladih u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama. U projektu je predložen i sistematiziran način rada koji obuhvaća sljedeće:

- a) temeljem analize upitnika utvrditi stvarno stanje u knjižnicama navedenih ustanova
- b) izraditi program posjeta odgojnim domovima i kaznenim ustanovama
- c) usporedno s navedenim planom izraditi trijažni upitnik za utvrđivanje stupnja poremećaja u čitanju i pisanju za djecu i mlade od 14 do 21 godinu starosti u navedenim ustanovama
- d) temeljem prethodno navedenoga izraditi specijalni program za tretiranje djece i mladih s teškoćama čitanja i pisanja u sklopu knjižnica odgojnih domova i kaznenih ustanova
- e) uvesti kreativno-interventni program logo-biblioterapije.

Rezultati koji se očekuju ostvarivanjem ciljeva bili bi vidljivi u svim dijelovima zacrtanog projekta, što bi značilo unaprijediti usluge knjižnica u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama u radu s mladima s posebnim potrebama (od 14 do 21 godinu starosti), ustanoviti povezanost problema čitanja i pisanja s poremećajem u ponašanju, educirati djelatnike u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama za rad s djecom i mladima kojima je utvrđen problem poteškoće čitanja i pisanja, tj. asocijalno ponašanje uzrokovano spomenutim problemom. Sve ustanove koje se bave problemima maloljetnika potrebno je izvijestiti o mogućoj vezi problema čitanja i pisanja te asocijalnog ponašanja. U širem kontekstu prevencije nasilja potrebno je upozoriti cijelu društvenu zajednicu o rezultatima projekta. Poseban zadatak izvoditelja programa je izrada standarda u knjižničarstvu za rad s osobama s posebnim potrebama u kojem bi se ugradio program logo-biblioterapije.

Svi djelatnici koji rade u navedenim ustanovama trebaju proći program edukacije za koje je potrebno izraditi stručne publikacije koje će odrediti put i način izvođenja programa.

U ostvarivanju ciljeva usmjerili bi se na korištenje suvremene informacijske tehnologije koja podrazumijeva korištenje multimedijских računala sa slikom, zvukom i tekstom za osobe s problemima čitanja, izradu računalnog programa za sintezu govora (koji pretvara tekst sa zaslona u govor), uvećanje teksta i provjeru pravopisa i gramatike za hrvatski jezik (posebice namijenjen osobama s disleksijom), izradu mrežnih stranica knjižnica koje trebaju biti lagane za čitanje, jednostavnog i jasnog dizajna te odgovarati svim korisničkim skupinama.

Takva pomagala olakšat će pretraživanje i učenje za navedenu skupinu korisnika i osigurati ravnopravan pristup internetu i elektroničkim bazama podataka.

Iz rada Društva

Izvoditelji na projektu su: Ljiljana Šabljak (voditeljica - Gradska knjižnica u Zagrebu), Veronika Čelić-Tica (Hrvatski zavod za knjižničarstvo NSK), Dunja-Marija Gabriel (Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD), Željka Butorac (školski logoped - HUD), Mirjana Lenček-Vancaš (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet - HUD), Stanislava Leljak-Turžanski (Poliklinika SUVAG - HUD).

Suradnici na projektu su: Ines Galić-Jušić (privatni logoped - HUD), Nada Lovrić (psiholog - HUD), Jadranka Župančić (Matična služba Novo Mesto, Slovenija), Gyda Skat Nielsen (Narodna knjižnica Sřllerřd, Danska - IFLA) i članovi Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim

potrebama HKD-a (Meri Butirić, Sanja Frajtag, Marijan Ređep, Amelija Tupek).

U smjeru promotivnih aktivnosti projekta u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u petak, 26. ožujka 2004. održan je 1. okrugli stol o knjižničnim uslugama za osobe s posebnim potrebama na temu *Osobe sa specifičnim teškoćama učenja, čitanja i pisanja i osobe oštećenog sluha kao korisnici knjižnice* u organizaciji Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama.

*V. Čelić-Tica,
D.-M. Gabriel*

Iz regionalnih društava

Osnutak Knjižničarskog društva Šibenik

U Šibeniku je 22. travnja 2004. godine održana osnivačka sjednica skupštine Knjižničarskog društva Šibenik. Na sjednici su bila nazočna 22 osnivača, kojima se pozdravnim riječima, ali i nizom korisnih savjeta obratila predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić. Nazočne su bile i kolegice Edita Bačić, predsjednica Društva knjižničara Split, koja je također pozdravila nazočne, i Gordana Miolin iz Gradske knjižnice Marka Marulića.

Za predsjednicu Društva jednoglasno je izabrana Melinda Grubišić (Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić"), za dopredsjednike Tomislav Vrdoljak (Narodna knjižnica Knin) i Svjetlana Jurlin (knjižnica Tehničke škole u Šibeniku), za tajnika Ante Juras (knjižnica OŠ Petra Krešimira IV. u Šibeniku), a za blagajnika Karmen Krnčević (Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić"). U Upravni odbor izabrani su

Melinda Grubišić, Tomislav Vrdoljak, Svjetlana Jurlin, Ante Juras i Jadranka Čobanov (Gradska knjižnica "Juraj Šižgorić"), a u Nadzorni odbor Nada Zenić (knjižnica Opće bolnice Šibenik), Danijela Drezga (Narodna knjižnica Drniš) i Pavao Zovko (Narodna knjižnica Knin).

Nakon što je odrađen radni dio sjednice, gošće su posjetile i gradilište nove knjižnice u središtu grada.

Knjižničarsko društvo Šibenik poslalo je molbu HKD-u za prijem u punopravno članstvo, što će biti svečano objavljeno na 34. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva, koja će se održati u Hotelskom naselju Solaris kraj Šibenika u rujnu ove godine.

M. Grubišić

Osnutak Knjižničarskog društva Šibenik

Predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić i ravnatelj Gradske knjižnice "Juraj Šižgorić" Milivoj Zenić u novoj zgradi knjižnice

Godišnja skupština Knjižničarskog društva Krapinsko-zagorske županije

U utorak, 23. ožujka u prostorima Pučkog otvorenog učilišta u Donjoj Stubici, gdje se nalazi sjedište Društva, održana je Godišnja skupština Knjižničarskog društva Krapinsko-zagorske županije na kojoj su bili nazočni knjižničari iz narodnih i školskih knjižnica u našoj županiji te predstavnici Kajkaviane.

Dogovoren je program rada za 2004. godinu, a najvažniji dio programa je izrada vodiča kroz knjižnice naše županije. Prikupljanje podataka za tu publikaciju je već obavljeno, tako da sada slijedi obrada podataka i tiskanje publikacije. Smatramo da će ovakav vodič biti vrlo koristan za cijelu zajednicu, što se već pokazalo u drugim županijama koje su tiskale slične vodiče. Sljedeća dogovorena aktivnost je priređivanje izložbe *Knjižno blago Županije* u dvorcu Stubički Golubovec. Naša je želja pokazati javnosti stariju i vrijednu knjižnu građu koja se čuva u našim knjižnicama. U prošlim su se vremenima sva znanja iz svih područja ljudskog djelovanja nalazila samo u knjigama, stoga bi ovakva izložba na najbolji način pokazala kulturu Hrvatskog zagorja. Naravno, ovi projekti ovise o financijskim mogućnostima, ali mi se nadamo da će se u županijskoj upravi naći sluha za ovakve akcije. Dogovoreno je i stručno putovanje u Graz s obaveznim posjetom jednoj od knjižnica.

Skupština je završila ugodnim druženjem i dogovorima o suradnji među knjižnicama.

D. Pelko

Stručno putovanje knjižničara Krapinsko-zagorske županije u Graz

U organizaciji Knjižničarskog društva Krapinsko-zagorske županije u subotu, 8. svibnja 2004. posjetili smo Graz. Odlučili smo se za taj grad upravo stoga što je bio proglašen gradom europske kulture za 2003. godinu.

Glavni cilj našeg putovanja bila je Sveučilišna knjižnica u Grazu koja se nalazi u samom središtu grada, na Sveučilišnom trgu, a građena je u nekoliko etapa kroz nekoliko razdoblja. Naime, knjižnica je osnovana još daleke 1573. godine kao knjižnica isusovačkog kolegija. Ta prva knjižnica bila je smještena unutar isusovačkog samostana u Grazu. Godine 1585. nadvojvoda Karlo osnovao je sveučilište u Grazu. Točno dvjesto godina nakon svog nastanka, 1775. godine, isusovačka knjižnica pretvara se u državnu sveučilišnu knjižnicu. Godine 1895. knjižnica je smještena na današnje mjesto, u prekrasnu zgradu koja je zbog rastućih potreba nekoliko puta nadograđivana.

U knjižnici nas je dočekala gospođa dr. Sigrid Reinitzer, koja nas je vrlo stručno i spretno provela kroz različite odjele te ljubazno odgovorila na sva naša pitanja. Saznali smo da knjižnica čuva oko 3 milijuna knjiga i ima oko 80 000 korisnika, te je po veličini druga knjižnica u Austriji. Začudili smo se kad smo saznali da su gotovo sve usluge knjižnice

besplatne, pa čak i korištenje interneta. Oko 80 % korisnika su, naravno, studenti, ali knjižnicu mogu koristiti i ostali. Knjižnica građom pokriva sve struke koje se studiraju na sveučilištu. One su grupirane oko sljedećih područja: medicina, pravo, teologija, društvene i prirodne znanosti. Uskoro će sva građa iz područja medicine biti premještena na novu lokaciju pokraj Medicinskog fakulteta. Razlog je veliki porast literature iz tog područja i prostorni problemi koji iz toga proizlaze.

Najvrijedniji dio fonda je oko 2 200 rukopisa i oko 1 600 inkunabula koje se ondje čuvaju. Vidjeli smo jednu malu izložbu inkunabula, a najstarije je bilo Kopernikovo djelo iz 1566. godine. Budući da je bila subota, nažalost nismo mogli ući u trezor. Knjižnica ima i odjel za restauraciju starih knjiga. Tih je knjiga jako mnogo pa prednost pri restauraciji imaju knjige koje idu na izložbu.

Knjige se mogu pronaći pomoću nekoliko vrsta klasičnih kataloga na listićima i na mikrofišu, a literatura od 1993. godine nadalje može se pretraživati online. Kao i ostale velike knjižnice u Austriji, Sveučilišna knjižnica u Grazu koristi za obradu građe program ALEPH, a od 1999. fondu se može pristupiti preko interneta.

Prošli smo kroz spremišta i uvjerali se da su knjige smještene na sličan način kao i u NSK-u u Zagrebu. Korisnik za otprilike pola sata može dobiti knjigu iz spremišta. Posebno nas je zanimala glavna čitaonica koja se nalazi u najstarijem dijelu zgrade. U iznimno lijepom ambijentu stare čitaonice nalazi se i poprsje prvog knjižničara ove knjižnice koji se zvao Bewald. Tu je i vrijedna zbirka priručnika. Na ulazu u čitaonicu stalno se izlažu najnovije knjige kako bi korisnici bili uvijek upoznati s prinovama u knjižnici. Zanimljiva je i čitaonica za novine i časopise – naime, knjižnica prima brojne časopise iz svih znanstvenih područja iz Austrije i iz cijelog svijeta. Na nekoliko mjesta u knjižnici se nalaze računala kojima se mogu služiti korisnici. Knjižnica periodično organizira kratke tečajeve o korištenju PC-ja u knjižnici. Zapanili smo da ima dosta fotokopirnih uređaja i opći dojam je da je knjižnica vrlo funkcionalno uređena.

Poseban dio knjižnice je mediateka u kojoj se čuvaju različite vrste građe kao videokasete, CD-ROM-ovi i mikrofilmovi. Zanimalo nas je koliko primjeraka građe može korisnik odjednom posuditi i kako dugo ih može koristiti. Vrijeme posudbe je 30 dana, student može koristiti 25 knjiga odjednom, a kad sprema diplomski onda 75. Profesori mogu istodobno koristiti čak 200 knjiga.

Knjižnica je prijateljski okrenuta prema svojim korisnicima pa je i radno vrijeme takvo. Knjige se mogu posuditi radnim danom od 8.30 do 17.30 h, a sve ostale usluge se mogu koristiti radnim danom od 8.30 do 21.00 h, a subotom od 8.30 do 13.00 h. Nevoljko smo se rastali od knjižnice i od dr. Reinitzer, koja je osvojila naše simpatije, ponajviše zbog toga što je vani padala uporna kiša, a mi smo krenuli u obilazak grada pješice.

Pogledali smo najznačajnije dijelove stare gradske jezgre koja je 1999. uvrštena na UNESCO-ovu listu svjetske baštine: glavni trg, pješačku zonu s prekrasnim baroknim i kasnorenesansnim fasadama, Gradsku vijećnicu, Operu,

Glockenspiel zvono, staro isusovačko sveučilište, kasnogotičku katedralu iz 15. st. i mauzolej. Nakon kratke pauze otišli smo do dvorca Eggenberg, gdje nas je stručni vodič upoznao s poviješću obitelji Eggenberg i s graditeljskim i umjetničkim zanimljivostima samog dvorca. Nakon toga smo se uputili u razgledavanje novih građevina koje su dovršene prošle godine. Popili smo neizostavnu kavu na Otoku na Muri te pogledali novi Kunsthaus Graz. Nažalost, nismo mogli pogledati unutrašnjost jer je već bilo prošlo šest sati pa je izložbeni dio bio zatvoren.

Vratili smo se u Zagorje umorni, ali puni dojmova i zadovoljni putovanjem. Dogovorili smo se da ćemo nastojati svake godine u proljeće organizirati jedno stručno putovanje, po mogućnosti višednevno. Bilo je više prijedloga odredišta, ali o tome u jednom od idućih Novosti.

D. Pelko

Knjižničari Krapinsko-zagorske županije ispred Sveučilišne knjižnice u Grazu

Posjet delegacije Društva knjižničara Slavonije i Baranje Ogranku za Pečuh i Baranju Društva knjižničara Mađarske

Ogranak za Pečuh i Baranju Društva knjižničara Mađarske inicirao je uspostavljanje prijateljskih odnosa i suradnje s našim Društvom i knjižnicama na području koje Društvo pokriva svojim posjetom 23. siječnja 2004., kad je došla delegacija predvođena g. Boda Miklošem, predsjednikom Ogranka za Pečuh i Baranju Društva knjižničara Mađarske.

Nakon tog prvog susreta i upoznavanja, obilaska GISKO-a i druženja, kolege iz Mađarske pozvale su nas u uzvratni posjet, tijekom kojeg bismo se mogli dogovoriti i o konkretnoj budućoj suradnji.

Predsjednica DK SiB, kolegica E. Pezer uspjela je osigurati besplatan prijevoz zahvaljujući ljubaznosti direktora "Hrvatskih šuma" Vinkovci, na čemu im i ovim putem zahvaljujemo.

Delegaciju našeg Društva činili su predstavnici Društva knjižničara Slavonije i Baranje: predsjednica Emilija Pezer,

potpredsjednica Svjetlana Mokriš, tajnica Andrea Božić; s Katedre za knjižničarstvo FF-a u Osijeku mr. sc. Vera Erl; ravnatelj GISKO-a Dragutin Katalenac, voditeljica Matične službe u GISKO-u Silva Pavlinić; ravnatelji narodnih knjižnica: Grga Krajina (Vinkovci), Jasenka Bešlić (Požega), Srebrenka Vuletić (Vukovar), Marija Kretić-Nađ (Beli Manastir), te kolegice-prevoditeljice: Marija Ferenc (GISKO), Renata Mikloš (Beli Manastir) i Andrea Zabjan (Beli Manastir).

U Pečuh smo stigli 29. travnja 2004., oko 9,30 sati, a ispred Gradske knjižnice Pečuh srdačno su nas dočekali domaćini: g. Boda Mikloš, predsjednik Ogranka DKM za Pečuh i Baranju, ravnatelj Gradske knjižnice g. Jozsef Kereszturi, ravnateljica Knjižnice Filozofskog i prirodoslovnog fakulteta Maria Szenaszky, ravnateljica Županijske knjižnice Katalin Kalanyos, prof. dr. Ernest Barić s Katedre za hrvatski jezik i književnost, te ravnateljice gradskih knjižnica Komla – Ildiko Vegh i Mohača – Erzsebet Bosz.

Primljeni smo u vrlo lijepo uređenoj studijskoj čitaonici, gdje su izmijenjeni pozdravi, započeti dogovori i prijedlozi o budućoj suradnji, te ponuđena zakuska. G. Boda Mikloš iskoristio je prigodu da u svom pozdravnom govoru najavi i predloži neke buduće zajedničke projekte i programe. Tako nas je odmah pozvao da dođemo na proslavu Dana Pečuha početkom rujna, kao i na 2. konferenciju s temom *Nova suradnja u okviru Europske zajednice*, koja će se održati od 10. do 15. rujna. Na toj bismo konferenciji mogli sudjelovati u zajedničkim projektima koje ćemo naći u bogatoj zajedničkoj povijesti, međusobnom kulturnom utjecaju, hrvatskim piscima koji su studirali, učili ili čak živjeli u Mađarskoj, kao i mađarskim koji su živjeli u Hrvatskoj; razmjena i nabava književne građe za naše manjine; bogatije međusobno prevođenje značajnih književnih djela; suradnja svih ustanova u kulturi (muzeji, arhivi, knjižnice, kazališta itd.). Također je pozvao predstavnike Društva knjižničara SiB-a i na godišnju skupštinu Društva knjižničara Mađarske koja će se održati od 29. do 30. srpnja u Miskolcu. Ravnatelj GISKO Dragutin Katalenac uzvratio je pozivom na 34. skupštinu HKD-a u Šibeniku od 22. do 25. rujna 2004., te predložio jačanje suradnje u razvoju i primjeni novih tehnologija u knjižničarstvu – digitalizaciji knjižnica i suradnji svih institucija u kulturi. Naveo je i projekte CARDS i CALIMERA, kao projekte koji obećavaju plodnu suradnju, a za koje je zainteresirana EZ. Značajno polje rada ostaje otvoreno u svezi nabave građe za mađarsku nacionalnu manjinu i obostrane razmjene građe s tim u vezi, kao i građe za hrvatsku nacionalnu manjinu u Mađarskoj, a sve s obzirom na zajedničku prošlost i čvrste veze između Hrvatske i Mađarske koje su trajale stoljećima.

Nakon kraćeg obilaska Gradske knjižnice, koja diljem grada ima desetak ogranaka, domaćini su odlučili da razgovore o suradnji i druženje nastavimo u Županijskoj knjižnici, gdje nas je odvela njezina ravnateljica - Katalin Kalanyos. Budući da udaljenost nije velika, a i da malo vidimo i sam grad, put smo prevalili pješice. Svima nam se dopao Pečuh - lijepo uređen, uredan, s dovoljno zelenila, a što je zanimljivo u ravnoj Mađarskoj – naslonjen je na brdo, pa podsjeća na Zagreb, samo u nešto manjem izdanju.

U velikoj čitaonici starih knjiga Županijske knjižnice nastavljeno je druženje uz koktel i zdravice. Ravnateljica je govorila o suradnji mađarskih knjižnica s kolegama susjednih i drugih zemalja, što je projekt vezan i uz ulazak Mađarske u EU, te o suradnji započetoj među našim društvima i knjižnicama.

Navela je moguće zajedničke teme i projekte: informatizacija i digitalizacija građe, te njena razmjena između knjižnica; razvijanje čitateljskih navika i briga za mlade Rome; stipendije i razmjena studenata knjižničarstva i jezika i sve druge stručne teme. Nakon druženja i koktela,

dok su ravnatelji županijskih knjižnica dogovarali i potpisali dogovore o konkretnoj suradnji, obišli smo knjižnicu i pogledali ostatke rimskih grobova koji se nalaze u dvorištu knjižnice. Poslije su nas kolege odvele na ručak u vrlo ugodan restoran "Minaret". Srećom, dan je bio lijep, vedar, sunčan pa smo druženje nastavili za ručkom u vrtu restorana.

Vratili smo se u Osijek u predviđeno vrijeme, puni vrlo lijepih dojmova o Pečuhu i mađarskim kolegama.

S. Vuletić

Gradska knjižnica i čitaonica Pula – knjižnica za novi milenij

U zgradi nekadašnje austro-ugarske vojarnje izgrađene 1862. godine (koja je kroz vrijeme mijenjala namjene i vlasnike) u povodu Dana grada Pule 5. svibnja 2004. godine svečano je i široko rastvorila vrata novog doma knjige - nova Gradska knjižnica i čitaonica Pula.

U nazočnosti velikog broja građana Pule, uzvanika i gostiju svečani je program započeo videoprojeksijom na velikom ekranu pred zgradom nove knjižnice, kazivanjem stihova pjesnika i književnika Istre u čast knjizi, pisanoj riječi i knjižnici. U redanju darova i čestitki izdajamo darove akademika Josipa Bratulića, kolega knjižničara, sponzora... Čestitke i pozdrave u ime Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva kulture i ministra mr.sc. Bože Biškupića uputio je pomoćnik ministra g. Čedomir Višnjić. Gradonačelnik Grada Pule dr.sc. Luciano Debianco novu je knjižnicu predao djelatnicima koji će zajedno s Puljanima pretvoriti u novo kulturno središte grada. U ime djelatnika knjižnice svima koji su pomogli realizaciju ovog značajnog projekta i preseljenja u nove prostore zahvalila se ravnateljica Nela Načinović.

Podizanjem svečanog zastora s ulaznih vrata u knjižnicu počelo je njeno razgledavanje uz zvuke Salonskog orkestra smještenog u foajeu, dobrodošlice djevojaka u istarskoj narodnoj nošnji sa smokvama i kruhom, djelatnika knjižnice, raspjevanom djecom vrtića u narodnoj nošnji zajedno sa studenticama VUŠ-a Pule; prava rijeka posjetitelja preplavila je sve prostore knjižnice. Uz zdravicu, domjenak i veliku tortu u obliku knjige proteklo je nekoliko prvih sati u novoj knjižnici.

Nakon peticije građana Pule, kojima su se pridružili knjižničari, pjesnici, književnici, likovni umjetnici, novinari, izdavači iz cijele Hrvatske, Grad Pula kupio je 2000. g. poslovne prostore bivše tiskare. Novi prostor pulske Gradske knjižnice i čitaonice, u ulici Sv.Ivana broj 1, prizemlje, prvi kat i potkrovlje, zaprema 1 873 četvorna metra površine za

raznolike sadržaje. Projekt adaptacije zgrade povjeren je pulske tvrtki Urbis 72, a glavni je projektant arhitekt Josip Brezac. Početak radova započeo je u prosincu 2001., a uredilo se pročelje, krov i gromobran, i to zahvaljujući početnim i inicijalnim sredstvima Ministarstva kulture RH. U ožujku 2003. započeti su građevinsko-obrtnički radovi i opremanje prostora knjižnice koji su pripremljeni za prvi tehnički pregled za 19. prosinca 2003. u izvedbi građevinsko-obrtničke firme Presoflex iz Požege. Ukupna vrijednost radova iznosi 14 milijuna kuna. Valja podsjetiti da je Ministarstvo kulture RH izdvojilo 4,2 milijuna kuna, Istarska županija 400 tisuća, a ostatak Grad Pula.

Suvremeno uređena i opremljena knjižnica smještena je u obnovljenom prostoru od 1 873 metara četvornih u prizemlju i prvom katu zgrade u kojem se skladno nadopunjuju tonovi drva, kamena i metala. Prizemlje i prvi kat povezani su modernim staklenim dizalom, dok šareni dječji kutak i odjel za djecu i mladež dominiraju u prizemlju zgrade. Prvi kat namijenjen je odraslima s beletristikom, općeznanstvenim odjelom, zbirkama (glazbena, likovna, zavičajna). Geslo projekta novog smještaja pulske Gradske knjižnice i čitaonice glasi: *Legere necesse est.*

N. Načinović

Otvorenje nove zgrade Gradske knjižnice i čitaonice u Puli

Svečana predaja prikupljenih knjiga za izgorjelu knjižnicu u Jelsi

U Jelsi je 23. veljače 2004. godine održana svečanost posvećena predaji prikupljenih knjiga za izgorjelu knjižnicu na kojoj su osim predstavnika grada Jelse, županije Splitsko-dalmatinske te novinara Slobodne Dalmacije, sudjelovali i knjižničari više dalmatinskih knjižnica predvođeni voditeljicom Matične službe Splitsko-dalmatinske županije Vesnom Mihanović, kao i gosti iz Zagreba, načelnica Odjela za knjižničnu djelatnost Ministarstva kulture gospođa Ankica Janković, glavni ravnatelj NSK dr. Josip Stipanov, ravnateljica KGZ-a i predsjednica Hrvatskoga knjižničnog vijeća Davorka Bastić te predsjednica Hrvatskoga knjižničarskog društva Alemka Belan-Simić. Na svečanosti je uručena Zahvalnica Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Hrvatskoga knjižničarskog društva zaslužnim novinarima Slobodne Dalmacije koji su stalnim napisima i pozivima za pomoć izgorjeloj knjižnici proveli široku akciju i prikupili više od 20 000 knjiga. Prilikom posjete Jelsi obišlo se zgariste knjižnice te novi prostor u koji bi se knjižnica uskoro trebala useliti.

Akcija za prikupljanje knjiga za izgorjelu knjižnicu u Jelsi započela je dan nakon požara, 11. studenoga 2003., na Interliberu na inicijativu Programskog odbora Mjeseca hrvatske knjige i Zajednice nakladnika i knjižara Hrvatske, kad su brojni nakladnici darovali dio svojih najnovijih izdanja, a nastavljena u organizaciji Knjižnica grada Zagreba. Nekoliko stotina paketa prikupljenih knjiga 20. veljače prevezeno je u Jelsu i priključeno knjigama prikupljenim u akciji Slobodne Dalmacije.

Poziv za pomoć koji je uputila Matična služba Splitsko-dalmatinske županije naišao je na odjek diljem Hrvatske. U akciju su se uključili Hrvatsko knjižničarsko društvo, Društvo knjižničara Zadar, Zagrebačko knjižničarsko društvo, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Knjižnica u Bolu te brojne druge knjižnice, udruge građana, poput umirovljenika iz Podsuseda, kao i pojedinci, štovatelji knjige i knjižnica.

Prikupljanje knjiga za Jelsu pokazalo je koliko se može učiniti zajedničkom akcijom knjižničara, nakladnika i medija te kako bi takve akcije trebalo organizirati ne samo kad se dogodi nesreća, nego i u prilikama kad u nekoj sredini nema dovoljno novca ili razumijevanja za rad knjižnice. Vjerujemo da će ovaj pozitivan primjer potaknuti lokalne vlasti da što prije osposobe novi prostor, kao i da uposle dostatan broj djelatnika.

A. Belan-Simić

Ravnateljica Općinske knjižnice i čitaonice Jelsa Marija Plantarič-Huljić

Knjižnica će kao Feniks niknuti iz pepela

Brojni Jelšani su 10. studenog prošle godine s nevjericom promatrali kako plameni jezici gutaju cjelokupan fundus (više od 10 tisuća knjiga) i opremu Općinske knjižnice, njihovog ponosa i slijednice najstarije čitaonice na dalmatinskim otocima. Žal i tuga su bili utoliko veći što je tom prilikom u Općinskom domu, građenom 1894./95. godine, uz ovu kulturnu ustanovu djelomično izgorjela stara vijećnica sa stilskim namještajem, arhiv i prostorije Općine, zimsko kino i bivša Gradska kavana.

Ovaj tragičan događaj nesumnjivo je pogodio cjelokupnu hrvatsku kulturnu javnost, no mjesta za jadikovke i letargiju nije bilo, trebalo se okrenuti optimizmu i hrabro krenuti naprijed, učiniti sve da se Jelšanska knjižnica kao Feniks uzdigne iz pepela, te bude još bogatija, ljepša i učinkovitija nego prije. Pravi primjer u tom smislu je nesumnjivo dnevni list *Slobodna Dalmacija*, koja je u svojoj višemjesečnoj akciji prikupila i u Jelsu dopremila čak 25 tisuća knjiga. Njen značaj nije samo u tome što je tako osiguran respektabilan broj naslova, kao preduvjet obnove knjižnog fonda mjesnog hrama kulture, koji je upravo obilježavao 135 godina svog neprekidnog rada, nego je angažmanom novinara, urednika i urave lista potakla i mobilizirala veći broj građana, poduzeća i ustanova da i oni sami pokrenu vlastite akcije prikupljanja ili izdavanja knjižne, neknjižne građe i novčanih sredstava.

Iako je bilo čije zasluge vrlo teško naglašavati, mora se reći da se akcija Splitskog dnevnika *rodila* unutar njegove Kulturne rubrike, na čijem je čelu gđa. Jasenka Leskur-Staničić, a polučeni uspjeh je nesumnjivo rezultat upornog i predanog rada svih koji su u ovaj humanitarni projekt bili uključeni, između ostalog i marketinške službe. O tome svjedoče deseci objavljenih tekstova s nizom poznatih osoba iz svijeta kulture, politike i znanosti, koji su svojim osobnim stavovima, razmišljanjima i porukama podupirali realizaciju zacrtanog cilja.

Prostor od 55 metara četvornih, u kojemu je Općinska knjižnica i čitaonica djelovala prije požara, nažalost je bio neuvjetan i nije odgovarao sigurnosnim propisima. Unatoč takvim poteškoćama, a ponajprije zahvaljujući stručnosti i požrtvornosti njene ravnateljice Marije Plantarič-Huljić, fond knjižnice je bio formiran u skladu s hrvatskim standardima. Od 1995. godine nabavljeno je više od 6 tisuća svezaka knjiga u fondu za odrasle te oko 2 500 knjiga u dječjem fondu. Istodobno su se uz knjižnu građu za referentnu zbirku i samostalno učenje nabavljali edukativni sadržaji u obliku CD-ROM izdanja, audio i videokaseta, a vodilo se računa i o potrebama privremenih stanovnika, tj. turista. Vrijednost godišnje nabave građe je u posljednje tri godine iznosila 150-180 tisuća kuna.

Knjižnica je bila informatizirana (pomoću dva javna računala je imala pristup internetu i informacijama), a marljiva ravnateljica je započela automatiziranu obradu fonda prije godinu dana. Dakle, ona je građom i uslugama uspijevala pokrivati potrebe svojih korisnika za znanjem, informiranošću i kulturom, jer su tu bila zastupljena sva područja ljudskog znanja i stvaralaštva. Nitko nije skrivao radost što je 16,7 posto stanovnika Općine Jelsa bilo njenim članovima. Preseljenje u Dom kulture, sagrađen još 1939. godine, kao rješenje je bilo predloženo još u osnivačkom aktu (1998.g.), no to nije i realizirano zbog one poznate da "novaca za sve ima, a za kulturu ponajmanje".

Obećanja lokalne vlasti da će prostor u tom istom Domu kulture adaptirati i omogućiti nastavak djelovanja jelšanske knjižnice, koja je od svog osnutka do posljednjeg dana širila prosvjećivanje, nacionalnu ideju i svekoliki napredak svoga kraja, najkasnije do Uskrsa ove godine su iznevjerena. Iz Općinskog poglavarstva sada stižu informacije da je u tijeku preprojektiranje izvedbene dokumentacije te da će planirani radovi započeti tek nakon ljeta. Njihova vrijednost se procjenjuje na oko milijun i 500 tisuća kuna, a navodno bi trebali biti dovršeni do kraja godine.

Svojim otvorenim srcem cijela je Hrvatska nakon nevolje bila uz Jelsu, o čemu govore podaci da je dosad prikupljeno čak više od 35 tisuća knjiga za ovu otočku knjižnicu. No, glavnina posla tek predstoji, što znači da je pred ravnateljicom veliki izazov da donirane knjige razvrsta i složi po zadanim standardima. Ona budućnost ove ustanove vidi u multimedijalnom knjižnično-informacijskom centru, koji će realno biti mjesni prilaz znanju i obavijestima, dostupan svim stalnim i privremenim stanovnicima otoka Hvara pod jednakim uvjetima. Takva će knjižnica nesumnjivo osigurati izvore obnove društvenog, gospodarskog i kulturnog razvitka, no nijedna prikupljena knjiga ne smije izgubiti svoga čitatelja. U Hrvatskoj ima još mnogo sredina gdje je ona djeci, pa i odraslima, gotovo nedostupna. Učinimo sve da toga više ne bude!

M. Crnčević

Obilježavanje visokih obljetnica Knjižnice u Selcu

Knjižnica i čitaonica Selce, koja djeluje kao ogranak Narodne knjižnice i čitaonice Crikvenica, obilježava ove godine 130. obljetnicu osnivanja Narodne čitaonice i 100. obljetnicu Hrvatske pučke knjižnice.

Povodom ovih značajnih datuma, 10. travnja 2004. godine u nazočnosti brojnih građana, javnih djelatnika i predstavnika Grada Crikvenice u Galeriji Stara škola u Selcu otvorena je izložba slika i dijela rukopisne i druge ostavštine jednog od osnivača Hrvatske pučke knjižnice, samoukoga slikara i književnika Ivana Lončarića Papića (1870.-1964.), čime je ujedno obilježena i 40. obljetnica njegove smrti. Ivan Lončarić Papić bio je i kroničar svoga vremena te ugledan javni djelatnik. Njegovu je ostavštinu preuzela Narodna knjižnica i čitaonica Selce 1968. godine od ondašnjeg Turističkog društva Selce, a ostatak je otkupila 1981. godine iz privatnog vlasništva.

Ostavština obuhvaća oko 350 svezaka knjiga i časopisa, dvadeset slika u ulju i 48 arhivskih kutija s oko 25 000 listova rukopisne građe: kronika i zabilježki, sačuvanih izvornih zapisnika Poglavarstva tadašnje Općine Selce, kao i drugih institucija, zapisa pjesama, proze, drama i sl.

Jedino Papićevo objavljeno djelo su "Pačuharije", crtice u čakavskom narječju tiskane u Crikvenici u vlastitoj nakladi 1933. godine. Program zaštite i stručne obrade ove građe od iznimnog značaja za zavičajnu povijest knjižnica je započela 2000. godine pod stručnim vodstvom arhivskog savjetnika mr. Miljenka Pandžića i uz financijsku potporu Grada Crikvenice, Primorsko-goranske županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Izložba je popraćena katalogom koji su priredili mr. Miljenko Pandžić, likovni umjetnik Marijan Mavrić i voditeljica selačke knjižnice Edita Jeličić-Krpan. M. Pandžić naziva Papića "malomišćanskim enciklopedistom" te nam kroz rukopise otkriva njegov svijet, a Mavrić nastoji nam približiti likovna djela.

Kako stoji u uvodnom tekstu kataloga, izložbom se željelo iskazati poštovanje i zahvalnost Ivanu Lončariću Papiću i ujedno pozvati na daljnje istraživanje i vrednovanje njegovog rada. Knjižnica planira objaviti Papićeve pjesme i drame te tako nastaviti približavati javnosti djela ovog uglednog Selčanina. Jedan od glavnih problema je primjeren prostor za smještaj i prezentaciju ove, kao i druge ostavštine koju knjižnica posjeduje, one dr. Vinka Antića. Moguće rješenje nazire se u proširenju prostora na preostali dio zgrade Doma prosvjete nakon preseljenja Dječjeg vrtića.

Lj. Črnjar

Uz obilježavanje 50 godina rada Knjižnice Silvija Strahimira Kranjčevića u Zagrebu

U utorak, 27. travnja 2004. godine na prigodnoj je svečanosti Knjižnica Silvija Strahimira Kranjčevića, područna knjižnica gradske četvrti Peščenica koja djeluje u sastavu Knjižnica grada Zagreba, obilježila 50. godišnjicu rada.

Prva knjižnica na Peščenici započela je s radom u travnju 1954. godine na svega 20 m². Otvorena je na prijedlog Savjeta za prosvjetu Narodnog odbora općine Peščenica i nosila je naziv "Općinska knjižnica SSRN". Prvi djelatnik knjižnice, na prijedlog Uličnog odbora Heinzelove i Zvonimirove ulice, bio je (danas) književnik i prevodilac Zlatko Crnković (tadašnji apsolvent Filozofskog fakulteta). U skućenom prostoru prve peščeničke knjižnice bilo je smješteno 200 svezaka knjiga, knjižnica je imala stotinjak članova, a radila je dvokratno: od 10,00 do 12,00 i 16,00 do 18,00 sati.

Knjižnica se selila čak šest puta. Krajem pedesetih seli se u Narodno sveučilište na Moslavačkom trgu 17 (poslije Centar za kulturu Peščenica u Ivanićgradskoj 41a). Prema svjedočenju tadašnjih djelatnika, knjižnica tada ima "čak" 9 m², knjižni fond je i broječan i sadržajno vrlo ograničen, a popunjava se većinom darovanim knjigama i brošurama političkog sadržaja. 23. travnja 1962. godine knjižnica seli u Ivanićgradsku 67, u prostor od 67 m² koji je adaptiran za njezin privremeni smještaj. U njemu se izdvaja dio i za čitaonicu. Te je godine knjižnica postala samostalna i dobila naziv "Biblioteka Silvije Strahimir Kranjčević". Voditeljica knjižnice je Ljerka Junačko. Zbog visoke najamnine knjižnica seli i iz ovog prostora. Oko 1966. smještena je na 50-ak m² u Društvenom domu SSRN u Ivanićgradskoj ulici 22. Unatoč brojnim problemima s prostorom i malim sredstvima za nabavu knjiga, knjižni fond već broji 13 931 svezaka, a članova je 2095 (od kojih je 710 djece). U ovom skromnom prostoru odvajaju se Odjel za djecu i Odjel za odrasle, a 70-ih počinju i programi i akcije: literarne večeri, crtani filmovi, kvizovi, pričanje priča za predškolce. Suraduje se s osnovnim školama na Peščenici i tvorničkim listom "Prvomajska". Godine 1968. Knjižnica Silvija Strahimira Kranjčevića među prvim se knjižnicama pripaja Gradskoj knjižnici, što omogućuje početak stvaranja mreže narodnih knjižnica - Knjižnica grada Zagreba. Zbog povećanih potreba društvenopolitičkih organizacija i rada Općinske skupštine, knjižnica mora 15. lipnja 1974. godine napustiti prostor Društvenog doma i seli u OŠ "Marko Orešković" (danas OŠ Frana Krste Frankopana) u Ivanićgradsku 24.

Konačno, 1978. godine Knjižnica Silvija Strahimira Kranjčevića useljava u novi prostor od 400 m² u Zapoljsku 1, gdje se i danas nalazi. Velika zasluga za dobivanje tog prostora pripada tadašnjoj ravnateljici Knjižnica grada Zagreba, Veri Mudri-Škunca. Knjižnica je za tadašnje uvjete bila vrlo lijepo i funkcionalno uređena i dugo je služila kao primjer dobro organiziranog prostora za obavljanje knjižnične djelatnosti.

S useljenjem u novi prostor u knjižnici se, osim redovnih knjižničnih poslova, počinju odvijati i brojne akcije po kojima je ova knjižnica postala prepoznatljiva: 1978. godine otvara se u izlozima knjižnice (u 20 stakala) i Galerija Prozori koja se profilirala u izložbeni prostor u kojem se njeguju oni likovno-umjetnički žanrovi koji propituju odnos riječi i slike (grafika, fotografija, strip i ilustracija). Ta je galerija ugostila brojna eminentna imena s područja likovne umjetnosti (Z. Prica, V. Jordan, B. Dogan, H. Šercar, N. Kavurić-Kurtović, Z. Bourek, I. Antolčić, M. Ilić, B. Ljubičić...). 1978. godine započela je i s radom Tribina Razgovori, pod vodstvom Vlaste Rukavine, koja se održavala u kontinuitetu do 1991. Tribine su bile mozaičkog karaktera, a na njoj su gostovala brojna poznata imena iz društvenog i kulturnog života. Dječji odjel postaje poznat po bogatstvu raznovrsnih akcija, vjernim posjetiocima i brojnim suradnjama s različitim ustanovama, udrugama i sl. Uz stalne pedagoško-animatorske akcije koje se odvijaju u većini narodnih knjižnica, ovaj odjel ima i neke specifičnosti: redovitu glazbenu igraonicu iz koje je, u suradnji s profesoricom Majom Rogić, nastao zbor "Peščenički zvončići" (poslije "Kikići"), kviz "Put do knjige" za osmoškolce koji se održava od 1978., proslavu fašnika i fašničku povorku koja se održava već niz godina u suradnji s Centrom za kulturu Peščenica te česta gostovanja dječjih knjižničara s predstavama i glazbenim točkama u drugim knjižnicama i ustanovama.

Knjižnica Silvija Strahimira Kranjčevića u razdoblju između 1976. i 1991. godine ima nekoliko stacionara i knjižnih stanica: u tvornicama Elektrokontakt, Elektroda, Unitas, Dalekovod, poduzeću Zagrebački transporti i u mjesnim zajednicama Vukomerec, Njegoševa i Folnegovićevo naselje iz kojeg će 8. studenoga 1991. nastati ogranak Knjižnice Silvija Strahimira Kranjčevića, Knjižnica Ivane Brlić Mažuranić.

U vrijeme cjelovite revizije fonda 2002. godine, sredstvima Knjižnica grada Zagreba preuređuje se interni prostor knjižnice, a 2003. zahvaljujući Gradskom uredu za kulturu, Uredu za izgradnju grada i Ministarstvu kulture, u cijelosti se preuređuje i prostor za korisnike. S preuređenjem je omogućen dovršetak informatizacije knjižnice te proširenje sadržaja i usluga za korisnike: proširena je studijska čitaonica i opremljena informatičkom opremom za potrebe korisnika (internet i dr.), dječji odjel je dobio kompjutor-sku igraonicu, a knjižnica dobiva i AV-odjel. Knjižni fond na kraju 2003. godine iznosi 60 632 svezaka knjiga, nabavlja se 44 naslova novina i časopisa, godišnje se odvija više od 500 akcija na dječjem odjelu i odjelu za odrasle, a knjižnica broji oko 6 000 članova. Unatoč preuređenju, knjižnicu i dalje muče problemi, prije svega prostorni, ali i nedostatak ogranaka (jedan je ogranak Knjižnica Ivane Brlić Mažuranić premalo za cijelo područje Peščenice od 60 000 stanovnika; nedostatak ogranaka djelomično pokriva Bibliobusna služba koja ima stajališta u tri naselja i osam tvornica na ovom području).

Za svoj je rad Knjižnica Silvija Strahimira Kranjčevića dobila mnoga priznanja i nagrade: 3. nagradu "Pavao

Markovac” iz 1978. godine, I. nagradu “Pavao Markovac” iz 1989. godine, Priznanje općine Peščenica za ostvarene rezultate i zalaganje, kao i značajan doprinos ukupnom razvoju općine iz 1989. itd. Tijekom svog dugogodišnjeg rada ostvarila je suradnju sa svim osnovnim i srednjim školama na Peščenici, Centrom za kulturu Peščenica, Područnim uredom Peščenica, domovima umirovljenika. Niz godina surađuje s Filmotekom 16, Centrom za humanitarni rad Suncokret, Udrugom za suzbijanje ovisnosti Peščenica, Waldorfskom školom Svetog Jurja, a duže suradnje imala je i s Međunarodnim festivalom stripa, Veleposlanstvom Čilea u Hrvatskoj itd.

Na prigodnoj svečanosti povodom 50. godišnjice pozdravne riječi okupljenim gostima uputila je Ravnateljica Knjižnica grada Zagreba Davorka Bastić, a voditeljica Knjižnice Silvija Strahimira Kranjčevića Jadranka Račić predstavila je kratku povijest knjižnice od 1954. do 2004. godine, Zlatko Crnković govorio je o skromnom početku rada prve peščeničke knjižnice, a Branka Hlevnjak o prvim godinama rada Galerije Prozori. Na kraju je nastupio “KGZ-band” s glazbenim repertoarom koji se izvodio 1954. godine, u vrijeme osnutka knjižnice. Među brojnim gostima na proslavi bila je i većina (od njih 43) bivših djelatnika koji su svojim radom i velikim entuzijazmom tijekom proteklih pedeset godina utjecali na razvoj knjižnice i širenje knjižničnih usluga.

J. Račić

Stota obljetnica osnivanja Čitaonice “Halubajska zora” u Viškovu

U Viškovu, jednoj od općina u riječkom prstenu, u subotu, 15. svibnja obilježena je stota obljetnica osnivanja Čitaonice “Halubajska zora”, prednika današnje Narodne knjižnice i čitaonice “Halubajska zora”.

Svečanosti su nazočili akademik Nedjeljko Fabrio, članovi Poglavarstva i Općinskog vijeća Općine Viškovo, predstavnici prosvjetnih i kulturnih ustanova Općine, kulturnih i sportskih udruga, kolege knjižničari te brojni građani. Pozdravnim riječima skupu se obratio načelnik Goran Petrc, a ravnateljica knjižnice Branka Miočić podsjetila je na najznačajnije trenutke iz povijesti čitaoničke i knjižnične djelatnosti.

Tom je prigodom otkrivena i spomen-ploča na kući u središtu Viškova, gdje je čitaonica nekad djelovala. Čast da otkrije ploču pripala je učiteljici Rozaliji Šijanec koja je obavljala poslove knjižničara od obnavljanja rada knjižnice 1992. godine pod okriljem Matice hrvatske - Ogranka Viškovo do osnivanja ustanove 1999. godine.

Nastavak programa u kojem je sudjelovala ženska Klapa “Kastav”, Kastafski pučki teatar te djeca iz Dječjeg vrtića “Viškovo” uslijedio je u prostoru Središnje knjižnice u Marinićima, otvorenom u rujnu 2003. godine. Gosti su imali

prigodu razgledati izložbu najstarijih knjiga iz fonda knjižnice, te se upoznati s uslugama i programima koje knjižnica nudi u novootvorenim prostorima, primjerice pretraživanje interneta, igraonica za najmlađe, kompjutorska radionica i sl.

Osim proslave obljetnice, u izdanju knjižnice tiskana je i prigodna publikacija “Narodna knjižnica Halubajska zora 1904.- 2004.” s tekstovima ravnateljice Branke Miočić i voditeljice županijske matične službe Ljiljane Črnjar.

Lj. Črnjar

SMS u Knjižnici Medveščak

Kratak uvod u *Sustav kratkih poruka*

Prema statistici Trade Asociation više od pola milijuna GSM uređaja koristi se diljem svijeta. Prema istom istraživanju od svih digitalnih bežičnih uređaja njih 70% podržava GSM standard uz očekivani porast. Istraživanje korporacije EMC World Cellular Database, 60% GSM korisnika nalazi se u Europi, dok prednjači Kina s 82 milijuna korisnika. Nameće se zaključak kako uz sve postojeće bežične tehnologije GSM-u predstoji svijetla budućnost. Ukratko se obazirući na ono što je uistinu GSM tehnologija, u ovom članku najveći će naglasak biti stavljen na uporabu ove tehnološke mogućnosti u Knjižnici Medveščak te niz pogodnosti koje donosi u komunikaciji s korisnicima.

Europsko tržište mobilne telefonije 1982. godine oformilo je grupu pod imenom *Group Special Mobile* (kratica GSM) koja je izradila europski standard za mobilnu telefoniju. Kriteriji usvojeni za taj standard su sljedeći: ISDN kompatibilnost, roaming funkcionalnost, poboljšana kvaliteta govora, prihvatljiva proizvodna cijena terminala i visoki standardi sigurnosti veze.

Novost koju je GSM predstavio tržištu svakako je bio *Short Message Service* (kratica SMS) ili sustav kratkih poruka, usluga dvosmjernog slanja poruka. SMS je alfanumerička poruka od 160 znakova, danas u multimedijalnoj kombinaciji teksta, slike i zvuka, poruke se šalju po načelu spremi-i-prosljedi, te štedi nešto vremena i novca. Kratka poruka može sadržavati proizvoljne kombinacije slova, brojeva, interpunkcija i drugih znakova u latiničnom ili nekom drugom pismu.

SMS u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj od 07. rujna 1998. godine VIPnet je odlukom Vijeća za telekomunikacije dobio desetogodišnju koncesiju za izgradnju i uporabu druge GSM mreže u Hrvatskoj, a ugovor o koncesiji 30. listopada iste godine. Prvi je predstavio uslugu besplatnog online slanja SMS poruka, niz ostalih usluga i pogodnosti preko svog portala, a također je bio i jedan od prvih u ovom dijelu Europe koji je ponudio paketni prijenos podataka ili *General Packet Radio Service* (kratica GPRS).

Sustav kratkih poruka u Knjižnici Medveščak

Uslugu SMS-a Knjižnica Medveščak iskoristila je preko VIPnet portala, registrirajući VIP broj mobilnog telefona početkom veljače 2004. godine na internet stranicama www.vip.net. Jednostavnim klikom miša na ikonicu pri registraciji otvara se stranica prijave koja korisnika korak po korak vodi nudeći mogućnosti i odabir korisničkog paketa, bilo da je riječ o pristupu na VIPonline bez pretplate, dakle omogućen je pristup korisnicima koji obnavljaju svoje račune putem bona, bilo o pristupu zasnovanom na pretplatničkom odnosu.

Nakon prihvaćanja općih uvjeta korištenja VIPonline usluge, korisniku je ostavljena mogućnost odabira paralelnog korištenja VIPonline usluga u kombinaciji s GSM uslugom. Popunjavanjem obrasca koji će korisnik ispuniti osobnim podacima, dakle ime, prezime, mobilnog i fiksnog broja telefona, odabrat će korisničko ime i lozinku koja će mu omogućiti pristup besplatnom slanju SMS poruka preko računala. Nakon registracije korisnik će u nekoliko minuta na svoj mobilni aparat primiti SMS poruku s nizom alfanumeričkih znakova koji će mu omogućiti prvi, inicijalni pristup besplatnom SMS-u. Slijed znakova poslan od strane VIPnet portala korisnici obično mijenjaju u niz brojeva i/ili slova njima lako pamtljiv.

Besplatni program koji omogućuje svakodnevno slanje petnaest besplatnih SMS poruka, kako 091, tako i 098 korisnicima, Knjižnica Medveščak prepoznala je kao jednu u nizu mogućnosti novih tehnologija koje ubrzavaju i olakšavaju komunikaciju s korisnicima.

Prilikom rezervacije željenog naslova u Knjižnici Medveščak, korisniku je ostavljena mogućnost obavijesti o pristigloj rezervaciji telefonom, dakle fiksnom mrežom, putem e-maila ili dopisnicom. Uvođenje SMS obavijesti korisnika o pristiglim rezerviranim naslovima pokazalo je nekoliko prednosti: besplatan je, ne morate imati mobilni aparat prilikom online slanja SMS poruka, trend SMS poruka sve je veći posebno kod mlađe populacije korisnika, pretpostavlja se da je obavijest u istoj sekundi poslana i primljena.

Nužnost praćenja suvremenih tehnologija nameće davanje uravnoteženog odgovora na društveni učinak novih komunikacija. Knjižnica Medveščak je dala još jedan u nizu odgovora.

J. Čale

Mjesec hrvatske knjige 2004.

Knjižnice grada Zagreba od 1995. godine organiziraju manifestaciju "Mjesec hrvatske knjige" i ona se za to vrijeme značajno razvila. Godine 1995. svoje programe za "Mjesec hrvatske knjige" poslale su 102 knjižnice s petstotinjak programa: tribina, predstavljanja novih izdanja, izložaba novih naslova, obilježavanja godišnjica značajnih ljudi, animacijskih i edukacijskih aktivnosti. Godine 1999. programe je poslalo 160 knjižnica iz cijele Hrvatske – njih više od 1200. Godine 2003. uključilo se više od 180 narodnih knjižnica s 1500 različitih programa, ali, naročito na "Danu knjižnica na Interliberu", i druge knjižnice – školske, visokoškolske i stručne.

U proteklih devet godina središnji programi manifestacije (svečanosti otvaranja, stručni skupovi i svečanosti zatvaranja) organizirani su u 12 županija: u Koprivničko-križevačkoj i Krapinsko-zagorskoj dvaput i Vukovarsko-srijemskoj županiji čak triput.

I ove godine nastavlja se s organizacijom manifestacije koja je po prvi put posvećena jednom umjetniku. Naime, Programski odbor na svojoj sjednici održanoj 21. travnja 2004. godine usvojio je prijedlog Organizacijskog odbora da ovogodišnja manifestacija bude posvećena Ivani Brlić-Mažuranić u povodu 130. godina njezinog rođenja.

Pozvane su sve knjižnice da sudjeluju u pripremi i realizaciji ovogodišnje manifestacije.

Rok za predaju programa, koji će biti objavljeni u programskoj knjižici, je 1. rujna 2004. godine. Sve obavijesti o tijeku priprema manifestacije redovito će se objavljivati na mrežnim stranicama Knjižnica grada Zagreba (adresa: <http://www.kgz.hr/>) u posebnoj rubrici "Mjesec hrvatske knjige".

Z. Sviben

11. sjednica Hrvatskoga knjižničnog vijeća

Na 11. sjednici Hrvatskoga knjižničnog vijeća, održanoj 12. svibnja 2004. godine u prostorijama Ministarstva kulture, bili su nazočni Davorka Bastić, predsjednica Vijeća, te članovi Vijeća: Mira Zovko, Alemka Belan-Simić, Tanja Sušec, Jelka Petrak i Senka Tomljanović. Sudjelovali su i Josip Stipanov, glavni ravnatelj Nacionalne i sveučilišne knjižnice, i Vedrana Juričić, predsjednica Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika. Iz Ministarstva kulture bili su nazočni: ministar Božo Biškupić, pomoćnica ministra Branka Šulc, načelnica Odjela za knjižničnu djelatnost Ankica Janković, načelnica u Upravi za normativne i upravno-pravne poslove Silva Andrić i stručna suradnica Lada Žigo.

Ministar kulture Božo Biškupić upoznao se s članovima Vijeća te je potaknuo raspravu o važnosti suradnje Ministarstva kulture i knjižničnih djelatnika. Istaknuo je nužnost što skorijeg imenovanja ravnatelja razdjela NSK i postavio pitanje prisutnom glavnom ravnatelju NSK dr. Josipu Stipanovu o razlozima neuspjeha dosadašnjih natječaja. Ministar je podržao rad narodnih knjižnica istaknuvši njihovu važnu ulogu u informacijskom društvu, a otvorio je i pitanje politike otkupa s kojom mnoge knjižnice nisu zadovoljne. Preporučio je da knjižničarska struka predloži bolji model otkupa te kandidate za buduće novo Vijeće za knjigu i nakladništvo kako bi na pravi način bili zastupani interesi knjižnica.

Vijeće je nakon prihvaćanja zapisnika s 10. sjednice prihvatilo Izvješće Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika s 8. i 9. sjednice Povjerenstva u kome su za zvanje višeg knjižničara predložene Željka Nenadić-Tabak, Elizabeta Rybak Budić, Jadranka Stojanovski, Mladenka Hamer i Ivanka Pažur, dok Grozdana Sirotić nije predložena za zvanje višeg knjižničara.

Hrvatsko knjižnično vijeće prihvatilo je Izvješće o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u 2003. godini istaknuvši uz ostalo programske pomake i veliki porast korisničkih usluga. Podržane su i druge važne aktivnosti NSK poput suradnje s europskim knjižnicama i knjižničnim udrugama, organizacije i suorganizacije brojnih stručnih i kulturnih događanja te nakladničke djelatnosti. Podržan je i plan da se NSK poboljša suradnju sa Sveučilištem u Zagrebu u cilju izgradnje sveučilišnog knjižničnog sustava. Istaknuto je da NSK zbog povećanja fondova i širenja usluga te zbog dvojne funkcije ima stalni problem nedostatka kadrova, posebice u razvojnoj službi koja koordinira rad svih knjižnica u RH te da bi to što skorije trebalo riješiti. Vijeće je posebice poduprlo rad Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara kao projekta važnog za cjelokupni razvoj hrvatskoga knjižničarstva. Pohvaljena je dobra posjećenost mrežnih stanica i brojnost informacija, ali je istaknuto da se one ponekad teško mogu pronaći te je predloženo da se razmotri mogućnost izrade novih, dinamičnijih mrežnih stanica NSK.

Vijeće je uz pomoć načelnica u Upravi za normativne i upravno-pravne poslove Silve Andrić razmotrilo Prigovor

Nacionalne i sveučilišne knjižnice na zaključke Hrvatskoga knjižničnog vijeća sa sjednice održane 23. listopada 2003. godine u svezi s Izvješćem o stručnom nadzoru u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci te je zaključeno da NSK ne treba ponoviti stručni nadzor u Sveučilišnoj knjižnici u Rijeci.

Vijeće je raspravljalo o dopisu Državnog arhiva u Pazinu o području obavljanja matičnosti Sveučilišne knjižnice u Puli, odnosno Sveučilišne knjižnice u Rijeci, vezano uz specijalne knjižnice na području Istre, posebice uz zaštitu građe župnih ureda. Sveučilište u Rijeci specifično je po tome što su u njegovu sastavu dvije sveučilišne knjižnice (u Puli i Rijeci), a područje obavljanja matičnosti nije razgraničeno. Ministar znanosti i tehnologije nije propisao standarde za sveučilišne, visokoškolske i znanstvene knjižnice na temelju kojih bi mogao odrediti matičnu sveučilišnu knjižnicu Sveučilišta u Rijeci. Nakon rasprave Vijeće je podržalo prijedlog Upravnog vijeća Sveučilišne knjižnice Rijeka po kojem bi Sveučilišna knjižnica Pula trebala biti matična za knjižnice na području Istarske županije, a Sveučilišna knjižnica Rijeka za knjižnice na području Primorsko-goranske županije. Hrvatsko knjižnično vijeće potaknulo je stručnu službu Ministarstva kulture da ponovno požure izradu podzakonskih akata u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

Raspravljalo se i o dopisu NSK o statusu obveznog primjerka, nastalog na temelju sastanka ravnatelja hrvatskih knjižnica koje primaju obvezni primjerak (u Osijeku, Puli, Zadru, Splitu, Dubrovniku i Zagrebu) održanog 16. srpnja i 7. studenog 2003. godine, a na kojem je razmotreno stanje obveznog primjerka u knjižnicama i postupanje s njim. Vijeće je zaključilo da Nacionalna i sveučilišna knjižnica treba koordinirati novi sastanak ravnatelja hrvatskih knjižnica koje primaju obvezni primjerak kako bi se napravila "snimka stanja" knjižnica, odnosno kadrovske, prostorne i druge situacije. Tako bi se na temelju konkretnih pokazatelja dala projekcija rješivosti problema smještaja, obrade, zaštite i korištenja obveznih primjeraka.

Vijeće je prihvatilo Prijedlog raspodjele sredstava za nabavu knjižne i neknjižne građe za 2004. godinu koji su sastavile matične knjižnice. Sredstva koja se predlažu Ministarstvu uglavnom su na razini prošlogodišnjih (osim ako je riječ o posebnim potrebama i otvaranju novih knjižnica).

Vijeće je podržalo izradu kataloga o prostorima narodnih knjižnica, sufinanciranje Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara (50 % iznosa zatražit će se od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa), pokretnu izložbu o Ivani Brlić-Mažuranić, Mjesec hrvatske knjige 2004. te manifestacije i stručne skupove u knjižničarstvu.

Ankica Janković izvijestila je članove Vijeća o zaključcima sa sastanka voditelja matičnih županijskih službi i knjižnica nacionalnih manjina održanog 11. svibnja u Ministarstvu kulture. Vijeće se složilo s mišljenjem da status knjižnica nacionalnih manjina treba biti predmetom rasprava u Koordinaciji za narodne knjižnice pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Sastanak Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima

(Rim, od 19. do 21. veljače 2004.)

U istočnom dijelu Rima, neposredno uz Citta Universitaria, u prostorijama Bibliotece Nazionale Centrale od 19. do 21. veljače 2004. održan je polugodišnji sastanak Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima (*Management of Library Association Section - MLAS*). Trodnevno druženje proteklo je u vrlo inspirativnoj i prijateljskoj atmosferi uz veliku podršku talijanskih kolega.

Od ukupno dvadeset i jednog člana, koliko ih broji ovaj Stalni odbor (*Standing Committee*), sastanku je bilo nazočno 19 redovnih članova i tri promatrača. Prema predloženom dnevnom redu, koji je sadržavao više od dvadeset točaka, Odbor je tijekom sastanka imao priliku raspravljati o različitim temama vezanim uz podršku nacionalnim knjižničarskim udruženjima i jačanju njihove uloge u određivanju IFLA-ine politike.

Najinteresantniji zaključci vezani su uz sljedeću problematiku:

1. visina IFLA-ine članarine za nacionalna knjižničarska udruženja
2. priprema programa za godišnju IFLA-inu konferenciju - Buenos Aires 2004.

Visina članarine koju nacionalna udruženja plaćaju IFLA-i već je dugo predmet mnogih rasprava. Bit problema jest u tome da veliki broj siromašnih knjižničarskih društava nije u stanju sudjelovati i odlučivati u radu ove, za knjižničare najvažnije međunarodne organizacije, a sve to iz razloga gole neimaštine.

To naročito pogađa niz afričkih i latino-američkih strukovnih udruženja čiji su prihodi vrlo niski pa nisu u stanju platiti niti osnovnu članarinu. Postavlja se stoga pitanje, ako sudjelovanje u radu IFLA-e nije moguće za veliki broj knjižničarskih udruga, koga to IFLA predstavlja i u ime čijih interesa djeluje?

MLAS-ovo mišljenje je da se kriteriji za određivanje članarine moraju temeljiti na pravičnoj osnovi, tako da bogata, jednako kao i siromašna knjižničarska društva mogu unutar IFLA-e pronaći svoj interes. Također se traži od IFLA-e da o svojem radu što češće i iscrpnije izvještava članstvo te da ukupno djelovanje bude što transparentnije.

Prijedlog koji je razradila radna grupa ove sekcije predstavljen je članovima IFLA-inog *Governing Boarda* u ožujku ove godine, a u izvještaju koji smo nedavno dobili od predsjednice sekcije Christine Stenberg stoji: "... postignuta je potpuna pobjeda u korist pravde i mnoga udruženja iz Latinske Amerike sudjelovat će u radu IFLA-e na predstojećoj konferenciji."

Što se tiče programa za konferenciju u Buenos Airesu, odlučeno je da se prednost u izboru tema prepusti kolegama iz latino-američke regije.

E. Bačić

Sastanak Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije knjižnica za djecu i mladež

(Pariz, 28. i 29. veljače 2004.)

Svaka godišnja konferencija IFLA-e podrazumijeva organiziranu pripremu za bogat program koji se realizira svake godine u drugom dijelu svijeta. Jedan od važnijih, većih koraka (osim mnogobrojnih malih kojih tijekom cijele godine u svim dijelovima svijeta čine članovi brojnih IFLA-inih tijela, odjela i sekcija) jest zimski ili proljetni polugodišnji sastanak koji je ona čvršća karika u lancu priprema velike konferencije.

IFLA-ina Sekcija knjižnica za djecu i mladež svoj je polugodišnji radni sastanak održala u Parizu 28. i 29. veljače 2004. godine. Na poziv pariških članica Sekcije, Nic Diamant i Viviane Ezratty, dvodnevni je sastanak održan u pariškim dječjim knjižnicama *Heure Joyeuse* i *La Joie par les livres*. U ime francuskog Ministarstva kulture dobrodošlicu sudionicima sastanka poželio je gospodin Thierry Grognet. Od 19 članova Stalnog odbora Sekcije, pariškom se sastanku odazvalo njih osam: Ivanka Stričević iz Hrvatske (predsjednica Sekcije), Lars Aagaard iz Danske, Ingrid Bon iz Nizozemske, Nic Diamant iz Francuske, Leikny Haga Indergaard iz Norveške, Elisabeth Lundgren iz Švedske, Letizia Tarantello iz Italije i Verena Tibljaš iz Hrvatske.

Na dvodnevnom sastanku raspravljene su sljedeća pitanja važna za rad Sekcije:

1. godišnja IFLA-ina konferencija: Buenos Aires, 2004.

Radilo se na pripremi programa i nastupa Sekcije na Konferenciji te utvrđivanju nazočnosti članova Sekcije u Buenos Airesu. S obzirom na organizacijske promjene IFLA-inih godišnjih konferencija, od ove će se godine postupno skraćivati programski dio konferencija, a produljivati radni dio za sekcije prema kojem bi njihov proizvod bio bolji i dostupniji široj svjetskoj zajednici (u odnosu na ipak manji broj knjižničara koji pohodi konferencije). Sekcija knjižnica za djecu i mladež u suradnji sa Sekcijom za školske knjižnice imat će na raspolaganju 4 sata programa Konferencije za sesiju pod naslovom *Opismenjavanje od beba do tinejdžera*. U sklopu specijalnog programa Sekcija će održati jednosatnu promociju *Smjernica za knjižnične usluge za djecu* koje su konačno, nakon 4 godine stvaranja, u prosincu 2003. ugledale svjetlo dana. Engleska verzija *Smjernica* tiskana je u Zagrebu i sudionici pariškog sastanka imali su prilike konačno vidjeti plod svog četverogodišnjeg rada u proširanom izdanju. U Buenos Airesu će biti predstavljeno englesko izdanje *Smjernica*, kao i prevedena španjolska i portugalska izdanja koja valja pripremiti do Konferencije. Također je naglašeno da bi i *Smjernice za mladež* trebale biti prevedene na španjolski do početka Konferencije.

2. statusi projekata

Raspravljani su mogući novi projekti, među kojima prijevodi *Smjernica za knjižnične usluge za djecu* na ruski, francuski i njemački, objavljivanje priprema predkonferencije *Oslo 2005*. te rad na istraživanju povijesti Sekcije. Također je dogovoreno da se članovima Sekcije uputi poziv na suradnju te prikupe podaci o najboljim primjerima prakse

dječjih knjižnica u zemljama članicama. Jedan od novih projekata bit će i kratki prilozima na mrežnoj stranici Sekcije pod nazivom *Što je novo u tvojoj zemlji?*

3. oglašavanje

Dogovoreno je ažuriranje letka Sekcije za Buenos Aires te njegov španjolski prijevod, ali i ritam ažuriranja (jednom godišnje) svih važnih podataka vezanih uz rad i prezentaciju Sekcije.

Pohvaljen je novi broj Novosti Sekcije koji je, zahvaljujući novoj urednici, osvanuo u novom ruhu, ali i dogovoren način koncipiranja idućih brojeva. Podijeljeni su i zadaci članovima Odbora za idući broj Novosti, a dogovoreno je i da se u svakom broju jednim člankom predstavi po jedna dječja knjižnica iz svijeta.

Dogovoreno je ažuriranje mrežnih stranice Sekcije te objavljivanje Smjernica za knjižnične usluge za djecu na mrežnim stranicama, kao i njihove prijevode.

4. Astrid Lindgren Award (ALMA)

Na sastanku u Parizu dogovoreni su koraci i kriteriji pri sljedećoj nominaciji za ALMA-u. Sekcija za djecu i mlade je nominacijsko tijelo. Ove godine nominira projekt čitanja.

5. predkonferencija Norveška 2005.

Konferencija u Oslu održat će se od 14. do 18. kolovoza, a predkonferencija će biti u Stavangeru 10. i 11. kolovoza. Tema će biti sadržaji knjižnica (kultura, mjesto sretanja, različite kulture) - *Narodne knjižnice od javnog obrazovanja do čega? Kreirajući nove strategije za javni raj za odrasle, djecu i mlade*. Sekcija će se održati u suradnji sa Sekcijom za narodne knjižnice. Na posebnom sastanku u Buenos Airesu Sekcija će nastaviti pripreme za predkonferenciju u Oslu.

Na pariškom sastanku podneseno je i uredno financijsko izvješće koje omogućuje uvid u bolje planiranje budućeg rada Sekcije.

Sastanak u Parizu bio je vrlo uspješan i sadržajan, najposjećeniji polugodišnji sastanak do sada, a domaćini su nas proveli dobrim primjerima svojih knjižnica: vrlo velikom i novom zgradom Bibliotheque nationale de France, impresivnom BPI – Bibliotheque publique d'information/The Public Reference Library u Centru Georges Pompidou i dječjim knjižnicama Joie par les livres u Clamartu te već spomenutim pariškim dječjim knjižnicama u kojima je sastanak održan.

V. Tibljaš

Međunarodna konferencija *Raj za korisnike – kako ga stvoriti (izgradnja narodnih knjižnica u 21. stoljeću)*

(Haag, 18. i 19. ožujka 2004.)

U prigodi predsjedanja Kraljevine Nizozemske Vijećem Europe, održana je Međunarodna konferencija pod nazivom *Raj za korisnike - kako ga stvoriti (izgradnja narodnih knjižnica u 21. stoljeću)*. Organizatori su bili nizozemsko

Ministarstvo obrazovanja, kulture i znanosti te Nizozemska udruga narodnih knjižnica.

Delegaciju iz Hrvatske predstavljale su Ankica Janković iz Ministarstva kulture, Jadranka Slobodanac iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice te Anica Grošinić ispred Hrvatskog knjižničarskog društva.

Odlično organizirana konferencija imala je sljedeće ciljeve:

- 1) razmijeniti gledišta o uvjetima za stvaranje takvih zgrada narodnih knjižnica koje će zadovoljiti promjenjive potrebe građana u 21. stoljeću
- 2) promicati međunarodnu suradnju u pronalaženju rješenja za izgradnju narodnih knjižnica diljem Europe.

Od tridesetak zemalja sudionica, jedino je Hrvatska dobila priliku predstaviti situaciju na planu izgradnje i adaptacije narodnih knjižnica, uz kraći prikaz stanja u Sloveniji.

Prvi dan konferencije, u četvrtak, 18. ožujka 2004., J. Slobodanac je kratko statistički predstavila Hrvatsku, nakon čega je prikazala nekoliko novih ili adaptiranih narodnih knjižnica, uz financijske pokazatelje dobivene od Ministarstva kulture. Pokazane su bile nove zgrade u Bjelovaru i Zadru, uspješno izvedene adaptacije u Koprivnici i Zagrebu te najave skorašnjih otvorenja novih gradskih knjižnica u Puli i Šibeniku. Rijeka je navedena kao grad koji čeka svoj projekt. Svi primjeri su potvrđivali naglašenu činjenicu da se u Hrvatskoj, nažalost, narodne knjižnice ne projektiraju i ne grade, nego se nenamjenski prostori osposobljavaju za njihovu funkciju. Spomenuta je i obnova stradalih knjižnica, pri čemu je istaknuta vlastita, tj. hrvatska oprema za knjižnice i novija pojava dodjeljivanja prostora u bivšem vlasništvu vojske za namjenu narodne knjižnice. U prilogu o Sloveniji kratko smo prikazali novoizgrađene zgrade gradskih knjižnica u Novoj Gorici, Novom Mestu i Murskoj Soboti i dvije male, atraktivne knjižnice u Kobaridu i Bovcu.

Posebnu vrijednost našeg boravka u Nizozemskoj činile su posjete velikim gradskim knjižnicama u Haagu i Rotterdamu, ali i onima u tri manja grada u središnjoj Nizozemskoj - Amstelveenu, Apeldoornu i Huizenu. Zgrade su fascinirale svojom veličinom, funkcionalnošću i kvalitetnim materijalima koji su korišteni u izgradnji. Oprema nije preraskošna, no bogati fondovi i veliki prostor gotovo ne dopuštaju da se to uoči. Impresionira i veliki broj računala namijenjenih korisnicima koji se njima ovelike i služe. U svim prostorima su nas dočekivali ravnatelji, arhitekti-projektanti i pozdravljali gradonačelnici. Za nas je dojmljivo bilo doživjeti ne samo realiziran projekt, dakle samu zgradu, nego upoznati i skupinu ljudi koja je radila zajedno, od prvih zamisli pa do otvorenja nove knjižnice. Sve su to eklatantni primjeri dobre međusobne suradnje niza stručnjaka, od knjižničara, arhitekata, predstavnika lokalne uprave do urbanista, književnika i sociologa, koji u pravom smislu riječi promišljaju buduću knjižnicu, svako sa svog aspekta. Jedna takva "radionica", zapravo panel-tribina, organizirana je prigodom posjete Apeldoornu u petak, 19. ožujka 2004.g. Imale smo prigodu slušati projektanta H. Hertzbergera, esejistu M. Zeemana, urbanista A. Bhalotru, pisca i teoretičara urbane

kulture K. Worpola, te kolege iz Nizozemske, Finske, Velike Britanije, Irske, Austrije i Francuske. Razumljivo je da takav način rada, praćen nelimitiranim sredstvima, mora rezultirati knjižnicom kao mjestom namijenjenom svima, mjestom cjeloživotnog učenja, mjestom demokratskog pristupa informacijama za svakoga, koje uz to osigurava neutralno i inspirativno okruženje. Sve smo to vidjeli uživo, uz napomenu da je u Nizozemskoj intencija da se narodne knjižnice prostorno povezuju s drugim obrazovnim, kulturnim i društvenim ustanovama, kao npr. s muzejima i arhivima (Projekt *Kultura pod krovom*). Takav način gradnje zajedničkih sadržaja dovodi do formiranja novih dijelova četvrti ili grada, u kojima je knjižnica nukleus svih zbivanja.

Konferencija je donijela i *Nacrt preporuka*, kratki dokument upućen Vijeću Europe, a koji sažeto navodi načela o ulozi i značaju narodnih knjižnica, s naglaskom na specifičnostima njihovih zgrada. Preporuke imaju nacionalnu i međuvladinu razinu, a za obje se zaslužnom smatra Međunarodna konferencija održana u Haagu 18. i 19. ožujka 2004. godine.

Iako je sve viđeno bilo nezaboravno i poučno iskustvo, možemo konstatirati da se Hrvatska ne mora stidjeti - u našim uvjetima postizemo dobre rezultate, što su nam priznale i kolege. Ipak, želimo i mi doći u poziciju da sudjelujemo u projektu od idejnog do izvedbenog, da jednom vidimo novu, izgrađenu knjižnicu, osmišljenu zajedničkim nastojanjem skupine ljudi koja je svjesna značenja suvremene narodne knjižnice.

A. Grošinić

U prigodi predsjedanja Nizozemske Vijećem Europe **Nacrt preporuka Međunarodne konferencije *Raj za korisnike* – kako ga stvoriti (izgradnja narodnih knjižnica u 21. stoljeću)**

Predstavnici vlada - stručnjaci u svojim područjima - zajedno sa stručnjacima iz knjižničarstva iz cijele Europe sastali su se 18. i 19. ožujka 2004. u Haagu na Međunarodnoj konferenciji *Raj za korisnike - kako ga stvoriti*, kako bi razmotrili uvjete za izgradnju narodnih knjižnica u Europi. Ciljevi konferencije su bili:

1. razmijeniti gledišta o uvjetima za stvaranje održivih zgrada narodnih knjižnica, koje će zadovoljiti promjenjive potrebe građana u 21. stoljeću
2. promicati međunarodnu suradnju u pronalaženju rješenja za izgradnju narodnih knjižnica diljem Europe.

U pripremi sastanka, sudionici su izložili podatke o izgradnji narodnih knjižnica u svojim zemljama.

Na temelju tih podataka i razmjene gledišta tijekom konferencije, sudionici konferencije usuglasili su se o sljedećim načelima:

1. Narodne knjižnice ustanove su od velikog značaja u osiguravanju demokratskog pristupa informacijama za svakoga.
2. Narodne knjižnice mjesta su namijenjena svima.
3. Narodne knjižnice središta su u kojima se čuva i daje na korištenje kulturna baština i središta su cjeloživotnog učenja. One ljudima svih dobi pružaju informacije, ideje i građu za učenje, širenje obzora, osnaživanje socijalnih vještina i sposobnosti, razvijanje znanja i kulture.
4. Zgrade narodnih knjižnica zadovoljavaju potrebe korisnika za sigurnim, neutralnim i inspirativnim okruženjem.
5. Zgrade narodnih knjižnica u funkciji su suradnje narodnih knjižnica s drugim obrazovnim, kulturnim i društvenim ustanovama i organizacijama.

U ovome nacrtu stručnjaci preporučuju nacionalnim i lokalnim vlastima da u suradnji s predstavnicima iz knjižničarstva razvijaju politiku izgradnje narodnih knjižnica u Europi, na dobrobit svih građana Europe.

Na nacionalnoj se razini to može ostvariti:

- jačanjem suradnje i dijaloga između vlade, knjižnica i arhitekata u stvaranju održivih zgrada narodnih knjižnica
- investiranjem i održavanjem prijeko potrebne infrastrukture i inovacija za knjižnične i informacijske službe i usluge namijenjene javnosti u za to prikladnim zgradama
- podržavanjem uključivanja knjižničara i njihova stručnog znanja u osmišljavanje, izgradnju i projektiranje suvremenih zgrada narodnih knjižnica
- prepoznavanjem sve većih zahtjeva njihovih korisnika i preoblikovanjem zadaća narodne knjižnice; hibridna knjižnica treba pružati pristup tradicionalnoj građi i digitalnim izvorima
- podržavanjem uključivanja narodnih knjižnica kao važnih javnih mjesta u planiranje i razvoj gradova
- podržavanjem uključivanja prijedloga građana (također i djece i mladeži) u proces izgradnje narodnih knjižnica
- promicanjem uključivanja knjižničnih službi u osnovne službe u seoskim sredinama
- poticanjem zajedničkog kreativnog korištenja prostora narodnih knjižnica s drugim javnim službama.

Na međuvladinoj razini to se može ostvariti:

- promicanjem međunarodnih standarda (kao što su IFLA-ini standardi i standardi drugih stručnih organizacija)
- razvijanjem kompatibilnosti i umrežavanjem kako bi se omogućile međunarodna razmjena i usluge, a tako i stvaranje održivih zgrada narodnih knjižnica, koje mogu služiti cjelokupnom stanovništvu Europe
- omogućavanjem arhitektima i dizajnerima da uključe narodne knjižnice u svoje međunarodne studije, obrazovanje i stručno napredovanje
- stimuliranjem međunarodne suradnje skupljanjem i širenjem primjera dobre prakse.

Regionalna radionica međunarodnog projekta CALIMERA (Zadar, 11. i 12. lipnja 2004.)

Dana 11. i 12. lipnja održana je u Gradskoj knjižnici u Zadru prva od dvije regionalne radionice u okviru međunarodnog projekta CALIMERA (*Cultural Applications: Local Institutions Mediating Electronic Resource Access*). Projekt CALIMERA potiče suradnju mjesnih kulturnih ustanova te primjenu i razvoj inovativnih tehnologija i strategija u europskim knjižnicama, muzejima, arhivima.

Zadarsku su radionicu organizirali hrvatski koordinator projekta CALIMERA: Gradska i sveučilišna knjižnica u Osijeku, Gradska knjižnica u Zadru i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Ljubljani. Radionici je prisustvovalo ukupno 27 predavača i sudionika: mjesnih stručnjaka iz arhiva, knjižnica i muzeja, predstavnika nacionalnih vlada i industrije odnosno dobavljača inovativnih i relevantnih rješenja i tehnologija iz regije i šire (Albanija, Bosna i Hercegovina, Danska, Grčka, Hrvatska, Makedonija, Sjedinjene Američke Države, Slovenija, Srbija i Crna Gora i Velika Britanija).

Nakon uvodnog pozdrava ravnatelja Gradske knjižnice Zadar, Ivana Pehara, i načelnice Odjela za knjižnice pri Ministarstvu kulture, Ankice Janković, uslijedilo je kratko ali zanimljivo predstavljanje knjižnice domaćina. Službeni program radionice započeo je s izlaganjem glavnog koordinatora projekta, Roba Daviesa, iz Velike Britanije, koji je govorio o mogućnostima uključivanja zemalja jugoistočne Europe u buduće programe Europske komisije. Potom su se sudionicima obratili nacionalni koordinatori projekta CALIMERA zemalja u regiji koji su predstavili stanje u kulturnim ustanovama u svojim zemljama. Uslijedila su predstavljanja odabranih primjera najbolje prakse: Dijana Haramina iz Ministarstva kulture Republike Hrvatske predstavila je portal hrvatske kulture *Culturenet.hr* (www.culturenet.hr); Mirko S. Marković iz Internet kluba Narodne knjižnice "Đorđe Jovanović" u Beogradu govorio je o portalu jugoslavenskih knjižnica (www.biblioteke.org.yu); Anne-Marie Schmidt iz knjižnice Aarhus iz Danske predstavila je nekoliko vrijednih zajedničkih projekata izuzetno naprednih danskih arhiva, knjižnica i muzeja; George N. Kouvas iz Grčke predstavio je *M-Guide*, inovativnu informacijsku uslugu koja omogućava pristup kulturnim informacijama na temelju prostornih parametara; Laila Vejzović s Državnog Sveučilišta Washington, koja se u Hrvatskoj nalazi kao Fulbrightov stipendist, govorila je o svojem iskustvu dugogodišnjeg rada na projektima digitalizacije. Drugog dana radionice sudionici su imali prilike slušati izlaganje Predraga Pale s Fakulteta elektrotehnike i računarstva iz Zagreba naslovljeno "Upravljanje projektima".

U interaktivnom dijelu radionice, sudionici su u četiri radne skupine raspravljali o prioritetima svojih ustanova/zemalja u odnosu na sadržaje, usluge i službe, tehnologiju, standarde i osoblje te se zajednički složili da su kulturnim ustanovama u regiji potrebni programi Europske komisije koji bi im omogućili konkretne pilot projekte.

Radionica je završila pozivom glavnog koordinatora projekta Roba Daviesa arhivima, knjižnicama i muzejima u

regiji na osmišljavanje zajedničkih prijedloga pilot projekta o kojima će se detaljnije raspravljati na sljedećoj regionalnoj CALIMERA radionici koja će se održati u Beogradu sredinom prosinca o.g.

Sanjica Faletar
zamjenica koordinatora CALIMERA
projekta za Hrvatsku

IFLA-ina 8. međunarodna konferencija o međuknjižničnoj posudbi i dobavljanju dokumenata

(National Library of Australia, Canberra, od 28. do 31. listopada 2003.)

Objavljujemo prijevod sažetka izvještaja Vide Močnik, voditeljice Odjela međuknjižnične posudbe Centralne tehničke knjižnice u Ljubljani, tiskanog u Knjižničarskim novicama, 14, 1/2(2004). Nakon razgovora elektroničkom poštom s gđom Močnik, izvještaj je prevela i prilagodila Damjana Frančić iz Sveučilišne knjižnice u Puli.

Izlaganja na Konferenciji odnosila su se na mjerenje učinkovitosti međuknjižnične posudbe, izgradnju portala te oruđa za međuknjižničnu posudbu i dobavljanje dokumenata, uz potporu različitih standarda, te na problematiku autorskih prava u informacijskom društvu.

Uvodno predavanje održala je Mary Jackson iz *Association of Research Libraries*, SAD, koja je predstavila smjernice koje će trebati poštivati te koje će utjecati na procese i načine rada u idućih pet godina. Očekivanja korisnika o brzini dobavljanja članaka i knjiga postaju sve veća zbog mogućnosti neposrednog elektroničkog pristupa cjelovitim tekstovima. Korisnici obično žele članak dobiti još isti dan, a cjelokupan tekst knjige najradije bi pribavili elektroničkim putem. Za učinkovito posredovanje dokumenata bitno je da knjižnica koristi elektroničku opremu, koju zasniva na ISO ILL protokolu za vođenje narudžbi u međuknjižničnoj posudbi ili nekom sličnom sustavu koji omogućuje razmjenu podataka (narudžbi i obavijesti). Korisniku je potrebno omogućiti naručivanje građe neposredno preko kataloga kod potencijalnih dobavljača. Za taj način dobivanja dokumenata sve se više upotrebljava izraz *neposredna konzorcijska posudba*, jer je postupak bliži uobičajnoj posudbi no što je međuknjižnična posudba. NISO Circulation Interchange Protocol (NCIP) donesen je 2002. g. Standard određuje skup poruka koje omogućuju da dvije različite aplikacije za posudbu razmjenjuju informacije o građi, korisnicima i posrednicima. Nabava je brža, većina takvih zahtjeva je pozitivno riješena, a niži su i troškovi posredovanja.

Autorska prava i licence stvaraju knjižničarima dosta dodatnog posla i ograničavaju djelatnost jer zakoni o autorskim pravima su više naklonjeni nosiocima prava. Licence obično ograničavaju knjižnice u slanju članka elektroničkim putem ili telefaksom.

Sve se više govori o implemantaciji portala koji omogućuju korisnicima pristup mrežnim i ne-mrežnim

izvorima, metapodacima i dokumentima, neovisno o obliku ili posredniku. Jedna od ključnih prednosti pretraživanja u okviru portala je da istodobno traje pretraživanje kataloga i mrežne stranice, pa je dobivena informacija točnija, što je posebno važno za one elektroničke časopise koji nisu katalogizirani, nego su tek navedeni u popisu elektroničkih časopisa knjižnice. Opširniji mrežni katalog mogao bi nadomjestiti portal, mađa danas prevladava mišljenje da će oni biti tek jedan od izvora koji će se moći pretraživati pomoću portala.

Promjene koje se očekuju u djelatnosti međuknjižnične posudbe izgledaju ovako: koristit će se mješavina posrednog i neposrednog naručivanja građe (korisnik naručuje izravno iz kataloga). Više će biti narudžbi za posudbu primarnih dokumenata, dok će broj narudžbi za kopiranje članaka opadati jer će sve više časopisa biti dostupno elektroničkim putem. Pretpostavlja se da će nekomercijalni dobavljači dokumenata dobiti više licenci, što dopušta knjižnicama posredovanje kopija članaka iz elektroničkih časopisa.

Na Konferenciji je predstavljena uspješna praksa iz Amerike, Skandinavije i Australije. Studija Nacionalne knjižnice Australije iz 2001. pokazuje da cijena posudbe knjige putem klasične međuknjižnične posudbe iznosi 17 američkih dolara, a posudbe unutar knjižnice 9 dolara. Prosječna brzina dobivanja dokumenata za posudbu ili kupnju (za članke) bila je 11,5 kalendarskih dana. Studija ARL ILL za 2001./2002. pokazuje da je cijena međuknjižnične posudbe knjige bila 17,50 dolara, a posudbe unutar knjižnice 9,28 dolara. Prosječna brzina posredovanja dokumenata bila je 9,29 dana. Sličnu studiju izveli su u Skandinaviji 2001. i došli do podataka da je prosječna cijena za posuđene knjige i članke 11,30 dolara, a cijena posudbe 6,50 dolara. Prosječna brzina dobavljanja dokumenata bila je 10,5 dana. Iako su se procesi rada iskazali učinkovitima, upozorili su na iduće neželjena popratne činjenice: kad knjižnica A pošalje knjigu knjižnici B, knjiga više nije na raspolaganju korisnicima knjižnice A. Korisnik knjižnice B mora čekati dosta dana, ponekad tjedana, da knjiga stigne u knjižnicu. U obje se knjižnice dosta osoblja bavi narudžbom posudbe (da dobiju knjigu s police, da se zabilježi posudba, pa slijedi pakiranje, izdavanje računa, pa ponovno postavljanje na policu). I uvijek postoji rizik oštećivanja ili gubitka knjige.

Teško nam je razumijeti činjenicu da elektronički časopisi ne ulaze u postojeći okvir međuknjižnične posudbe. U praksi se događa, s obzirom da nakladnici ne dopuštaju elektroničko posredovanje članaka iz elektroničkog izdanja časopisa, da se taj časopis daje tiskati te ponovno skenira i tek onda šalje knjižnici koja je zatražila taj dokument. Nakladnici naravno nastoje zadržati svoj dio tržišta, pa se pojavljuje novi oblik posredovanja dokumenata - online kupnja članka – “pay as you go”, tako da se plaća izravno nakladniku. Cijene tih članaka su nekoliko puta više od onih koje posreduju knjižnice.

Zanimljiv je bio referat Jensa Vigena iz CERN-a, Švicarska, i Kari Paulson iz eBooks Corporation, Australija. Knjižnica CERN-a i eBooks Corporation sudjeluju u projektu za razvoj E-Book Libraryja (EBL). U 2004. zaokružit će

modul posudbe. Tehnologija posudbe e-knjiga postaje sve bolja, a i zanimanje za tu vrstu usluga je sve veće. Pomoću EBL-a bit će moguće posuditi elektroničku knjigu, tj. iznajmiti je na kraće razdoblje i plaćati posudbu. Naručivanje e-knjiga u EBL-u pomoću službe za međuknjižničnu posudbu izgledat će ovako: korisnik nađe e-knjigu u servisu EBL, i to pomoću EBL-ovog portala ili kroz katalog knjižnice pomoću usmjerivača za istodobno traženje u više baza podataka. Osim informacije o knjizi, korisnik dobiva mogućnost popunjavanja zadužnice. Knjižnica prima elektroničkom poštom povezivanje - link na EBL-ov portal, da bi odobrila posudbu. Potom se prijavljuje na EBL-ov portal i izabire vrijeme posudbe. Korisnik prima informaciju o uvjetima posudbe i link za prijenos e-knjige na svoje računalo. Korisnik putem linka dolazi do punog teksta koji pohranjuje na svom računalu. Istekom roka posudbe ističe i mogućnost korištenja e-knjige. Podaci o posudbi pridaju se na teret računa knjižnice, otvorenog pri EBL-servisu.

Izravan pristup e-knjigama bez posredovanja službe za međuknjižničnu posudbu izgleda ovako:

korisnik nađe e-knjigu u EBL-servisu pretraživanjem portala ili kataloga knjižnice pomoću usmjerivača za istodobno traženje u više baza podataka. Odabirom linka korisnik dobiva autorizaciju te pristup e-knjizi, koju može pohraniti na svoje računalo. Istekom roka posudbe ističe i mogućnost korištenja e-knjige. Podaci o posudbi pridaju se na teret računa knjižnice, otvorenog pri EBL-servisu, te su vidljivi u izvještaju o stanju računa, ili su na raspolaganju pri elektroničkom pristupu izvještaju.

Prednosti hibridnog modela međuknjižnične posudbe su:

Pravodobno dobavljanje jer se neposredna posudba može izvesti u nekoliko minuta, a posredna, pomoću službe za međuknjižničnu posudbu, barem za 24 sata. Nema troškova poštarine, elektroničke knjige se ne mogu oštetiti, niti izgubiti, a niži su i troškovi rada u knjižnici jer je potrebno manje osoblja. Korisnik je zadovoljan jer ima mogućnost brzo pregledati publikaciju prije no što se odluči na plaćanje posudbe, a postoji i korist za knjižnicu koja posuđuje jer, osim uštede na troškovima posudbe (manje je osoblja uključeno i nema plaćanja poštarine), elektronička knjiga nije fizički posuđena, te je i dalje na raspolaganju korisnicima.

Takav način posudbe zanimljiv je za građu koju bi trebalo naručiti iz inozemstva, a istodobno financijski je privlačan i nakladnicima. Obično knjižnica ne kupuje knjige koje posuđuje međuknjižničnom posudbom. Prihod i statistika korištenja EB-servisa pomažu u odlučivanju koje knjige treba digitalizirati.

Danas već ima više distributera elektroničkih knjiga koji tu uslugu nude knjižnicama, kao što su OCLC-ijev Netlibrary, Ebrary i dr. No, model Electronic Book Library, koji generira eBooks Corporation (www.ebl.ebooks.com), vjerojatno je među prvima u svijetu koji uz kupnju e-knjige ili licence daje knjižnicama i mogućnost posudbe za njihove korisnike.

V. Močmik

Sa slovenskog prevela D. Frančić

Godišnji sastanak Vijeća EBLIDA-e (Estoril, Portugal, 14. i 15. svibnja 2004.)

Ovogodišnji je sastanak Vijeća EBLIDA-e održan u Estorilu, u Portugalu, 14. i 15. svibnja, neposredno nakon završetka skupštine Portugalskog knjižničarskog društva. Prvi je dan organiziran seminar o obrazovanju knjižničara, arhivista i informacijskih stručnjaka u svjetlu najavljenih promjena u ustroju visokoškolskog obrazovanja u Europi. U uvodnom je izlaganju istaknuto da su razlozi za donošenje Bolonjske deklaracije, čijim je usvajanjem potaknut proces osuvremenjivanja sveučilišne nastave na europskim sveučilištima, bili među ostalim i posvemašnji nedostatak natjecateljskog duha i neprivačnost akademskih programa u usporedbi sa studijima u SAD-u. Raznorodnost studijskih programa, njihova trajanja, ciljeva i pristupa otežavala je dosad priznavanje stručnih kvalifikacija. Usvajanjem Bolonjske deklaracije 1999. godine europske su se države odlučile za usklađivanje diploma i primjenu jedinstvenog europskog bodovnog sustava, s ciljem olakšavanja prepoznatljivosti studijskih programa i bolje pokretljivosti studenata, nastavnika, znanstvenika i sveučilišnog administrativnog osoblja. Krajnji je cilj sadašnje reforme sveučilišnih studija omogućiti priznavanje stručnih kvalifikacija stečenih u jednoj zemlji u bilo kojem drugom dijelu Europe.

O prilagodbi knjižničarskih diploma i studijskih programa reformi koja je u tijeku govorila je A. Estivill s Fakulteta za bibliotekarstvo i dokumentalistiku Sveučilišta u Barceloni. Prikazala je dosadašnje dokumente relevantne za usklađivanje studijskih programa na sveučilištima u Europi (Sorbonsku deklaraciju iz 1998., Bolonjsku deklaraciju iz 1999., Praško i Belinsko priopćenje iz 2001., odnosno 2003.) i najavila sastanak ministara prosvjete koji će se održati u Bergenu u svibnju iduće godine. Iako se sveučilišni studiji bibliotekarstva u Europi počinju organizirati već početkom XX. st., većina je današnjih studija utemeljena šezdesetih godina, a u nekim zemljama, poput Austrije i Švicarske, ti studiji nastaju tek devedesetih godina prošloga stoljeća. U nekim se zemljama bibliotekarstvo još uvijek može studirati samo kao poslijediplomski studij ili kao više predmeta u sklopu nekog drugog studijskog programa, obično iz područja humanističkih znanosti. Na nekim se sveučilištima studij predaje tako da se studenti usmjeravaju prema dokumentalistici, odnosno upravljanju dokumentima, ili prema informacijskim i komunikacijskim znanostima, medijima, računalstvu ili poslovanju s informacijama u poslovnim sustavima (poduzećima itd.). Odnos između dodiplomskog i poslijediplomskog studija različito je utvrđen pa se na nekim sveučilištima poslijediplomski studij može upisati samo ako je student završio dodiplomski studij iz bibliotekarstva (Danska, Italija, Nizozemska, Španjolska), dok se na drugim sveučilištima izričito zabranjuje ta mogućnost pa poslijediplomski studij mogu upisati samo oni studenti koji bibliotekarstvo nisu slušali na dodiplomskom studiju (Velika Britanija). Predavačica je podrobnije prikazala novi program studija bibliotekarstva u Španjolskoj, koji je koncipiran kao jedinstveni stručni profil s nekoliko smjerova,

za knjižničare koji će raditi u općim i specijalnim knjižnicama, za arhiviste te za osobe koje će rukovati sadržajima (content management). Najavila je i da će se u kolovozu 2005. u Kopenhagenu održati radionica o zajedničkom kurikulumu.

Sudionici seminara upozorili su i na velike razlike u priznavanju stručnih i akademskih stupnjeva u europskim zemljama, a razgovaralo se i o načinu na koji bi knjižničarska stručna društva mogla priznavati stečena bibliotekarska znanja i vještine. Marion Hackle, voditeljica odjela za stručna znanja i razvoj CILIP-a (organizacija nastala udruživanjem Knjižničarskog društva i Instituta za informacijske znanosti), govorila je o priznavanju studija bibliotekarstva u Velikoj Britaniji. CILIP je zadužen za potvrđivanje programa bibliotekarskih studija, a njihovu relevantnost za bibliotekarstvo provjerava uspoređivanjem s posebnim kontrolnim popisom. Na popisu su vještine koje knjižničar mora svladati i znanja koja mora steći na studiju. Vladanje informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, vještina komuniciranja s ljudima, rukovoditeljske sposobnosti i znanja, poznavanje etičkih i pravnih pitanja i stručne politike, smatraju se ključnima u osposobljavanju knjižničara. Studij bibliotekarstva mora, dakle, obuhvatiti znanja o nastanku, prijenosu i korištenju informacija te njihovom vođenju, kao i poznavanje organizacijskog konteksta, informacijskih sustava i ICT-a, informacijskog okoliša i politike, upravljačkih vještina i vještina prenošenja informacija. M. Hackle je najavila da će CILIP uskoro usvojiti nov model odobravanja studija. Na seminaru je bilo govora i o osposobljavanju arhivista, odnosno osoba koje rade u arhivama poduzeća i tvrtki. Istaknuto je da treba uspostaviti suradnju između arhivista i knjižničara na području izobrazbe i stjecanja stručnih kvalifikacija.

Drugi je dan sastanka bio posvećen radu EBLIDA-e. Čulo se i mišljenje da bi EBLIDA morala imati aktivniju ulogu i inicirati neke akcije, a ne samo reagirati na zbivanja. Informacijska je industrija aktivnija od knjižničarske zajednice. EBLIDA prati zbivanja u području kulture i stvaralačkih industrija, doživotnom učenju, informacijskom društvu i informacijskim točkama u Europi. Posebno se zalaže da knjižnice budu mjesta s kojih će se novim građanima Europe diseminirati obavijesti o EU. Upravo sada zagovara donošenje Smjernice Europskog parlamenta o mjerama i postupcima kojima bi se osigurala primjena prava intelektualnog vlasništva. Zanima je i školovanje te radi na čvršćoj suradnji s EUCLID-om. Nedavno je osnovala posebnu skupinu za stručnu izobrazbu. Pojedini članovi Vijeća EBLIDA-e sudjeluju u radu europskih foruma koji su na bilo koji način povezani s knjižnicama. Ti članovi onda izvještavaju Vijeće, kako bi ono moglo odgovarajuće reagirati. EBLIDA želi biti relevantnom za knjižničare iz zemalja novih članica EU, ali i za one u zemljama koje još nisu postale članicama Unije, pa nastoji uključiti i njihova knjižničarska društva kao pridružene članove. Pridruženi članovi mogu biti i institucije, pa je na sastanku Vijeća postavljeno i važno pitanje o načinu odlučivanja. Pridruženi članovi, naime, ne mogu glasovati o točkama dnevnoga reda,

a ne mogu uvijek ni postići da se neka točka uvrsti u dnevni red. EBLIDA, dakle, mora odlučiti i o proceduri koju će ubuduće slijediti, želi li biti relevantnom svim svojim članovima i želi li povećati članstvo. Idući godišnji sastanak Vijeća EBLIDA-e održat će se u svibnju 2005. u Corku, u Irskoj, gradu koji će te godine biti europskom prijestolnicom kulture.

A. Horvat

Nacrt strategije EBLIDA-e za razdoblje 2004.-2007.

Tijekom više od jednog desetljeća postojanja EBLIDA uspješno zastupa interese knjižnica, arhiva, informacijskih središta i stručnjaka, a osnovni joj je cilj nastaviti s takvim aktivnostima. U travnju ove godine donesen je nacrt strategije za razdoblje od 2004. do 2007. godine. U dokumentu su naglašeni osnovni ciljevi EBLIDA-e za navedeno razdoblje kako bi se omogućila transparentnost i demokratičnost rada organizacije.

EBLIDA u svom radu mora voditi računa o osnovnim ulogama knjižnica, arhiva, informacijskih središta i stručnjaka koji u njima rade, a to su:

- edukacija na svim razinama
- očuvanje kulturne baštine
- podržavanje znanstvenog i tehnološkog razvoja
- osiguravanje pristupa svim vrstama informacija.

Interese spomenutih ustanova i stručnjaka EBLIDA treba promicati lobiranjem na europskoj razini i poticanjem lobiranja na nacionalnim razinama.

Primarni ciljevi EBLIDA-e jesu:

- poticanje komunikacije između članica, pogotovo o pitanjima od zajedničkog interesa
- pomoć u komunikaciji između članica i ustanova Europske unije (npr. Europski parlament, Europska komisija)
- predstavljanje i promoviranje interesa knjižnične i informacijske znanosti i informacijskih stručnjaka u Europi
- povećavanje utjecaja knjižnica, arhiva i informacijskih središta i stručnjaka u Europi
- predstavljanje stavova članica pred Europskom unijom.

Osnovna područja djelovanja EBLIDA-e jesu:

- pitanja intelektualnog vlasništva
- pitanja informacijskog društva
- profesionalna edukacija
- kultura
- međunarodna gospodarska i trgovinska pitanja (npr. TRIPS, GATS).

EBLIDA-ino lobiranje na europskoj razini uključuje utjecanje na europske i međunarodne ustanove i organizacije, kao i osiguravanje potpore pojedinim članicama. Kako bi navedene ciljeve što lakše ostvarila, EBLIDA djeluje putem Tajništva koje vodi predsjednik. On je odgovoran za upravljanje odnosa s europskim institucijama i međunarodnim organizacijama. Prilikom lobiranja važno je donošenje strateških planova i stavova vezanih uz pojedine probleme. Tajništvu u lobiranju pomažu radne grupe, npr. Radna grupa za autorsko pravo (Copyright Expert Group) i Radna grupa za Svjetsku trgovinsku organizaciju (World Trade Organisation Working Group). Članovi radnih grupa biraju se iz organizacija članica EBLIDA-e i u stalnom su kontaktu s predsjednikom EBLIDA-e. Tijekom 2004. godine započeo će radom nova Radna grupa za profesionalne kvalifikacije (Professional Qualifications Working Group).

Sastavni dio lobiranja je i sudjelovanje EBLIDA-e u međunarodnim projektima Europske komisije čiji su glavni ciljevi povezani s EBLIDA-inim zadaćama i ciljevima. Na taj način EBLIDA širi svoju prisutnost u europskim razvojnim kretanjima dobivajući povratne informacije o svojim aktivnostima.

Članice EBLIDA-e su nacionalne udruge te pojedine ustanove koje predstavljaju europske knjižnice, arhive, informacijska središta i stručnjake. Osnovni joj je zadatak što je više moguće povećati broj članica unutar zemalja Europske unije. Osnovni način financiranja su godišnje članarine, koje će rasti u skladu s nizozemskom stopom inflacije kako bi se omogućila djelotvornost organizacije.

Osnovni načini komunikacije između EBLIDA-e te sadašnjih i potencijalnih ustanova i udruga članica su:

- EBLIDA Hot News – tiskani mjesečnik s podacima o osnovnim aktivnostima
- mrežna stranica (<http://www.eblida.org>)
- EBLIDA mailing list
- konferencije i radionice.

EBLIDA treba što više surađivati sa sljedećim organizacijama:

- europskim i međunarodnim knjižničnim i arhivističkim organizacijama (npr. IFLA, ICA, EUCLID, LIBER...)
- europskim i međunarodnim kulturnim organizacijama (npr. UNESCO, NEMO...)
- ostalim europskim organizacijama i grupama (npr. BEUC, European Association for the Education of Adults, EBU...).

Nacrt strategije donesen je u listopadu 2003. godine, a prihvaćen u svibnju 2004. godine.

Priredila I. Hebrang Grgić

Izgradnja i upravljanje knjižničnim fondom

(Rijeka, 9. i 14. listopada, 4. studenog 2003.)

U listopadu i studenom 2003. godine županijska matična služba organizirala je ciklus predavanja i radionica na temu *Izgradnje i upravljanja knjižničnim fondom* koje je vodila prof. dr. Tatjana Aparac-Jelušić, redovna profesorica na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku:

- 9. listopada - Izgradnja i upravljanje knjižničnim fondom u školskim knjižnicama, predavanje
- 14. listopada - Upravljanje knjižničnim fondom u narodnim knjižnicama, predavanje i radionice
- 4. studeni - Radionica I: Istraživanja o korisnicima i korištenju u školskoj knjižnici

Radionica II: Upravljanje fondom u školskoj knjižnici

Cilj seminara bio je predstaviti osnovne teorijske i praktične postavke procesa izgradnje knjižničnog fonda – načela, svrhu, ciljeve, metode, plan nabave, organizaciju i upravljanje knjižničnim zbirka, istraživanje potreba korisnika. Prof. dr. Aparac-Jelušić sudionicima je pružila zaista širok uvid u ovu problematiku uz opsežne radne materijale s nizom praktičnih preporuka, obrazaca, uputa na literaturu, korisne linkove i slično.

U radu seminara sudjelovalo je 13 knjižničara iz narodnih knjižnica te 51 knjižničar iz školskih knjižnica, od kojih 23 u radionicama.

Lj. Črnjar

Obrada i vođenje zbirki u školskim knjižnicama – seminar za školske knjižničare Primorsko-goranske županije

(Rijeka, 26. veljače 2004.)

U organizaciji županijske matične službe Gradske knjižnice Rijeka i Centra za stalno stručno usavršavanje u Narodnoj čitaonici je 26. veljače održan stručni seminar *Obrada i vođenje zbirki u školskim knjižnicama*. Semi-

nar je vodila Višnja Bošnjak, koordinatorica za srednjoškolske knjižnice u županijskoj matičnoj službi Knjižnica grada Zagreba.

U izlaganju je obuhvatila nabavu knjižnične građe kao sastavni dio procesa izgradnje knjižničnog fonda školske knjižnice, kriterije za nabavu i odabir građe, zbirke građe u osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj knjižnici: sličnosti-razlike, kriterije za oblikovanje zbirki, zbirke knjižnične građe s obzirom na vrstu građe, održavanje zbirki: procjena kvalitete fonda, izlučivanje, otpis, nadomještanje.

Dijelom su dotaknute i teme inventarizacije i klasifikacije građe u školskim knjižnicama. U radu seminara aktivno je sudjelovalo 30 osnovnoškolskih i 16 srednjoškolskih knjižničara s mnogobrojnim pitanjima na primjerima iz vlastite prakse.

Lj. Črnjar

Okrugli stol *E-learning podrška integraciji sveučilišta*

(Zagreb, 17. ožujka 2004.)

U prostorijama Sveučilišnog računskog centra u Zagrebu u organizaciji CARNetova edukacijskog centra Edupoint održan je 17. ožujka 2004. Okrugli stol pod nazivom *E-learning podrška integraciji sveučilišta*.

Okrugli se stol nadovezao na radionicu *Managing E-learning in a Higher Education Institution* (Upravljanje e-learningom u visokom školstvu), a zamišljen je kao skup različitih stručnjaka koji su pokušali šire raspraviti problematiku s gledišta Sveučilišta u Zagrebu. Zanimljivo je da su organizatori uputili poziv NSK-u držeći da upravo ta ustanova može dati značajan prilog ukupnoj raspravi.

Okrugli je stol moderirao dr. sc. Petar Pervan s Instituta za fiziku, a u diskusiji su sudjelovali prof. dr. sc. Vlasta Vizek-Vidović, prorektorica za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Pero Lučin, prorektor za poslijediplomske studije Sveučilišta u Rijeci, Luka Juroš, predstavnik UNESCO-ove katedre za menadžment u visokom obrazovanju,

te predstavnica iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice.

U središtu je rasprave bilo pitanje u kojoj mjeri modeli tehnološki podržanog učenja mogu efikasno pomoći u funkcionalnoj i pravnoj integraciji sveučilišta. Iako već postoji suglasnost o tome da tehnologija može kvalitativno unaprijediti obrazovni proces logično integrirajući aktivnosti i resurse svih sudionika, postavlja se pitanje nužne infrastrukture i organizacijskih pretpostavki.

Kad se govorilo o infrastrukturnim pretpostavkama, sudionici su upućivali na nužnost osiguravanja knjižničnih usuga bez kojih niti jedan obrazovni proces, pa ni onaj virtualni, ne može efikasno funkcionirati. Posebno se upućivalo na aspekt ravnopravnosti klasičnih (tiskanih) i elektroničkih obrazovnih materijala. Dr. sc. Petar Pervan, moderator skupa, u uvodnom je izlaganju među referentnim točkama rasprave naveo pitanje stvaranja elektroničkih i drugih repozitorija obrazovnih i znanstvenih sadržaja. Takav bi izvor omogućavao pretraživost i ponovnu upotrebu nastavnog materijala koji nastaje u okviru sustava *e-učenja*. I u našoj se sredini nameće potreba stvaranja repozitorija na nacionalnoj razini koji bi se temeljio na metapodacima, a moderator je izriječno naveo Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu kao ustanovu koja bi prema definiciji i poslanju trebala snositi odgovornost za stvaranje takvog izvora.

U živahnoj dvosmjernoj komunikaciji auditorija i panelista dotaknute su još pojedine tematske cjeline poput razvoja obrazovanja kao resursa osobnog napretka i kao instrumenta za promjene u društvu, problem obrazovanja nastavnika na području e-učenja, transformacija knjižničnih usluga koje bi trebale biti osloncem u nastavi na sveučilištima te pitanje obrade digitalnih materijala kao podrška akademskom okruženju. Iako se pitanja tehnološki podržanog učenja i proširenih potreba korisnika još nisu našla u središtu pozornosti knjižničarske zajednice u Hrvatskoj, rasprava je pokazala da su očekivanja akademske zajednice velika te da našu profesiju valja aktivno uključiti u stvaranje obrazovnih strategija.

S. Špiranec

1. okrugli stol Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD-a *Osobe sa specifičnim teškoćama učenja, čitanja i pisanja i osobe oštećenog sluha kao korisnici knjižnice*

(Zagreb, 26. ožujka 2004.)

Prvi okrugli stol Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD-a održan je 26. ožujka 2004. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu s temom *Osobe sa specifičnim teškoćama učenja, čitanja i pisanja i osobe oštećenog sluha kao korisnici knjižnice*. Povod za održavanje Okruglog stola bila je promocija prijevoda dviju publikacija Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva: *Smjernica za knjižnične usluge za osobe s disleksijom* i *Smjernica za knjižnične službe i usluge za gluhe*.

Skup je otvoren pozdravima i uvodnim riječima gospođe Marine Mihalić u ime Nacionalne i sveučilišne knjižnice, gospođe Alemke Belan-Simić, predsjednice HKD-a, gospođe Tanje Sušec, predsjednice Stručnog odbora HKD-a, gospođe Branke Šulc, pomoćnice ministra kulture RH, i gospođe Mire Zovko, više savjetnice u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa.

Cjelokupni program pratilo je stotinjak sudionika, od kojih su se mnogi djelatno uključili u diskusije koje su uslijedile nakon svakog od dvaju blokova pozvanih izlaganja. Za sudionike bio je osiguran tumač znakovnog jezika. Prvi blok izlaganja bio je posvećen osobama sa specifičnim teškoćama učenja, čitanja i pisanja, a otvorila ga je svojim izlaganjem *Library services to persons with dyslexia worldwide* jedna od dviju autorica IFLA-inih Smjernica za tu grupu korisnika, gošća iz Danske, gospođa Gyda Skat Nielsen. Zatim je prof. Mirjana Lenček-Vancaš

iz Hrvatske udruge za disleksiju govorila na temu *Disleksija – kazna ili zločin?*, gdje je istakla važnost ranog utvrđivanja problema disleksije. Kolegice Veronika Čelić-Tica, savjetnica za školske knjižnice u NSK-u, i Dunja-Marija Gabriel, predsjednica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD-a, predstavile su prvi knjižničarski projekt s područja disleksije *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u RH*.

Potom je uslijedio videoprikaz, izbor iz BBC-jevog programa pod nazivom "Disleksija", koji je u prijevodu prof. Nade Lovrić (SUVAG, Zagreb) predstavljen sudionicima projekta kao prilog za diskusiju o disleksiji. Iznesena je tvrdnja da je 45% populacije zatvorenika u Velikoj Britaniji disleksično i prikazan je razgovor s troje ljudi kojima je na odsluženju zatvorske kazne u britanskim kaznenim ustanovama dijagnosticirana disleksija. Budući da nisu bili u dječjoj dobi prepoznati kao osobe s teškoćama čitanja i pisanja, nije im bila pružena primjerena pomoć, pretrpjeli su mnoga poniženja i nerazumijevanje okoline, a onda su se ogriješili o zakon. Nakon diskusije je zaključeno da je projekt o utvrđivanju točnog broja djece i mladih s poteškoćama u čitanju i pisanju u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama u Hrvatskoj i izrada stručnog programa za knjižničare za rad u knjižnicama navedenih ustanova najbolji mogući program i putokaz za daljnji rad. Osim toga, istaknuto je da su knjige lagane za čitanje opisane u IFLA-inoj publikaciji *Smjernice za građu laganu za čitanje* neophodne u obrazovnom procesu osoba s disleksijom i da je potrebno potaknuti u Hrvatskoj proizvodnju građe lagane za čitanje koja bi trebala služiti svim osobama s različitim teškoćama čitanja i pisanja, tj. učenja razumijevanja pročitano.

U drugom dijelu, posvećenom knjižničnim uslugama za osobe oštećena sluha, predstavila se docentica Sandra Bradarić-Jončić s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta predavanjem

Uvod u problematiku oštećenja sluha. Potom je gospodin Andrija Halec iz Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih govorio o *Tehničkim pomagalima u komunikaciji osoba oštećenog sluha* demonstrirajući na sudionicima njihovu učinkovitost. Gošća iz Republike Slovenije, gospođa Jadranka Matič-Zupančič, voditeljica matične službe iz Knjižnice Mirana Jarca, Novo Mesto, govorila je o *Potrebama gluhih i nagluhih kao ishodištu za oblikovanje potreba javnih knjižnica* na temelju slovenskih iskustava i važećih slovenskih zakona. Ljiljana Sabljak, voditeljica Gradske knjižnice KGZ-a i članica Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama HKD-a, izlagala je na temu *Rad narodnih knjižnica s osobama s posebnim potrebama i usluge za korisnike oštećenog sluha*.

U živoj diskusiji u koju su se uključili, osim knjižničara, i djelatnici SUVAG-a i članovi Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih iskristalizirala se potreba iznalaženja što boljih puteva komunikacija (posebna pomagala u opremi knjižnica, uvođenje znakovnog jezika kao službenog jezika u Hrvatskoj), kako bi se bez razlike mogao ostvariti slobodan pristup informacijama u javnim knjižnicama. Dogovoreno je da se pokrene istraživanje kojim bi se utvrdio broj osoba s oštećenim sluhom kao korisnika javnih knjižnica i pokretanje edukacije knjižničara koji bi se osposobili za rad s gluhim i nagluhim osobama u skladu s IFLA-inim Smjernicama.

Prema procjeni, u Republici Hrvatskoj postoji 200 000 osoba s poremećajem sluha i još neutvrđen broj disleksičnih osoba, što upućuje na zaključak da je HKD i njegova Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama odabrala pravi trenutak za prevođenje IFLA-inih smjernica na hrvatski jezik te pokretanje projekta *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u RH*, kao i temu svog prvog Okruglog stola.

Lj. Sabljak, D.-M. Gabriel

II. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica*

(Osijek, 1. i 2. travnja 2004.)

U Osijeku je 1. i 2. travnja 2004. godine održano II. savjetovanje za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj kojemu je prisustvovalo više od 130 knjižničara iz svih krajeva Hrvatske te gosti iz Nizozemske, Finske i Njemačke. Savjetovanje je održano pod nazivom *Prema nacionalnoj strategiji razvoja narodnih knjižnica*.

Glavni organizator ovog savjetovanja (kao i prethodnog održanog 2003. godine u Splitu) bila je Nacionalna i sveučilišna knjižnica, a suorganizatori su bili Hrvatsko knjižničarsko društvo, Sekcija za narodne knjižnice i knjižnica domaćin - Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Članovi Programskog odbora II. savjetovanja za narodne knjižnice bili su Jadranka Slobodanac (NSK), Ankica Janković (Ministarstvo kulture), Branka Solina (Gradska knjižnica SlavonSKI Brod), Ivan Pehar (Gradska knjižnica Zadar), Zdenka Sviben i Ivanka Stričević (Sekcija za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva) te Silva Pavlinić i Dragutin Katalenac (Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek).

Ovogodišnje je savjetovanje održano u šest blokova: u prvom bloku kroz plenarna izlaganja govorilo se o strategijama razvoja narodnih knjižnica u zemlji i u Europi. Prva je govorila Barbro Wigell-Ryynanen, savjetnica za knjižnice u Ministarstvu obrazovanja Finske, o ulozi knjižnica u informacijskom društvu, odnosno finskoj strategiji razvoja knjižnica do 2010. godine. Potom je gošća Marian Koren govorila o razvoju narodnih knjižnica u Nizozemskoj i strategijama za inovaciju i realizaciju. Domaćin skupa, ravnatelj Gradske i sveučilišne knjižnice u Osijeku Dragutin Katalenac predstavio je svoja razmišljanja o temi kako do nacionalne strategije u Hrvatskoj, a voditeljica Matične službe Knjižnica grada Zagreba Tatjana Nebesny predstavila je Strategiju razvoja narodnih knjižnica u gradu Zagrebu.

U bloku "Novi programi u narodnim knjižnicama" gostovali su Marion Mertens i Mark Deckers. Govorili su o Gradskoj knjižnici Hengelo i projektu inovativnih programa narodnih knjižnica regije Overijssel u Nizozemskoj. Ravnatelj Gradske knjižnice u Zadru Ivan Pehar predstavio je stil, duh i praksu Gradske knjižnice Zadar, a Nikša Matić iz Dubrovačkih knjižnica Dubrovnik i Jagoda Matovina iz Knjižnice Medveščak u Zagrebu predstavili su zajednički pilot-projekt petnaest narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (čiji su suosnivači) "Pitajte knjižničare". U ovom je bloku i Sanjica Faletar s Katedre za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku predstavila projekt CALIMERA.

U okviru savjetovanja održana je izložba "Novi prostori narodnih knjižnica od Domovinskog rata do danas" koju je priredila, u suradnji s matičnim službama iz gotovo svih županija, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. Izložba je na četrdesetak postera predstavila samo dio novih prostora narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. U planu je izrada i kataloga kojim bi bili obuhvaćeni svi novi ili obnovljeni prostori jer su matične službe poslale znatno više materijala koji nije bilo moguće predstaviti ovom prilikom.

Održano je i predstavljanje inovativnih programa i aktivnosti narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. U ovom je programu sudjelovalo dvanaest narodnih knjižnica s ukupno devetnaest programa. U programu "burze" su sudjelovali:

Narodna knjižnica "Petar Preradović" iz Bjelovara s prikazom radionice za djecu i roditelje "Sretno dijete - igre u kojima pucamo od smijeha", Općinska knjižnica "Hrvatska čitaonica" - Bol s programom "Radionice u knjižnici", Knjižnica i čitaonica "Fran Galović" iz Koprivnice s izborom iz animacijsko-edukacijskog programa knjižnice, Gradska knjižnica i čitaonica "Franjo Marković" iz Križevaca s prikazom digitalizacije hemeroteke u knjižnici, a Gradska i sveučilišna knjižnica iz Osijeka predstavila je svoj novi Klub mladih "Paklena naranča". Gradska knjižnica Rijeka, Dječji odjel "Stribor" predstavio je program "Mladi za mlade:

odrastanje u knjižnici", a Narodna knjižnica i čitaonica iz Siska, Dječji odjel, program "Policija u zajednici". Iz Gradske knjižnice SlavonSKI Brod na "burzi" je predstavljen program "Poštujte naše znakove - poštujujte naše knjige". Gradska knjižnica Marka Marulića iz Splita predstavila se s četiri programa: "Činimo pravu stvar - lektrom u borbi protiv nasilja među djecom", "Infoteka - novi pristup korisnicima", Odjel Spinut "Hoću kompjutor" i Knjižnica Trstenik "Korisnik - kreator i sudionik promotivnih aktivnosti". Gradska knjižnica Vukovar predstavila se s dva programa: "Čitajte svome djetetu" i "Zanimanje bolesnik", a Knjižnica Vladimira Nazora iz Zagreba predstavila je svoje nove mrežne stranice. Knjižnice grada Zagreba predstavile su se s četiri inovativna programa: online verzijom već poznatog "Kalendara godišnjica" koji se izrađuje u Matičnoj službi, Knjižnica Dubrava s "Dubravamixom", časopisom djece i mladih Dubrave, Knjižnica Sesvete s "Internetom u Knjižnici Sesvete" i Gradska knjižnica sa "Svijetom u Zagrebu".

"I knjižnice počinju s djecom" naziv je bloka održanog u jutarnjim satima drugoga dana savjetovanja. Susanne Krüger iz Njemačke predstavila je PISA-šok i njegove posljedice na usluge i programe dječjih knjižnica, a Hela Čicko, Đurđica Križanić-Delač i Ivanka Stričević, članice Komisije za dječje knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva, rezultate ankete o knjižničnim službama i uslugama za djecu u hrvatskim knjižnicama - analiza stanja i perspektive. Ova je anketa provedena u okviru Komisije za dječje knjižnice.

Srećko Jelušić i Boris Badurina s Filozofskog fakulteta u Osijeku, Katedra za knjižničarstvo, i Martina Dragija-Ivanović, Gradska knjižnica Zadar, predstavili su rezultate istraživanja pod nazivom "Dječja knjižnica u razvijanju čitateljske kulture u obitelji".

Na kraju ovoga bloka Ivanka Stričević, Predsjednica IFLA-ine Komisije za dječje knjižnice i Komisije za dječje knjižnice HKD-a, predstavila je hrvatsko izdanje IFLA-inih Smjernica za knjižnične usluge za djecu. Smjernice su objavljene u izdanju HKD-a, a treba napomenuti da je hrvatsko

izdanje prvi prijevod Smjernica na neki strani jezik.

Na kraju savjetovanja održan je i okrugli stol na kojem su knjižničari aktivno raspravljali o potrebi izrade nacionalne strategije za razvoj narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj. Rasprava je pokazala da su knjižničari u narodnim knjižnicama iznimno zainteresirani za takav dokument.

Što reći na kraju?

Većina je sudionika iskazala zadovoljstvo ovogodišnjim savjetovanjem koje je ispunilo svoje zacrtane ciljeve: okupiti što veći broj knjižničara iz narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj, pokazati brojna dostignuća u novim i inovativnim programima, pokazati izložbom koliko je učinjeno u osiguravanju kvalitetnijih prostora za rad knjižnica od Domovinskog rata do danas i progovoriti o problemima, ali i mogućim smjernicama razvoja, prije svega kroz prilog knjižničarske zajednice u izradi nacionalne strategije razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj.

Stručnom skupu nazočili su kao pozvani govornici i gosti iz Nizozemske, Finske i Njemačke, koji su pridonijeli kvaliteti ovogodišnjeg skupa predstavljajući stanje i strategije razvoja javnih knjižnica u svojim zemljama.

Domaćini ovogodišnjeg skupa, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, učinili su izniman napor da se ovako veliki skup kvalitetno organizira i realizira.

Iduće će se savjetovanje održati u proljeće 2005. godine, a domaćin skupa će biti Narodna knjižnica i čitaonica Sisak.

Z. Sviben

Stručni skup knjižničara osnovnih i srednjih škola Osječko-baranjske županije (Osijek, 6. travnja 2004.)

Županijska matična služba Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek organizirala je za knjižničare osnovnih i srednjih škola Osječko-baranjske županije stručni skup pod nazivom

“Lektira više nije dosadna” te omogućila školskim knjižničarima da se upoznaju s novom metodički obrađenom lektirom za osnovnu i srednju školu serijom edukativnih slikovnica za učenike razredne nastave i monografijom prof. dr. Stipe Botice o Andriji Kačiću Miošiću objavljenom u izdanju Školske knjige u povodu 300. obljetnice njegovog rođenja. S navedenim izdanjima knjižničare je upoznala Sandra Berak, voditeljica direktne prodaje Školske knjige Zagreb.

Gost ovog skupa bila je kolegica školska knjižničarka u OŠ Zvonimira Franka u Kutini, gospođica Ana Demut, o čijoj je upravo objavljenoj knjizi “Putokazi školske knjižnice” govorila gospođica Sandra Berak. Iz razgovora s autoricom knjige sudionici skupa su saznali mnogo zanimljivih detalja o nastajanju knjige. Knjiga je izazvala veliko zanimanje u krugu školskih knjižničara te je pohvaljena kao doprinos upoznavanju s radom školskih knjižničara i kao pomoć u radu. Stručni skup je održan 6. travnja 2004. godine u prostorima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, a prisustvovalo je 30 školskih knjižničara.

S. Pavlinić

16. proljetna škola školskih knjižničara (Novi Vinodolski, od 13. do 17. travnja 2004.)

I ove je godine održana tradicionalna Proljetna škola školskih knjižničara. Odvijala se od 13. do 17. travnja u Novom Vinodolskom u hotelu “Lišanji”, a organizirali su je Zavod za školstvo RH (Biserka Šušnjić, viša savjetnica za školske knjižnice), Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za informacijske znanosti (prof. dr. sc. Jadranka Lasić-Lazić) i I. sušačka gimnazija u Rijeci (Đudita Franko, prof., ravnateljica).

Cilj ovogodišnje Proljetne škole bio je predočavanje uzbudljivih, suvremenih, interdisciplinarnih i što originalnijih multimedijjskih modela ostvarenja svih djelatnosti školske knjižnice na temu promicanja zaštite zdravlja. Polazište je bilo od usmjerenosti prema razvoju

kompetencija učenika i poštivanja dječjih prava do ostvarenja same težnje modela školske knjižnice potpuno integrirane u odgojno-obrazovni sustav škole. Školska knjižnica bi trebala sudjelovati u učenju i poučavanju svih odgojno-obrazovnih predmeta te bi svakako trebala sudjelovati i u svim školskim događanjima.

Uz ovako postavljen cilj, zadaće Proljetne škole su se nadovezale na temu. Proljetna škola je, kroz godine svoga postojanja, uspostavila osobnu i institucijsku komunikaciju radi poboljšanja profesionalnog statusa školskih knjižničara i samog razvoja školskog knjižničarstva. Održavanje ovog skupa je također pridonijelo uključenju školskih knjižnica u projekt informatizacije i internetizacije školstva. Na svim proljetnim školama prikazana je sinteza odgojno-obrazovnog rada različitih tipova škola kroz planiranje i ostvarenje programskih zadaća školske knjižnice na stvaralačkim načelima aktivnog učenika, a radi poboljšanja kvalitete života. Proljetna je škola upoznala knjižničare školskih knjižnica i s tržištem multimedijalne građe pogodne za uporabu u školi te je pokazala raznolike načine poticanja uporabe knjižničnih resursa i knjižničarskih kompetencija. U to ulazi područje čitanja, informacijsko-komunikacijska tehnologija, učenje učenja, odgoj za građanska prava, sudjelovanje roditelja, obrazovanje i usavršavanje učitelja te mnoga druga područja.

Sve te teme predstavljene su na više načina. Izlagači su mogli birati između različitih sredstva i načina koji su bili na raspolaganju. Održana su odabrana izlaganja, stvaralačke i pedagoške radionice, raspravljalo se o temama, izložena su izlaganja na posterima, održane su izložbe, kulturni programi, video i CD projekcije te prikazi zajedničkih projekata.

Proljetna škola školskih knjižničara predstavlja jedan od programa obveznog stručnog usavršavanja prosvjetnih djelatnika, stoga je oglašena u “Katalogu stručnih skupova 2004. godine, 1. dio” Zavoda za školstvo RH koji je poslan svim hrvatskim školama, učeničkim domovima i dječjim vrtićima.

Uz sve dobro obavljene zadaće, ova je Proljetna škola imala i još jednu važnu zadaću: tijekom trajanja prezentacija i radionica prikupljali su se darovi za Dom braće Mažuranić. Projekt je nazvan "Dobro je činiti dobro", a završen je predajom darova u petak u 15 sati. Posljednji su dan sudionici proveli na izletu u Roču i Aleji glagoljaša. Na Proljetnoj školi se svakako moglo mnogo toga novoga naučiti i podsjetiti se na istinske životne vrijednosti.

L. Dodigović

6. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta (Opatija, 19. i 20. travnja 2004.)

U organizaciji Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Hrvatskoga knjižničarskog društva po šesti je put održan skup specijalnih i visokoškolskih knjižnica. Iako je u proteklih pet godina u naslovu skupa bio samo naziv *specijalne knjižnice*, ove godine smo naziv proširili i na *visokoškolske knjižnice*. Jedan od razloga je činjenica da su na dosadašnjim skupovima najzastupljenija skupina bili kolegice i kolege iz visokoškolskih knjižnica, i to prosječno više od 60%. Na ovogodišnjem su skupu bila 103 sudionika.

S obzirom na važnost knjižnica koje pripadaju sustavu znanosti i visokog obrazovanja, ove godine smo se odlučili tematski odrediti skup *Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta*. U skladu s važnošću teme, Organizacijski se odbor skupa odlučio i na drugačiji koncept predavača i izlaganja, no što je to bilo da sada. Bilo je više razloga za organiziranje ovog skupa, a među najvažnijima je status sveučilišnih, fakultetskih i institutskih knjižnica temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju iz 2003. godine. Od 2004. imamo šest sveučilišta, pri čemu Zadar i Dubrovnik službeno još nemaju sveučilišne knjižnice, a i status i uloga postojećih sveučilišnih, kao i fakultetskih knjižnica pri ostalim sveučilištima nije jasno definiran. To je jedan od razloga zašto su bili pozvali rektori hrvatskih

sveučilišta, a isto tako i da čujemo što od nas očekuju i gdje vide mjesto sveučilišnih knjižnica, odnosno znanstvenih knjižnica. Bez aktivnog sudjelovanja našeg financijera, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, teško da ćemo moći mnogo napraviti, pa je to bio jedan od razloga poziva državnom tajniku za znanost prof. dr. Slobodanu Uzelcu.

Kako je najviše savjetodavno knjižničarsko tijelo - Hrvatsko knjižnično vijeće - pod ingerencijom Ministarstva kulture, uz što su vezane i neke druge djelatnosti, pri čemu nam je naročito važan bio aspekt zakonodavstva, načelnica odjela za normativne i upravo-pravne poslove iz Ministarstva kulture gđa. Silva Andrić je bila izvrstan sugovornik.

S kolegama iz Slovenije održavamo tradicionalno prijateljske i stručne kontakte i tu suradnju i dalje želimo samo poboljšati, stoga je prihvaćanje poziva kolegice Mojce Petrič-Dolgan i njeno izlaganje o financijskoj autonomiji visokog školstva u novom okruženju i izazovi za visokoškolske knjižnice bilo više nego inspirativno i korisno.

Osim kolega iz Slovenije, tradicionalno na naše skupove su bili pozivani i kolege iz inozemstva. Ove godine to je bio kolega Ingar Lomhei iz Norveške koji nam je predstavio svoj pogled na ulogu akademskih knjižnica u visokom obrazovanju zemlje koja je u knjižničarstvu otišla dalje od nas.

Nakon dugo vremena, izuzmemo li zgradu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, imali smo prilike čuti više pojedinosti o dvama projektima novih zgrada: Sveučilišne knjižnice u Splitu i Središnje knjižnice Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Koliko je ovaj skup bio doista uspješan, prosudit ćemo s vremenom. Ako se ispuni barem jedan dio Zaključaka ovog skupa, moći ćemo barem reći da se uloženo vrijeme i trud isplatio. Ovo je bio prvi skup na kojem su naši rektori i ključni ljudi iz odgovarajućih ministarstava bili aktivno uključeni u raspravu o poteškoćama vezanim uz sveučilišne i visokoškolske knjižnice, a i pružena nam je prilika da nešto učinimo, što je vidljivo iz Zaključaka.

M. Jokić

Zaključci sa 6. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica Knjižnični sustavi hrvatskih sveučilišta

1. Na ovom su se skupu prvi put sastali i zajedno razgovarali svi partneri zainteresirani za bolje funkcioniranje knjižnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja (sveučilišnih, fakultetskih

Sudionici 6. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica

i institutskih knjižnica) Republike Hrvatske: rektori i prorektori, ravnatelji i voditelji sveučilišnih knjižnica, Državni tajnik za znanost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, načelnica za normativne poslove u Ministarstvu kulture i knjižničari iz navedenih knjižnica. Na skupu je bilo prijavljeno 103 sudionika.

2. Kroz rektorska izlaganja upoznali smo se sa stanjem knjižnica na pojedinim sveučilištima i u svim je izlaganjima izražena želja za integracijom knjižnica unutar pojedinog sveučilišta, kao i zajedničkom suradnjom među sveučilištima.

3. Rektorica zagrebačkog sveučilišta prof. dr. Jasna Helena Mencer izrazila je potrebu da:

a. Nacionalna i sveučilišna knjižnica, koja je 1995. godine bila isključen kao članica Sveučilišta u Zagrebu (nakon što je to bila 120 godina), ponovno bude članica tog Sveučilišta

b. je ravnatelj sveučilišnog razdjela Nacionalne i sveučilišne knjižnice dobrodošao član Senata zagrebačkog sveučilišta

c. se uspostaviti takav sveučilišni razdjel NSK koji će predviđati buduće potrebe integriranog Sveučilišta (npr. dizajn kataloga usluga knjižnično informacijskog sustava, pohranjivanje znanstvene bibliografije u elektroničkom obliku, prijenos disertacija u svjetske baze ...)

d. se osigura kadrovski razvoj i obnavljanje, kao i razvoj materijalne osnove knjižnica na Sveučilištu kao važan element strateškog razvoja i financiranja Sveučilišta (dakle, treba osigurati i razviti informacijsku infrastrukturu)

e. na legislativnoj razini osigurati razvoj sveučilišnih knjižnica.

4. Državni tajnik za znanost prof. dr. Slobodan Uzelac, kao stav Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, iznio je odlučnost Ministarstva da se ide u nabavu integriranog knjižničkog softvera. Tajnik je spomenuo NISKA-u, a zapravo glavni proizvod NISKA-e je odluka o zajedničkom integriranom knjižničnom softveru.

a. Predložio je da Glavni ravnatelj NSK zajedno s ravnateljima ostalih sveučilišnih knjižnica, predstavnikom Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, kao i predstavnicima CARNeta i SRCA osnuju zajedničku radnu skupinu koja će raditi na nabavi integriranog knjižničkog softvera i na integraciji knjižnica u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

5. Od strane velikog broja sudionika Skupa izražena je potreba donošenja novih standarda za sveučilišne i visokoškolske knjižnice.

6. Komentar prijedloga gđe. Silve Andrić, načelnice u Upravi za normativne i upravno-pravne poslove Ministarstva kulture, da se obave dopune Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju bio je da te dopune nisu potrebne jer postoji Zakon o knjižnicama koji sve detalje razrađuje.

Stručni seminar *Revizija i preventivna zaštita knjižnične građe* (Osijek, 30. travnja 2004.)

U suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje knjižničara pri NSK u Zagrebu, Županijska matična služba Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek organizirala je 30. travnja 2004. godine u prostorima Knjižnice stručni seminar pod nazivom *Revizija i preventivna zaštita knjižnične građe* za knjižničare svih tipova knjižnica na području Osječko-baranjske županije. Predavači su bile kolegice Maja Lalić iz KGZ, Gradske knjižnice Zagreb, i mr.sc. Irena Medić iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice Zagreb. Koliko su ove teme bitne za rad knjižničara, pokazao je i veliki broj sudionika seminara (53) koji su tijekom četiri sata trajanja predavanja postavljali brojna pitanja predavačima te raspravljali o problemima s kojima se susreću u svom radu u knjižnicama. Na temelju ocjena koje su sudionici dali predavačima nakon održanog seminara zaključujemo da su zadovoljni izlaganjem i da će stečena znanja moći primijeniti na svom radnom mjestu.

S. Pavlinić

Stručni skup *Knjižnica i mediji*

(Hrvatski centar za dječju knjigu, Zagreb, 6. svibnja 2004.)

U Hrvatskom centru za dječju knjigu od 1996. godine do danas organiziraju se stručni skupovi posvećeni knjizi, čitanju i knjižnici uz koji se redovito objavljuju prigodni zbornici. Ovogodišnji je skup održan povodom dvadesete obljetnice rada s medijima u prostorima Gradske knjižnice, a organiziran je u suradnji s Medijatekom i Austrijskim kulturnim forumom. Skup je zamišljen kao prezentacija različitih aspekata rada s medijima te promišljanje uloge medija u odgoju i obrazovanju putem knjižnica, kulturnih centara i medijske kulture. Skup je imao međunarodni karakter s gostima iz središnjih dječjih knjižnica Beča i Ljubljane, suradnicima Francuskog instituta i British Councila, predavačima medijske kulture zagrebačke Učiteljske akademije te iskustvima gradskih knjižnica iz Rijeke, Vinkovaca i Zagreba.

Beate Wegerer, gošća iz Beča, predstavila je u zanimljivoj prezentaciji aktivnosti središnje Gradske knjižnice u Beču, čiji odjel za djecu i mladež nosi ime "Planet Kirango". Ona je dio mreže knjižnica grada Beča koju čine 41 knjižnica i dva bibliobusa. Nova Gradska knjižnica u Beču otvorena je 2003. godine na površini od 8 885 m² i ima 240 000 jedinica tiskane građe i 60 000 jedinica multimedijalne građe. Knjižnica organizira niz zanimljivih aktivnosti za djecu od 3 do 13 godina (www.kirango.at). O iskustvima u radu s medijima Pionirske knjižnice u Ljubljani govorio je knjižničar Vojko Zadravec, o ponudi novih medija u British Councilu Andreja Catinelli te Ana Bjelousov o Medijateci Francuskog instituta. Sadržaje kolegija medijske kulture s rezultatima novih istraživanja predstavili su stručnjaci Učiteljske akademije dr. Milan Matijević, mr. Vladimira Velički i prof. dr. Krešimir Mikić. Sonja Šimić iz knjižnice i čitaonice Vinkovci prikazala je rad u novoj obnovljenoj zgradi podsjetivši na ratna stradanja te na bibliobus, dar grada Beča, koji je u ratno vrijeme zamjenjivao knjižnicu. Osim bogatog fonda knjiga, danas je u Vinkovcima

zaživjela i medijateka s cjelokupnom obradom i posudbom građe korisnicima. Mediji su sastavni dio svakodnevnog rada Gradske knjižnice Rijeka, o čemu su zanimljivu prezentaciju pripremile Ljiljana Črnjar i Andreja Silić. Rad današnje medijateke Gradske knjižnice u Zagrebu predstavili su Silko Štefančić i Danka Hajsig s osvrtom na dvadesetu obljetnicu postojanja i s posebnim naglaskom na obradu građe u informacijskom sustavu ZAKI.

Ranka Javor uredila je i promovirala osmi zbornik u izdanju Hrvatskog centra za dječju knjigu pod naslovom "Književnost i odgoj".

R. Javor

6. okrugli stol o pokretnim knjižnicama *Novi bibliobusi u Hrvatskoj* (Karlovac, 11. svibnja 2004.)

U Karlovcu je 11. svibnja 2004. održan 6. okrugli stol o pokretnim knjižnicama pod nazivom *Novi bibliobusi u Hrvatskoj*. Organizirale su ga Radna grupa za pokretne knjižnice Sekcije za narodne knjižnice Hrvatskoga knjižničarskog društva i Gradska knjižnica Ivana Gorana Kovačića iz Karlovca.

Tema ovogodišnjeg skupa nametnula se sama jer su nakon dvadeset i pet godina rada stari bibliobusi zamijenjeni novima (u Čakovcu, Karlovcu i Koprivnici), a uskoro im se pridružuje i novi bibliobus u Bjelovaru.

Na skupu se razgovaralo o brojnim pitanjima: o proširenju mreže stajališta bibliobusa, uvođenju novih sadržaja i akcija u radu bibliobusnih službi (onih koje su sada rasterećene brige oko vozila). Zaključeno je da bibliobusi popunjavaju nedostatnu mrežu narodnih knjižnica na području gradova, općina i županija, a svakako nije zanemariva i činjenica da su oni najjeftiniji oblik knjižnične djelatnosti za male i siromašne gradove i općine. Podržana je inicijativa Ministarstva kulture za daljnje sufinanciranje nabave bibliobusa sa željom svih sudionika da Ministarstvo kulture i dalje svake godine sufinancira proizvodnju bar jednog bibliobusa. Tako bi se bibliobusne službe mogle organizirati u županija-

ma koje ih nemaju, ponajprije u Vukovarsko-srijemskoj, Brodsko-posavskoj i Ličko-senjskoj županiji, a potom i u ostalima.

Na skupu se raspravljalo i o nabavi građe za fondove bibliobusa koja je vrlo specifična i mora zaista biti, stoga se molba upućuje i Ministarstvu kulture za sufinanciranjem nabave te građe.

S. Petrović

Obrada neknjižne građe u narodnim i školskim knjižnicama – seminar za knjižničare narodnih i školskih knjižnica Primorsko-goranske županije (Rijeka, 13. svibnja 2004.)

Županijska matična služba u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje organizirala je 13. svibnja 2004. godine stručni seminar *Obrada neknjižne građe u narodnim i školskim knjižnicama* za knjižničare navedenih vrsta knjižnica. Gošća i voditeljica seminara bila je gospođa Sanja Vukasović-Rogač, koordinatorica u Glazbenom odjelu Gradske knjižnice Zagreb. U radu seminara sudjelovalo je 59 knjižničara, od kojih 14 iz narodnih knjižnica, 12 iz knjižnica srednjih škola, 31 iz osnovnih škola te 2 iz drugih ustanova.

U kraćem uvodnom dijelu sudionicima je najprije predstavljena literatura o ovom području stručnog rada. Potom je u prvom dijelu seminara bilo riječi o vrstama neknjižne građe, inventarizaciji, klasifikaciji i različitoj praksi signiranja u knjižnicama, pri čemu su, zbog jednostavnosti, preporučene slovne oznake za pojedine vrste neknjižne građe.

Drugi dio je bio posvećen katalogizaciji neknjižne građe. Najprije su detaljno obrazložene sve skupine kataložnog opisa prema ISBD(NBM)-a potom je to pokazano na više primjera različitih vrsta građe: videokaseta, CD-a i sl. U predviđenom vremenu za raspravu knjižničari su postavili niz pitanja, što je rezultat velikog interesa za ovu temu.

Lj. Črnjar

Okrugli stol *Knjižnična statistika i međunarodna norma ISO 2789 (2003) – situacija u Hrvatskoj i iskustva drugih zemalja* (Zagreb, 21. svibnja 2004.)

U organizaciji Komisije za statistiku HKD-a i Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu je 21. svibnja održan okrugli stol na temu knjižnične statistike, a povod je bio donošenje revidirane međunarodne norme 2789 za knjižničnu statistiku od 15. veljače 2003. koju je usvojila Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO). U suradnji s Državnim zavodom za normizaciju i mjeriteljstvo/Tehničkim odborom 46 za bibliotekarstvo, dokumentaciju i informacije najavljen je njezin hrvatski prijevod. Norma donosi pojmove i definicije pojedinih vrsta knjižnica, zbirki, vrsta dokumenata i usluga uključujući i elektroničke, pa stoga istodobno predstavlja i terminološki rječnik. Novost ove najnovije norme za statistiku je da predloži načine prikupljanja podataka, upute za brojanje, a u posebnom poglavlju opisani su načini prikupljanja podataka o elektroničkim izvorima i uslugama.

Okrugli stol je organiziran s ciljem da upozori na važnost primjene međunarodnih normi sa svrhom postizanja sukladnosti i usporedivosti knjižnične djelatnosti kako na nacionalnoj, tako i na međunarodnoj razini. Iako se u okviru Centra za stalno stručno usavršavanje već treću godinu nude tečajevi iz Knjižnične statistike u kojima se obrađuje upravo norma ISO 2789, u uvodnom izlaganju mr.sc. Marine Mihalić, predsjednice Komisije za statistiku HKD-a, predstavljeno je najnovije izdanje i hrvatski prijevod. Naglašena je važnost prikupljanja statističkih podataka zbog nadzora operativnih rezultata među sličnim organizacijama, utvrđivanja trendova i uspostave temeljnih podataka za planiranje, odlučivanje i poboljšanje kvalitete usluga na razini svake knjižnice, uz mogućnost međusobnih međunarodnih usporedbi. Ova norma, naglašeno je, ujedno je i normativno polazište za primjenu norme za pokaza-

telje uspješnosti u knjižnicama ISO 11620 te uspostave mjerenja uspješnosti knjižnične djelatnosti u međunarodnim okvirima. Načelnica Odjela statistike obrazovanja iz Državnog zavoda za statistiku mr.sc. Senka Bosner izvjestila je o statističkim istraživanjima za knjižnice u Hrvatskoj, kojima je obuhvaćeno prikupljanje, obrada i publiciranje statističkih podataka svake treće godine za prethodnu godinu. Na taj se način prate podaci o knjižnicama od 1960. godine, a iduće prikupljanje je predviđeno u 2005.g. Upitnik za prikupljanje podataka usklađen je sa Zakonom o knjižnicama i UNESCO-ovim standardom, a sadržava agregirane podatke o knjižnici, knjižničnoj građi i njenom korištenju, zaposlenicima i prostoru, a obuhvaća sve vrste knjižnica osim školskih, o kojima se podaci prikupljaju zajedno sa svim ostalim podacima o osnovnim i srednjim školama. Na međunarodnoj razini Agencija za statistiku Europske zajednice EUROSTAT započela je intenzivnije raditi na metodologiji statistike kulture, koja uključuje i podatke o knjižnicama.

Jasenska Zajec, iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice i predsjednica DZNM/TO 46, govorila je o hrvatskoj normizaciji na području knjižničarstva koja se odražava i kroz djelovanje radne skupine za normizaciju Hrvatskoga knjižničarskog društva. Predstavljeni su dosadašnji rezultati na praćenju, prihvaćanju, prevođenju i promicanju korištenja normi. Kako bi iskustva prikupljanja knjižnične statistike u drugim zemljama pripomogla u rješavanju situacije u Hrvatskoj, na okrugli su stol pozvani i strani gosti. Posebno smo zahvalni Narodnoj in univerzitetnoj knjižnici iz Ljubljane koja je poslala dr. sc. Evu Kodrič-Dačić, višeg knjižničarskog specijalista, i voditeljicu Državne matične službe za knjižničarstvo, koja primjenjuje ovu normu. Statistička mjerenja djelatnosti knjižnica u Sloveniji imaju već dugu tradiciju, a redovito ih izvodi Nacionalna i sveučilišna knjižnica iz Ljubljane i Statistički ured Republike Slovenije. Sadržaj statističkog upitnika određuje Državna matična služba za knjižničarstvo, a oblikovan je po uzoru na međunarodne norme. Sadržaj slovenskog statističkog upitnika o radu knjižnica u posljednjem se desetljeću

prilagođavao ponajprije mjerenjima koja su se radila u okviru projekta LIBECON, europskog projekta za objedinjavanje knjižnične statistike. U Sloveniji problemi vezani uz prikupljanje knjižnične statistike odnose se na održavanje usporedivosti podataka s prošlim istraživanjima, potom uz obrazovanje knjižničara u svrhu prikupljanja podataka te utvrđivanja načina na koji knjižnice mogu odgovoriti izazovima novog digitalnog okruženja. Izlaganje je bilo popraćeno iznimno zanimljivim prijedlozima i rješenjima.

Kao poseban gost iz Velike Britanije, na Okruglom je stolu sudjelovao i izlagao dr.sc. Eric Davies, ravnatelj posebne jedinice za statistiku, *Libraries and Information Statistics Unit L.I.S.U* sa Sveučilišta Loughborough, koja na razini Velike Britanije prikuplja, obrađuje, agregira i publicira rezultate knjižnične statistike. Dr. Davies je naglasio da je statistika samo početak procesa korištenja podataka te da je svrha primjene pokazatelja uspješnosti u procjeni djelatnosti, optimalnom vođenju procesa i postizanju bolje kvalitete proizvoda i usluga. Također je naglašavao i dokazivao primjerima važnost kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja kroz praćenje procesa i usluga. Objašnjavao je važnost između povezanosti organizacijskih ciljeva i pokazatelja uspješnosti, naročito u okviru mjerenja ulaznih i izlaznih pokazatelja, te praćenja, analize i prikazivanja složenijih pokazatelja koji se odnose na ukupne rezultate i zadovoljstvo korisnika. Istovrsnim statističkim mjerenjima dobivaju se međusobno usporedivi pokazatelji (*engl. benchmarking*).

Želja organizatora je bila okupiti oko ove zajedničke teme sve zainteresirane sudionike koji će i sami vlastitim izlaganjima i poticajnom diskusijom pridonijeti boljim radnim rezultatima okruglog stola, potom povezati pozvane predavače iz različitih nadležnih državnih sektora u državi (statistike, normizacije, knjižničarstva) kako bi zajedno pronašli rješenja, te naročito pozvanim izlaganjima koja su se odnosila na samu primjenu knjižnične norme (iskustva iz Slovenije i Velike Britanije) potaknuti drugačija rješenja toga pitanja u Hrvatskoj. Sudionike okruglog stola pozdravila je predsjedni-

ca HKD-a Alemka Belan-Simić, a sudjelovalo je više od četrdeset kolegica i kolega iz različitih vrsta knjižnica.

Planira se i očekuje da će se u suradnji s Državnim zavodom za statistiku i Komisijom za statistiku ova norma moći primijeniti u prikupljanju službene statistike u okviru statistike kulture, pa u okviru toga i statistika koja se odnosi na knjižnice. Nadamo se da će skup pridonijeti da se suradnjom struke revidiraju prijedlozi i promjene u upitniku koje se odnose na definicije za prikupljanje statističkih podataka te izrade i prihvate mjerljivi, objektivni i općeprihvaćeni instrumenti za pokazatelje u knjižnicama. Zaključeno je da bi statistički obuhvat trebao uključiti što veći broj knjižnica, pa i onih koje nisu registrirane unutar knjižnične djelatnosti (različite podgrupe specijalnih knjižnica), s tim da se podaci o školskim knjižnicama također prikupljaju, objedinjavaju i publiciraju u okviru istraživanja "Izvještaj knjižnica". Ponovno je naglašena uloga koja se očekuje od Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu u pokretanju sveobuhvatnog prikupljanja i obrade statistike za knjižničarstvo.

M. Mihalić

Međunarodni seminar *Libraries In The Digital Age* - LIDA 2004

(Dubrovnik i Mljet, od 25. do 30. svibnja 2004.)

Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayer u Osijeku (prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić) i Sveučilište Rutgers iz Sjedinjenih Američkih Država (prof. dr. sc. Tefko Saračević) po peti su put organizirali međunarodni seminar *Libraries In The Digital Age* (LIDA). Seminar se u posljednjem tjednu mjeseca svibnja održao u Interuniverzitetkom centru u Dubrovniku i na obližnjem otoku Mljetu. Suorganizaciju ovogodišnje LIDA-e preuzelo je Sveučilište Loughborough iz Velike Britanije (prof. dr. sc. Paul Sturges).

Seminar je već tradicionalno bio tematski podijeljen u dva dijela. U prvom se dijelu govorilo o načinima na

koje pojedinci konceptualiziraju potrebe za informacijama, kako pronalaze odgovore na svoja pitanja te kako koriste pronađene informacije, a drugi je dio bio posvećen vještinama i znanjima potrebnim korisnicima i informacijskim stručnjacima kako bi uspješno djelovali u digitalnom okruženju.

Na ovogodišnjoj je LIDA-i bilo 156 sudionika iz 22 zemlje svijeta (Australija, Austrija, Belgija, Češka, Danska, Finska, Hrvatska, Italija, Južnoafrička Republika, Kanada, Litva, Mađarska, Nizozemska, Novi Zeland, Njemačka, SAD, Slovačka, Slovenija, Švedska, VB, Ujedinjeni Arapski Emirati), a polaznicima su za pet radnih dana bila ponuđena 22 strana i 4 domaća izlaganja, 8 radionica, 2 demonstracije, 1 tutorial te rasprava uz 20 postera.

Prije službenog početka ovogodišnjeg seminara, u ponedjeljak, 23. svibnja sudionicima su bile ponuđene tri radionice i jedan tutorial. Chris Armstrong i Ray Lonsdale sa Sveučilišta Aberystwyth, VB, govorili su o upravljanju zbirkama digitalnih knjiga, a Katriina Byström sa Sveučilišta Boras iz Švedske održala je radionicu o utjecaju digitalnih knjižnica na strukturiranje radnih zadataka profesionalnog osoblja. Lynne Rudasill i JoAnn Jacoby sa Sveučilišta Illinois u Urbana-Champaign, SAD, održale su iznimno zanimljivu radionicu o oblikovanju i vrednovanju mrežnih stranica u kojoj je aktivno sudjelovalo dvadesetak prijavljenih sudionika. Nakon radionica, Gabrielle Derriks, savjetnica za poučavanje iz *Dialoga*, ponudila je mladim znanstvenicima i postdiplomandima tutorial o novim uslugama *Dialog Web* i *Dialog NewsEdge/Dialog Profound Interface*. Ovaj je dan završio radnim sastankom Europskog ogranka Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju (ASIST-EC) na kojemu je voditelj sastanka i dosadašnji predsjednik ASIST-EC-a Emil Levine predstavio novu predsjednicu, prof. dr. sc. Tatjanu Aparac-Jelušić, i predložio osnivanje studentskog ogranka ASIST-EC-a.

Nakon službenog otvaranja LIDA-e 2004, u utorak, 24. svibnja u radni dio seminara uveo nas je Tefko Saračević svojim predavanjem o informacijskom ponašanju i digitalnim knjižnicama. Potom je Ching-chih

Chen sa Simmons Collegea, SAD, predstavila i iznijela svoja iskustva u radu na međunarodnom projektu digitalne knjižnice *Global Memory Net*. Denise Troll Covey iz knjižnice Carnegie Mellon Sveučilišta, SAD, također je predstavila vrijedan projekt pod nazivom "*The Million Book Project*" kojem je cilj, kako što i samo ime govori, digitalizirati milijun knjiga i učiniti ih dostupnim na internetu do 2007. godine. Jo Kibbee sa Sveučilišta Illinois u Urbana-Champaign, SAD, govorila je o utjecaju koji ponašanje korisnika digitalne informacijske službe ima na razvoj te usluge u sveučilišnim knjižnicama. Radovan Vrana s Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu u svom je izlaganju predstavio dio rezultata svoga doktorskog rada o uporabi elektroničkih informacijskih izvora u društvenim znanostima u Hrvatskoj. Jela Steinerová i Jaroslav Šušol sa Sveučilišta Comenius iz Bratislave, Slovačka, govorili su o korištenju i vrednovanju digitalnih knjižnica među slovačkim studentima, a Adolf Knoll iz Nacionalne knjižnice u Pragu, Češka, predstavio je iskustva u radu s novim tehnologijama u projektima digitalizacije. Posljednje izlaganje prvoga dana bilo je predstavljanje škotskog kulturnog portala *Scotland's Culture* (<http://www.scotlandsculture.org>) Gordona Dunsirea iz Centra za istraživanja iz

područja digitalnih knjižnica na Sveučilištu Strathclyde, VB. Jadranka Stojanovski iz Knjižnice Instituta Ruđer Bošković u Zagrebu predstavila je rezultate istraživanja sadržaja mrežnih stranica odabranih svjetskih knjižnica, a Martina Dragija-Ivanović iz Gradske knjižnice u Zadru i Gorana Tuškan iz Gradske knjižnice Rijeka predstavile su najnoviji pilot-projekt hrvatskih narodnih knjižnica - Pitajte knjižničara.

Prvi radni dan završio je radionicom Davida Bawdena, glavnog urednika časopisa *Journal of Documentation* (JDoc), u kojoj je mlade znanstvenike i postdiplomande upoznao s procesom izrade i objavljivanja znanstvenih radova u stručnim časopisima.

Drugi radni dan započeo je zanimljivim izlaganjem profesora Paula Sturgesa o knjižnicama kao javnim mjestima za učenje u digitalnom dobu. Potom je Graham Walton, iz Instituta za istraživanje u području upravljanja sa Sveučilišta Northumbria, VB, govorio o problemima e-učenja s kojima se susreću stručnjaci i studenti medicine, a

Gorazd Vodeb iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Ljubljani, Slovenija, predstavio je rezultate istraživanja informacijskog ponašanja postdiplomske studenata.

Uvodno predavanje u drugu temu seminara pod naslovom "*Information*

Prof. dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić i prof. dr. sc. Tefko Saračević – organizatori LIDA-e

Literacy, the Digital Library and Beyond” održala je Sheila Webber sa Sveučilišta u Sheffieldu, VB. David Bawden s londonskog sveučilišta City University, Polona Vilar i Vlasta Zabukovec s Filozofskog fakulteta u Ljubljani, Slovenija, predstavili su rezultate svojeg pilot-istraživanja o znanjima i vještinama za digitalne knjižnice koji se prenose budućim informacijskim stručnjacima na njihova dva sveučilišta. Wanda V. Dole sa Sveučilišta Washburn, SAD, i Jitka M. Hurych iz Sveučilišne knjižnice Northern Illinois, SAD, u svojem su se izlaganju usredotočile na temeljna znanja i vještine knjižničara u digitalnom dobu. Susan Heaford i Gayle Haswell iz Instituta za istraživanja iz područja informacijskog upravljanja sa Sveučilišta Northumbria, VB, predstavile su rezultate britanskog projekta *JUBILEE*, s posebnim osvrtom na korisnike e-izvora u višem i visokom obrazovanju. Drugi dan seminara završio je izlaganjem 20 postera, a posljednjeg je dana proglašen najbolji poster “*Log Analysis of User Behaviour in the Renardus Web Service*” autora Ardo, Gloub i Koch sa Sveučilišta u Lundu, Švedska, a nagradu za najbolji studentski poster odabran je uradak Ivane Pažur s Instituta Ruđer Bošković u Zagrebu naslovljen “*Croatian Scientific Journals An Their Attitude Towards New Publishing Models*”.

Treći dan seminara započeo je izlaganjem Gwynneth Evans iz Mreže za promicanje medija iz Kanade koja je predstavila iznimno vrijedne programe poučavanja djece i mladih, ali i njihovih roditelja, uspješnom i odgovornom služenju novim tehnologijama. Garry Hall iz Knjižnice Ženskog koledža u Dubaiju, u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, predstavio je vlastita iskustva o nastavi na daljinu. Tuula Haavisto iz Finske predstavila je dva zanimljiva projekata finskih narodnih knjižnica: cilj programa *SeniorSurf* je potaknuti i poučiti starije osobe kako se služiti računalima, internetom i mobilnim telefonima (ponajprije SMS porukama), a *Information Gas Station* (iGS) pokretna je stanica Helsinške gradske knjižnice koja se nalazi posvuda po gradu gdje se nalaze ljudi (trgovački centri, sajmovi, autobusni i željeznički kolodvori itd.). Knjižničari na Stanici odgovaraju na pitanja

prolaznika/korisnika, poučavaju i pružaju besplatno korištenje računala i pristup internetu. iGS je dostupan i na internetu (www.igs.kirjastot.fi), a pokrenuta je i radioemisija “Pitajte bilo što” u kojoj gosti knjižničari odgovaraju na najraznovrsnija pitanja slušatelja. Martha Crawley iz Instituta za knjižnične i muzejske usluge iz SAD-a govorila je o ulozi Instituta u razvijanju znanja i vještina za digitalno doba. Terry Weech sa Sveučilišta Illinois u Urbani-Champaign, SAD, predstavio je projekt *MERLOT* koji se bavi repozitorijima obrazovnih jedinica, a John Feather sa Sveučilišta Loughborough, VB, govorio je o programima obrazovanja knjižničara i informacijskih stručnjaka. Marta Deyrup sa Sveučilišta Seton Hall, SAD, i Erda Lapp sa Sveučilišta Ruhr, Njemačka, predstavile su rezultate zajedničkog projekta o informacijskim vještinama na njemačkom i američkom sveučilištu. Franjo Pechar sa Filozofskog fakulteta u Zadru, Srećko Jelušić i Sanjica Faletar s Filozofskog fakulteta u Osijeku predstavili su rezultate pilot-istraživanja o međunarodnim programima obrazovanja nakladnika u digitalnom dobu. Dan je završio demonstracijama novih Elsevierovih i Ovidovih usluga.

U petak se seminar preselio na obližnji otok Mljet, gdje je Raymond van Dran, dekan Škole za informacijske studije sa Sveučilišta Syracuse, SAD, govorio osnutku i filozofiji iste. U poslijepodnevnom satima, prije službenom zatvaranja LIDA-e 2004, sudionici su imali iznimnu čast slušati Eugenea Garfielda, osnivača Instituta za znanstvene institucije u Philadelphiji (*Institute for Scientific Information - ISI*) i jednog od najznačajnijih informacijskih stručnjaka današnjice, koji je bio počasni gost ovogodišnjeg seminara.

U subotu, posljednjeg dana, održane su četiri radionice: Marija Dalbello sa Sveučilišta Rutgers, SAD, govorila je o važnosti arhiviranja internetskih sadržaja i upoznala nas s nekoliko američkih i međunarodnih projekata, kao što su *Internet Archive*, te upozorila na potrebu za jednom takvom inicijativom u hrvatskom mrežnom prostoru; Audrone Glosiene sa Sveučilišta Vilnius, Litva, vodila je radionicu pod nazivom “Sveučilišta, stalno stručno usavršavanje i cjeloživotno učenje”; Ross Todd sa Sveučilišta

Rutgers, SAD, predstavio je rezultate opsežnog istraživanja kojim je obuhvaćeno više od 13 000 osnovnoškolaca i srednjoškolaca u američkoj saveznoj državi Ohio, čiji je cilj bio saznati kako uspješne školske knjižnice pomažu đacima; Gisela von Dran sa Sveučilišta Syracuse, SAD, održala je iznimno zanimljivu radionicu o menadžmentu, s naglaskom na upravljanje ljudskim potencijalima u knjižnicama u vrijeme neprestalnih promjena.

Kao i prethodnih godina, stručni dio programa bio je obogaćen kulturnim i zanimljivim događanjima. Ove godine, zalaganjem kolega iz Znanstvene knjižnice u Dubrovniku, sudionici LIDA-e imali su priliku vidjeti iznimno zanimljivu izložbu vrijednosti iz zbirke Raguzina, posjetili su Znanstvenu knjižnicu te knjižnicu samostana Male braće u Dubrovniku, koju je organizirala i stručno vodila Marica Šapro-Ficović.

Ovogodišnju LIDA-u potpomogli su Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, CARNet, *British Council* u Zagrebu, Američka ambasada u Zagrebu, Europski ogranak Američkog društva za informacijsku znanost i tehnologiju (ASIST-EC), Ex Libris, Ovid, Elsevier, Dialog, Emerald, *Facet Publishing*, grad Osijek, turistička zajednica grada Dubrovnika i turistička zajednica grada Osijeka, kojima se ovim putem zahvaljujemo.

Detaljne informacije o ovogodišnjem seminaru i osnovne informacije i teme seminara LIDA 2005, koja će se održati od 30. svibnja do 3. lipnja 2005., nalaze se na mrežnim stranicama Katedre za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku, URL: <http://www.pedos.hr/lida>, a sve upite možete uputiti na adresu lida@pedos.hr.

S. Faletar

Gostujući predavači na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku

Na Katedri za knjižničarstvo Filozofskog Fakulteta u Osijeku sredinom studenog prošle godine gostovao je mr. Tibor Toth, poznati stručnjak za informacijska pretraživa-

nja, predsjednik Hrvatskog informacijsko-dokumentacijskog društva i informacijski stručnjak u Plivi. Za studente knjižničarstva održao je dva predavanja: *Intelektualno vlasništvo i Razvoj i evaluacija bibliografskih baza podataka*.

U razdoblju od 8. do 11. travnja na Katedri je gostovala Lajla Miletić Vejzović, voditeljica Odjela za staru i rijetku građu knjižnice sveučilišta Washington State University (WSU), SAD. Gospođa Miletić Vejzović boravi u Hrvatskoj kao Fulbrightov stipendist. U Osijeku je za studente knjižničarstva i knjižničare iz regije održala predavanja *Pristup digitalizaciji i projekti digitalizacije na WSU, Informacijska služba i usluge u Odjelu stare i rijetke građe knjižnice WSU i Dablinska jezgra*.

Idući gost predavač na Katedri bila je već dobro nam poznata profesorica Sanda Erdelez sa Sveučilišta Missouri, SAD, koja je 24. i 25. travnja za studente knjižničarstva održala kratki dvodnevni tečaj iz služenja *Dialogom*.

Dana 29. travnja načelnica Odjela službene dokumentacije Republike Hrvatske pri Hrvatskoj informacijsko-dokumentacijskoj referalnoj agenciji (HIDRA), Žaneta Baršić-Schneider, održala je uvodno predavanje o informacijskim izvorima službenih tijela na primjeru RH.

Od 17. do 21. svibnja na osječkoj su Katedri gostovala još dvojica stranih

predavača: Ray Lonsdale sa Sveučilišta Wales, Aberystwyth, Velika Britanija, i profesor Teery Weech sa Sveučilišta Illinois, Urbana-Champaign, SAD. R. Lonsdale održao je niz iznimno zanimljivih predavanja u sklopu kolegija *Dječje knjižnice*, a profesor Terry Weech, koji je u Osijeku boravio kao Fulbrightov stipendist, u sklopu kolegija *Sustavi za označivanje i pretraživanje*. Osim predavanja na Filozofskom fakultetu, profesori su za knjižničare i ostale zainteresirane iz regije održali i predavanja na Rektoratu osječkog Sveučilišta.

S. Faletar

Gostujući predavači na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu 3. travnja ove godine u sklopu projekta Tempus gostovao je predavač David Bawden s londonskog sveučilišta City University. Za studente poslijediplomskog studija bibliotekarstva održao je predavanje *Organizing digital information and knowledge* u sklopu predmeta *Indeksni jezici*.

U sklopu istog projekta na Odsjeku je 29. travnja gostovao John Akeroyd

s londonskog sveučilišta South Bank University. Za knjižničare Filozofskog fakulteta održao je predavanje pod naslovom *Library management systems*.

Gost predavač na Odsjeku i ove je akademske godine tijekom travnja i svibnja bio gospodin Serge Harvey, umirovljeni pomoćnik ravnatelja knjižnice Sveučilišta Québec u Chicoutimiju u Kanadi. Gospodin Harvey održao je nastavu iz izbornog predmeta *Organizacija znanja* te sudjelovao u izvođenju nastave iz predmeta *Knjižnično poslovanje i upravljanje i Sustavi za označivanje i pretraživanje*.

Idući gost predavač na Odsjeku bio je Ray Lonsdale sa Sveučilišta Wales, Aberystwyth, Velika Britanija, koji je 15. svibnja održao predavanje i radionicu naslova *Novi klinici u susjedstvu: e-knjige u dječjim knjižnicama* studentima poslijediplomskog studija bibliotekarstva.

Dana 4. lipnja na Odsjeku je gostovala Lajla Miletić Vejzović, voditeljica Odjela za staru i rijetku građu knjižnice sveučilišta Washington State University (SAD), koja je održala predavanje naslova *Stvaranje digitalnih baza podataka pri knjižnici sveučilišta Washington State University*.

A. Barbarić

LIBCOM 2003

(Zvenigorod, od 17. do 21. studenoga 2003.)

Sedmo međunarodno savjetovanje i izložba LIBCOM 2003 održani su od 17. do 21. studenoga 2003. godine u malom lječilišnom mjestu Zvenigorod koje leži 53 km zapadno od Moskve, gdje se okupilo 616 sudionika, od toga stotinu iz inozemstva. Mnogi ruski kolege prešli su do Zvenigoroda znatno veći put nego gosti iz Europe. Skup je bio posvećen temi *Informacijske tehnologije, računalni sustavi i publikacije za knjižnice*. Glavni organizator bila je Ruska nacionalna knjižnica za znanost i tehnologiju. Osim

plenarnog dijela programa, pozornost sudionika privukao je i niz sastanaka sekcija i okruglih stolova. Skup je pružio vrlo dobar uvid u rusko knjižničarstvo te komparativno donio i iskustva ostalih zemalja.

Plenarni dio pod nazivom *Digitalne knjižnice* okupio je 30 predavača iz Rusije, Velike Britanije, Njemačke i Indije. Tu je sudjelovala, kao predstavnicica iz Hrvatske, dr. Daniela Živković s referatom *Nova koncepcija knjige između racionalizacije i usitnjavanja*. Slijedile su radionice *Automatizirani knjižnični i informacijski sustavi i tehnologije*, *Izdavačka kuća Drofa za visoko, srednje i osnovno obrazovanje*

te *Problemi informacijske i lingvističke podrške knjižnično-informacijskih sustava*. Od tema valja istaknuti predavanja i rasprave posvećene konverziji brojnih kataloga, njihovom regionalnom umrežavanju i kooperativnoj katalogizaciji u Rusiji kao mnogoljudnoj zemlji. U tijeku su i različiti projekti digitalizacije. U sklopu okruglih stolova raspravljalo se o knjižničarskom nazivlju, etičkom kodeksu i učenju na daljinu. Pozornost publike privukla su tiskana i elektronička izdanja ruskih izdavača koja su ovdje odmah bila predstavljena. No, izlagali su i nakladnici i knjižari iz inozemstva koji pokušavaju plasirati svoja izdanja na velikom ruskom tržištu. Među

Skupovi u inozemstvu

predstavljenim projektima ruskih kolega ističem Interregional Analytic Description of Articles (IADA) i demonstraciju softverskog programa za knjižnice IRBIS.

Vjerujem da će ovaj skup mnogima ostati u sjećanju po brojnosti tema, mnoštvu kolega iz najudaljenijih krajeva Rusije i njihovoj gostoljubivosti (iako većina govori samo ruski), pravom snijegu pršiću koji nas je obradovao već prvi dan savjetovanja i izvrsnom koncertu studenata Moskovske glazbene akademije.

D. Živković

6. međunarodna konferencija Narodne knjižnice u novoj Europi Narodne knjižnice i strategija razvoja nakon proširenja Europske unije

(Varšava, 20. i 21. studenog 2003.)

Narodne knjižnice i strategija razvoja nakon proširenja Europske unije bio je naziv dvodnevne 6. međunarodne konferencije narodnih knjižnica zemalja u tranziciji koja je održana 20. i 21. studenoga 2003. godine u Nacionalnoj knjižnici u Varšavi, Poljska. Organizatori konferencije bili su Poljsko knjižničarsko društvo, Nacionalna knjižnica, Sveučilišna knjižnica, Gradska knjižnica te Goethe i Francuski institut u Varšavi. Skup je okupio oko 200 knjižničara iz dvadesetak europskih zemalja, a zahvaljujući simultanom prevođenju na tri jezika (poljski, njemački, francuski), sudionici su mogli razmijeniti iskustva i sudjelovati u diskusiji. Konferenciju je pratila izložba o narodnim knjižnicama Poljske, Nacionalnoj knjižnici i Sveučilišnoj knjižnici. Nakon uvodnih pozdravnih govora (ministra kulture Poljske, ambasadora Francuske i Njemačke, direktora Nacionalne knjižnice, predsjednika Poljskog knjižničarskog društva i direktora Goethe i Francuskog instituta u Varšavi), o narodnim knjižnicama u

Poljskoj i njihovoj modernizaciji govorile su kolegice iz Gradske i Nacionalne knjižnice. Posebni je naglasak bio na Projektu razvoja knjižnice u Poljskoj, a istaknuto je i značajno sudjelovanje poljskih knjižničara na različitim europskim projektima za razvoj, posebice narodnog knjižničarstva. Osim kolega iz Poljske, svoje su iskustvo iznijeli i pozvani predavači iz Njemačke i Francuske.

Na konferenciji se mnogo govorilo o položaju narodnih knjižnica na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, o prednostima i manama decentralizacije, knjižničarskoj legislativi s naglaskom na nacionalnim strategijama razvoja te o važnosti donošenja europske politike na polju suradnje narodnih knjižnica.

Zbog različitog stupnja razvoja knjižničarstva, različitosti zakona o knjižnicama i informacijskih sustava, istaknuto je da je jedan od prvih koraka suradnja narodnih knjižnica Europe kroz projekte poput NAPLE-a, PULMAN-a, CULTURE 2000 i drugih. Osim uvažavanja nacionalnih kulturnih tradicija, prijeko je potrebno postići što veću međusobnu povezanost narodnih knjižnica i ulaganje u knjižničarsku djelatnost.

Osim dobrodošlice, sudionicima međunarodne konferencije organizirano je i razgledavanje knjižnica i kulturnih znamenitosti grada Varšave. Iduće godine možemo očekivati objavljivanje zbornika radova s konferencije.

D. Bastić

12. međunarodni simpozij BOBCATSSS (Riga, od 26. do 28. siječnja 2004.)

Ovogodišnji, već tradicionalni, dvanaesti po redu Međunarodni simpozij studenata i profesora knjižničarstva i informacijskih znanosti - BOBCATSSS - održan je u Rigi, glavnom gradu Latvije, u suorganizaciji studenata dvaju sveučilišta, *Swedish*

School of Library and Information Science, University College of Borås i *Library and Information Science Department of the University of Latvia*. Glavna je tema simpozija bila *Knjižnice i informacije u multikulturalnim društvima*.

Ove je godine sudjelovalo oko 220 sudionika iz 20 zemalja Europe i svijeta: Alžir, Bosna i Hercegovina, Danska, Estonija, Finska, Hrvatska, Island, Izrael, Južnoafrička Republika, Latvija, Litva, Mađarska, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Sjedinjene Američke Države, Španjolska, Švedska i Velika Britanija. U tri je dana održano pedesetak predavanja i šest radionica. U sklopu ovogodišnjeg BOBCATSSS-a održan je i sastanak EUCLIDA-a.

Nakon pozdravnih govora organizatora s latvijskog i švedskog Sveučilišta uslijedila su predavanja uglednih predavača, predstavnika IFLA-e, EUCLID-a i drugih svjetskih organizacija koji su govorili o multikulturalnosti na vlastitim primjerima. Izdvojili bismo zanimljivo predavanje Roberta Wallace Vaagana (*Oslo University College*, Norveška) i Gryja Engera (*Vahl Primary School Library*, Norveška) pod nazivom *Public libraries, school libraries and multiculturalism* koji su predstavili uspješne programe u školskim knjižnicama, a uključuju interaktivno čitanje lektira i pričanje priča pomoću igračaka i različitih pomagala za djecu pripadnike nacionalnih manjina. U poslijepodnevnom je satima održan koncert, a u večernjim satima primanje u *The House of Riga Latvian Society*, gdje su sudionici bili pozvani predstaviti svoje domovine tradicionalnim ruhom, hranom i pićem. Domaćini su pokazali svoje umijeće u pripravi hrane, ali i narodne nošnje i plesove.

U iduća su se dva dana predavanja održavala na Fakultetu društvenih znanosti Latvijskog sveučilišta. Uvodna su predavanja održali Ragnar Audunson (*Oslo University College*, Norveška) pod nazivom *Libraries in a multicultural and digital world: the importance of low-intensive meeting places*; Laurel Anne Clyde (*The University of Iceland*, Island) s nazivom *Multicultural*

lism, internationalism, and research in school librarianship i Paul Sturges (Department of Information Science, Velika Britanija) s uvijek zanimljivim predavanjima na temu *Understanding cultures and freedom of access to information*. Profesor Sturges govorio je o razumijevanju kultura i slobodnom pristupu informacijama te o zadaćama i aktivnostima FAIFE, organizacije na čijem je čelu, a koja promiče slobodu pristupa informacijama i slobodu izražavanja. Ostala su izlaganja i radionice bili tematski podijeljeni u nekoliko skupina: Društvo i informacije, Korisnici i usluge, Stručna pitanja, Zakonodavstvo i etika, Poslovanje i upravljanje.

Od brojnih zanimljivih predavanja izdvojili bismo sljedeća: Samuel Kotei Nikoi (Department of Information Science, Loughborough University, Velika Britanija) pod nazivom *Living and working in information dryland: a study of the information behaviour of rural development workers in the northern region of Ghana* koji je govorio o životu u informacijskoj pustinji, informacijskim potrebama i uslugama u Gani; Bronisława Paruzel (*Institute of Information Science and Books Studies, NCU, Poljska*) s temom *Inhabitants of the world of silence in the world of information: library and information services for people with hearing impairment*; Jessica E. Moyer i Terry L. Weech (*University of Illinois, SAD*) s izlaganjem naslovljenim *Teaching popular fiction and reader's advisory in library science education* koji su govorili o zanimljivoj i u nas ne toliko poznatoj službi za obrazovanju i savjetovanje čitatelja. Zanimljivo je bilo i predavanje Cornelia Plott i Rafaela Balla (*Research Centre Juelich, Central Library, Njemačka*) o pronalasku, tj. lociranju online publikacija s nazivom *How to find a needle in a haystack – identifying online publications*. Te je publikacije nemoguće identificirati pomoću ISBD-a ili ISBN-a, a u slučaju promjene URL-a publikacije ostanu izgubljene na internetu pa su uvedeni novi sustavi za identifikaciju takvih dokumenata: URN (*Uniform Resource*

Name) i DOI (*Digital Object Identifier*) te je pokazano funkcioniranje tog načina pronalaska dokumenata u knjižnici Istraživačkog centra Juelich. Vrijedno je spomenuti i predavanje Daniela D. Meira iz Izraela naslovljenog *Israel's Ethical Code for the Public Libraries: liberal democratic values for a non-western multicultural society?* Izraelski se etički kodeks temelji na ALA-inom Etičkom kodeksu naglašavajući profesionalne standarde, problem cenzure, jednakost i tajnost korisnikovih podataka.

Od radionica izdvajamo nekoliko zanimljivih: nizozemski studenti Pelle de Boer, Marcel Dekkers i Marianne Goes (*Institute for Media and Information Management, Hogeschool van Amsterdam, Nizozemska*) održali su radionicu pod nazivom *Freedom of speech vs. freedom of hatespeech* koja nas je navela na razmišljanje i raspravu o granicama slobode govora i govora mržnje te gdje prestaje jedno, a počinje drugo i koliko je to opasno. Druga radionica pod vodstvom Judith Roffel, Jan Anne Wieringa, Bosker Gervin (*Hanzehogeschool Groningen, Nizozemska*) bila je na temu *Archiving sound content*, gdje je pružen uvid u nove tehnologije i tehnike pretraživanja i pohrane informacija; Leo van Zoen (*Institute for Media and Information Management, Hogeschool van Amsterdam, Nizozemska*) održao je radionicu na temu *Quality of the library service*. Govorio je o kvaliteti usluga općenito te o kriterijima po kojima prepoznajemo kvalitetne usluge pa je i sam simpozij usmeno ocijenjen.

Svoje su radove uspješno predstavili i hrvatski predstavnici s ukupno pet radova. Lana Peić i Jasmina Sočo (*Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu*) s radom naslovljenim *Roma people's community in Croatia: education, integration, globalization*; Boris Kiš, Martina Križak, Branka Kotur pod vodstvom mr.sc. Kornelije Petr (*Katedra za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku*) sa sličnom temom i istraživanjem *Romany minority in*

eastern Croatia: information needs and library services; Ivanka Ferenčić (*Katedra za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku*) koja je predstavila rad *Self-learning foreign languages in Rijeka Public Library* koji je izradila zajedno s Goranom Tuškan (*Gradska knjižnica Rijeka*); Martina i Samanta Matejčić (*Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu*) svojom su temom *Equal access to the information for the Croatians and members of the Italian minority in Istria: a dream or reality?* ukazale na problem nedostatka suvremene literature u narodnim knjižnicama Istre na talijanskom jeziku za potrebne tamošnjeg talijanskog stanovništva. Posljednja je izlaganje naših predstavnika Sanjice Faletar, Maje Čujić i Drahomire Gavranović (*Katedra za knjižničarstvo Filozofskog fakulteta u Osijeku*) bilo naslovljeno *Free vs. fee-based public library services in eastern Croatia* u kojoj su predstavljeni rezultati pilot-istraživanja provedenog na području Slavonije i Baranje besplatnim knjižničnim uslugama i knjižničnim uslugama koje se naplaćuju u narodnim knjižnicama na tome području.

Na svečanosti zatvaranja ovogodišnji su domaćini uručili BOBCATSSS zastavu predstavnicima *Library and Information Science Department, Eötvös Lorand University in Budapest* koji su zajedno s *Library and Information Science Department, Oslo University College in Oslo* organizatori BOBCATSSS-a 2005., a koji će se održati u Budimpešti, gradu u kojem BOBCATSSS rođen. Simpozij će se održati 31.01.–02.02.2005., a glavna tema bit će *Librarianship in information age, s podtemama What is a modern librarian?; Literature versus information; The reach of information in Europe; The price of information; The public library; The e-book*. Detaljnije obavijesti mogu se potražiti na www.bobcatsss.nu.

D. Gavranović,
I. Ferenčić, B. Kotur

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA<http://www.nsk.hr/cssu>

Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara radi već treću godinu. Sjedište Centra je u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, gdje se odvija i najveći broj tečajeva.

Programski odbor koji imenuju osnivači donosi razvojne programe i godišnji program edukacije. Članovima 1. programskog odbora istekao je mandat 2003. godine te je imenovan novi u sastavu: prof. dr. sc. Aleksandra Horvat, dr. sc. Marina Čizmić-Horvat, dr. sc. Jelka Petrak, dr. sc. Daniela Živković, Višnja Cej, Tatjana Nebesny, mr. sc. Dubravka Stančin-Rošić i mr. sc. Marina Mihalić. Posebno se i iskreno zahvaljujemo članovima 1. programskog odbora Centra, prof. dr. sc. Tatjani Aparac- Jelušić, mr. sc. Jadranci Stojanovski, Milki Šupraha Perišić i dr. sc. Mirni Willer, na dvogodišnjoj suradnji u pionirskom razdoblju osnivanja Centra te se nadamo da će i dalje podržavati njegov rad.

Godišnji program izobrazbe u 2004., u trajanju od 387 sati, bit će organiziran u 46 različitih seminara unutar osam modula: Modul I – Intelektualna sloboda i pravna i etička pitanja knjižničarske struke, Modul II - Knjižnično poslovanje i upravljanje, Modul III - Izgradnja zbirke, Modul IV - Bibliografski nadzor, Modul V - Vrednovanje i primjena istraživanja u knjižnicama, Modul VI - Elektronički

informacijski izvori i sustavi, Modul VII - Elektroničko nakladništvo i Modul VIII - Podučavanje predavača. Od novih tečajeva u ovoj godini posebice izdvajamo osnovni tečaj iz menadžmenta koji ćemo realizirati pomoću priznatih i cijenjenih profesora Ekonomskog fakulteta.

Novost je ovogodišnjeg programa da će se neki tečajevi organizirano održavati i izvan Zagreba. Uz pomoć i suradnju voditelja županijskih matičnih službi tečajevi će se tijekom ove godine održavati u Bjelovaru, Gospiću, Osijeku, Rijeci, Sisku, Požegi i Vinkovcima.

Tečajeve i ove godine održavaju predavači iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Knjižnica grada Zagreba, Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, predavači iz SRCA te drugi priznati stručnjaci za određene programe ili teme u knjižničarstvu i izvan njega.

Nadamo se da ćete i ove godine pratiti program Centra, pronaći zanimljive sadržaje i imati prilike razmijeniti stručne interese s kompetentnim predavačima koji će, uvjereni smo, pridonijeti stalnoj potrebi da se u iznimno dinamičnoj okolini trajno usavršavamo.

Očekujemo vas, pridružite nam se!
U ime Programskog odbora
Centra za stalno stručno usavršavanje
mr.sc. Marina Mihalić i mr.sc. Dubravka Stančin-Rošić

Raspored tečajeva rujan-prosinac 2004.**Rujan**

<i>Datum</i>	<i>Predavanja, seminari, radionice...</i>	<i>Mjesto održavanja</i>
14. 09. 2004.	VI.1. Osnove pretraživanja interneta (4 sata)	Gradska knjižnica "P. Preradović", Bjelovar
16. 09. 2004.	I.1. Slobodan pristup informacijama (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
17. 09. 2004.	II.3. Knjižnične službe i usluge za mladež (4 sata)	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
20. 09. 2004.	VII. Elektroničko nakladništvo (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
28. 09. 2004.	IV.7. Izmjene i dopune u UDK tablicama (6 sati)	Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci
30. 09. 2004.	IV.2. Katalogizacija serijskih publikacija (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb

Listopad

04. 10. 2004.	III.5. Multimedija u dječjim odjelima (6 sati)	Gradska knjižnica i čitaonica Požega
06. 10. 2004.	II.2. Rad s korisnicima: metode i tehnike (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
14. 10. 2004.	II.5. Revizija i preventivna zaštita građe (4 sata)	Gradska knjižnica Rijeka
15. 10. 2004.	IV.8. Predmetno označivanje i pretraživanje: izrada predmetnog sustava u formatu UNIMARC (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
18. 10. 2004.	III.6. Službene publikacije (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
19. 10. 2004.	V.4. Vrednovanje mrežnih izvora iz društvenih i humanističkih znanosti (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
21. 10. 2004.	VI.6. Obrada teksta (MS WORD) (5 sati)	SRCE Zagreb
22. 10. 2004.	VI.6. Obrada teksta (MS WORD) (5 sati)	SRCE Zagreb
23. 10. 2004.	VI.6. Obrada teksta (MS WORD) (5 sati)	SRCE Zagreb
26. 10. 2004.	V.3. Vrednovanje internetskih informacija (4 sata)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb

Studeni

02. 11. 2004.	VI.2. Napredno pretraživanje interneta (4 sata)	Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
08. 11. 2004.	VI.7. Tablične kalkulacije (MS Excel) (5 sati)	SRCE Zagreb
09. 11. 2004.	VI.7. Tablične kalkulacije (MS Excel) (5 sati)	SRCE Zagreb
10. 11. 2004.	VI.7. Tablične kalkulacije (MS Excel) (5 sati)	SRCE Zagreb
11. 11. 2004.	V.2. Knjižnična statistika (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
18. 11. 2004.	II.4. Knjižnične službe i usluge za djecu (6 sati)	Gradska knjižnica Rijeka
19. 11. 2004.	II.5. Revizija i preventivna zaštita (4 sata)	Gradska knjižnica Zagreb
22. 11. 2004.	IV.7. Izmjene i dopune u UDK tablicama (6 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
29. 11. 2004.	VI.9. Stvaranje mrežnih stranica (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
30. 11. 2004.	VI.9. Stvaranje mrežnih stranica (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb

Prosinac

01. 12. 2004.	II.6. Obrada i vođenje zbirke u školskim knjižnicama (5 sati)	Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb
02. 12. 2004.	II.10. Marketing u narodnim knjižnicama	Gradska knjižnica Zagreb

PRIJAVA NA TEČAJEVE

Na svaki od predloženih tečajeva potrebno je *pismeno* se prijaviti. Za prijavu, molimo, koristite prijavnicu, otisnutu na kraju Programa. Ispunjene prijavnice pošaljite na adresu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, Centra za stalno stručno usavršavanje, Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550, 10000 ZAGREB, ili faksom na broj 616-4186. Prijavnica za tečaj dostupna je i na mrežnim stranicama <http://www.nsk.hr/CSSU>.

- Tečajevi će se održati ako se za pojedini termin prijavi deset polaznika.
- Za programe koji se održavaju u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u elektroničkoj učionici, može se prijaviti 16 polaznika, a na tečajeve SRCE-a 14 polaznika.
- Molimo Vas da se na tečajeve prijavite *najkasnije* tjedan dana unaprijed.

- Ako je termin već zauzet, obavijestit ćemo Vas o našem sljedećem terminu.
- Molimo, također, da eventualne odjave najavite pismeno *najkasnije* tjedan dana prije početka, kako bi mogli jamčiti povrat kotizacije.
- U slučaju spriječenosti iz opravdanog razloga, uplaćena kotizacija vrijedi za neki drugi tečaj.

KOTIZACIJA

U programu je naveden iznos kotizacije za svaki tečaj. Kotizaciju uplaćuju polaznici ili ustanove na žiro račun Nacionalne i sveučilišne knjižnice 30102-603-3504 m. br. 3205363 s naznakom "Centar za stručno usavršavanje" s oznakom broja tečaja. (Primjer: I.1. ili VI.1.)

Kotizaciju, molimo, uplatiti nakon primitka računa.

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE

Obrazac za prijavu

Poslati na adresu: NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
Centar za stalno stručno usavršavanje knjižničara
Hrvatske bratske zajednice 4, p.p. 550
10000 ZAGREB

ili faksirati na broj: 616-4186

Predavanje: (šifra tečaja):

Naslov predavanja:

Datum tečaja: / /

Cijena kotizacije: kn

Ime i prezime:

Naziv radnog mjesta:

Odjel:

Naziv ustanove:

Adresa:

Poštanski broj:

Tel:

Faks:

Email:

www:

Potpis polaznika:

Potpis odgovorne osobe:

Pečat

Datum prijave: / /

Naziv ustanove (ili ime prezime pojedinca) na koju se šalje račun

Adresa:

Poštanski broj:

JMBG:

Svi tečajevi trebaju se prijaviti i odjaviti pismenim putem. Prijave i odjave telefonom ili elektroničkom poštom ne primamo.

Mjesto održavanja: u programu su navedena mjesta održavanja svih predavanja, vježbi i radionica

Otkazivanje prijave: Obavijest o otkazivanju predbiljezbe mora biti zaprimljena najmanje tjedan dana prije početka predavanja. (Moguća je zamjena polaznika, ali samo ukoliko je obavijest o zamjeni polaznika zaprimljena najmanje tjedan dana prije početka predavanja.)

49. godišnja konvencija IRA-e *Teaching the World to Read*

(Reno-Tahoe, SAD, od 2. do 6. svibnja 2004.)

Predstavnice Hrvatskoga čitateljskog društva (HČD-a) prisustvovala su 49. godišnjoj konvenciji Međunarodne čitateljske udruge (IRA – International Reading Association) u Renou-Tahoe u Nevadi, SAD, koja se održavala od 2. do 6. svibnja 2004. godine. Ondje su boravile predsjednica HČD-a Dijana Sabolović-Krajina, dopredsjednice Ljiljana Sabljak i Ivanka Stričević te tajnica Lorenka Bučević-Sanvincenti. Predstavnice HČD-a uzele su aktivno učešće u predstavljanju Republike Hrvatske, Grada Zagreba i Hrvatskoga čitateljskog društva kao domaćina iduće, 14. europske konferencije o čitanju u Zagrebu od 31. srpnja do 3. kolovoza 2005. godine. S obzirom da Hrvatsko čitateljsko društvo i IDEC - Europski odbor Međunarodne čitateljske udruge (The International Development in Europe Committee of the International Reading Association) organizira 14. europsku konferenciju o čitanju *Literacy Without Boundaries* i očekuje veliki broj sudionika, odlazak na američku konvenciju bila je izvrsna prilika da se predstavi Hrvatsko čitateljsko društvo, njegov rad i značaj koji ima među hrvatskim članstvom i cjelokupnom hrvatskom kulturnom javnosti. Hrvatske su predstavnice boravak iskoristile višestruko, a ponajviše promovirajući svoju konferenciju putem pripremljenog promidžbenog štanda, dijeljenjem materijala u kojima su ponuđene brojne obavijesti o cilju, temama, kalendaru zbivanja i mjestu održavanja konferencije, mrežnim adresama, od mogućnosti prijave registracije sudjelovanja (predavača ili samo sudionika) do niza obavijesti o društvenim događanjima tijekom konferencije. Također je ponuđeno povezivanje sudjelovanja na konferenciji sa zanimljivim izletima da bi se upoznale ljepote naše domovine koje su predstavljane na projekcijama. Mnogobrojnim usmenim razgovorima uspostavljen je neposredan kontakt koji će, uvjereni smo, uroditi pozitivnim rezultatima. Predstavljanje je imalo velik odjek, uz već brojne prijave budućih sudionika iz Europe i SAD-a. Predstavnice HČD-a su svoj boravak iskoristile educirajući se u pripremi organizacije jedne tako važne i velike međunarodne konferencije koju pripremaju.

Da bismo potkrijepili važnost i potrebitost odlaska na američku konvenciju, predstaviti ćemo je s nekoliko činjenica. Temom konvencije *Teaching the World to Read* željelo se podsjetiti da IRA ima organizaciju od 80 000 članova u 100 zemalja diljem svijeta. Predsjednica organizacije IRA-e Lesley Mandel Morrow posebnu je zahvalu uputila učiteljima u predškolskim ustanovama koji su pridonijeli organizaciji ovog skupa. Konvenciji je prisustvovalo 23 000 sudionika, i već tako velika brojka ukazuje na važnost ovoga skupa stručnjaka iz svih domena obrazovanja i kulture koji se bave promicanjem i podupiranjem pismenosti među djecom, mladeži i odraslima. Svečanost otvaranja bila je impresivna s mimohodom svih članica IRA-e sa zastavama i njihovim prikazivanjem na tri velika videozaslona u golemoj dvorani pripremljenoj da primi toliki broj sudionika. Hrvatsku zastavu

nosila je predsjednica HČD-a Dijana Sabolović-Krajina. Iako je trend opće globalizacije u svim segmentima društva i života svugdje zaživio, bilo je dirljivo gledati svaku zastavu ponaosob sjedinjenu u jednom zajedništvu u multikulturnom bogatstvu svijeta. U uvodnom dijelu predsjednica IRA-e Lesley M. Morrow govorila je o važnosti motivacije za učenike i njihove poučavatelje da “uče pisati i čitati da bi ostvarili sve svoje snove”, ali je apostrofirala japansku poslovicu da je “jednako vrijedno provesti tisuću dana u marljivom učenju ili samo jedan dan s pravim učiteljem”. Guverner Nevade se također obratio nazočnima, ali je najviše zanimanja izazvalo obraćanje Henryja Winklera. On je predstavljen kao mnogostruka ličnost, kao nagrađeni dječji pisac, glumac, producent, direktor. Način njegovog obraćanja bio je vrlo emotivno obojen. Naime, govorio je o svome djetinjstvu u kojem se borio s poteškoćama u čitanju. Međutim njegov optimističan ton i duhoviti obrati pokazali su kako jedna ovako ozbiljna tema može biti iznimno zabavna i duhovita. Konvencija se održavala cjelodnevno u nekoliko zasebnih zgrada (hotela), a održano je više od 600 sesija. Glavne teme su bile fokusirane na predškolsku i ranu pismenost, osnovnu i srednju školu, adolescence i odrasle čitače, poteškoće u čitanju te pismenost na jezicima manjina. Sve su teme bile predstavljane interaktivno i interdisciplinarno putem teorijskih izlaganja, kroz istraživanja ili praksu, administraciju, tehnologiju. Sesije su međusobno povezivale čitanje i pisanje, učenje čitanja, standarde, upotrebu dječje literature, primjere gradske (urbane) i ruralne pismenosti, obiteljske pismenosti, obučavanje poučavatelja u čitanju i pismenosti te značenje njihove uloge u poučavanju. Mnoga istraživanja bila su predstavljena na brojnim posterima. Sve nove strategije čitanja razvijale su se oko primarnog cilja stvaranja boljeg čitača do krajnjeg cilja uspješnog cjeloživotnog učenja i oblikovanja sretnog i zadovoljnog čovjeka. Predavači na konvenciji bili su školski učitelji, stručnjaci koji se bave čitanjem, sveučilišni profesori, istraživači, autori dječje literature i drugi. Na svečanosti zatvaranja govorila su mnoga poznata imena, a među njima najveće zanimanje izazvala je Marie Clay završivši svoje izlaganje riječima da u prvih nekoliko mjeseci učenja djeca upijaju više nego ikad kasnije tijekom svog učenja jer uče mnogo novih spoznaja i dožive mnoga nova iskustva. Ona je ponudila nekoliko koraka za pomoć djeci: povezivanje usmenog govora s vizualnim, upoznavanje novih ljudi, kultura i “škola”, pričanje priča u radionicama, učenje putem tiskovnih znakova, kombiniranje znanja za prihvaćanje bilo kojeg rješenja – stoga je važno kako i na koji način pristupiti djeci u prvom susretu s njima. Marie Clay iz svoga bogatog iskustva zaključuje da je takvo učenje za nekoga brzo putovanje, dok je za drugoga zamršeno i polagano, ali većina djece na kraju dosegne točku u kojoj mogu kombinirati znanje s dostignutim vještinama. Izabrana je nova predsjednica IRA-e MaryEllen Vogt koja je u završnici zatvaranja parafrazirala naziv konvencije da “mi ne možemo učiti svijet da čita, ali ih možemo kolektivno poduprijeti”.

Konvenciju je pratila prodajna izložba izdavača udžbenika, priručnika i beletristike koji su se predstavili u velikom broju. Većinom su to bila izdanja na klasičnom mediju

u obliku tiskane knjige, a vrlo malo u digitalnom obliku, putem CD-ROM-ova i multimedije. Zanimljivost ove izložbe bila je u brojnim svakodnevnim radionicama pojedinih izdavača, predstavljajući velikog broja pisaca i ilustratora te potpisivanju njihovih knjiga, dijeljenju brojnih promidžbenih materijala i nagradnih igara. IRA je također imala svoj prodajni dio s vrlo vrijednim knjižnim fondom strukturiranim na osnovi teorije i prakse poticanja pismenosti i čitanja. Sudionicima je bilo na raspolaganju tridesetak računala u internet caffeu.

I na kraju, vratimo se budućoj konferenciji o čitanju koja će se održati u Zagrebu 2005. godine, kao središnje

obilježavanje za Europu jubilarne, 50. obljetnice rada Međunarodne čitateljske udruge. Kao pozvani predavač bit će jedan od predstavnika uprave IRA-e, dopredsjednik Dick Allington, profesor na floridskom sveučilištu. Sva dobra iskustva koja su predstavnice Hrvatskoga čitateljskog društva stekle u Renou-Tahoeu nastojat će primijeniti u organizaciji i pripremi ovog važnog međunarodnog skupa. Ovom prilikom pozivamo sve zainteresirane da za više obavijesti i uključivanje u pripremu i sudjelovanje na konferenciji pogledaju stranice Hrvatskoga čitateljskog društva: www.hcd.hr.

L. Bučević-Sanvincenti

Novi naslovi

BATES, Tony

Upravljanje tehnološkim promjenama : strategije za voditelje visokih učilišta / A. W. (Tony) Bates ; preveli Srećko Jelušić, Sanjica Faletar. Zagreb : CARNet ; Lokve : "Benja", 2004. XXII, 174 str. ; 24 cm

Prijevod djela: *Managing technological change.*

ISBN 953-6003-02-3

DANI specijalnoga knjižničarstva Hrvatske (5 ; 2003 ; Opatija)

Edukacija korisnika i knjižničnoga osoblja : zbornik radova / 5. dani specijalnoga knjižničarstva Hrvatske, Opatija, 10. i 11. travnja 2003. ; uredila Maja Jokić. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. 222 str. : ilustr. ; 24 cm. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 33)

ISBN 953-6001-23-3

HORVAT, Josip

Povijest novinstva Hrvatske : 1771-1939. / Josip Horvat ; priredio Mirko Juraj Mataušić. Zagreb : Golden marketing - Tehnička knjiga, 2003. 484 str. : ilustr. ; 25 cm

ISBN 953-212-152-8

HRVATSKA. Zakoni

Zakon o knjižnicama : autorski pročišćeni tekst s provedbenim propisima / [priredio] Vinko Tihi. Zagreb : Glossa, 2003. 127 str. ; 21 cm

KOVAČEVIĆ, Dinka

Školska knjižnica - korak dalje / Dinka Kovačević, Jadranka Lasić-Lazić, Jasmina Lovrinčević. Zagreb : Filozofski fakultet, Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti : Altagama, 2004. 272 str. : ilustr. ; 24 cm. (Radovi Zavoda za informacijske studije ; knj. 13)

ISBN 953-175-203-6

MACILWAINE, Ia C.

Univerzalna decimalna klasifikacija : upute za uporabu / Ia McIlwaine ; prevela Jelica Leščić. Lokve : "Benja" ;

Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica ; Osijek : Pedagoški fakultet, 2004. VII, 247 str. ; 24 cm. (Prijevodi knjižnične i informacijske literature ; knj. 3)

Prijevod djela: *The universal decimal classification.*

ISBN 953-6003-01-5

NIELSEN, Gyda Skat

Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom / Gyda Skat Nielsen i Birgitta Irvall ; [s engleskoga prevela Koraljka Golub ; stručna redakcija prijevoda Mirjana Lenček-Vancaš]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. 28 str. ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 6)

Prijevod djela: *Guidelines for library services to persons with dyslexia.*

ISBN 953-6001-20-9

PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (15 ; Novi Vinodolski ; 2003)

Zbornik radova / 15. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Novi Vinodolski, 2003. - [Zagreb] : Zavod za školstvo Republike Hrvatske [etc.], 2004. - 246 str. : ilustr. ; 24 cm

ISBN 953-7114-00-7

SÆTRE, Tove Pemmer

IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice / Tove Pemmer Sætre i Glenys Willars ; pod pokroviteljstvom IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice ; [s engleskog prevela Irena Kranjec ; stručna redakcija prijevoda Vesna Kranjec-Čizmek]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. 49 str. ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz, ISSN 1334-7667 ; knj. 8)

Prijevod djela: *The IFLA/UNESCO school library guidelines.* Nasl. str. prištampnoga teksta: *Školska knjižnica: danas i sutra.* Sadrži i: IFLA-in i UNESCO-ov Manifest za školske knjižnice.

ISBN 953-6001-24-1

Novi naslovi

SMJERNICE za knjižnične službe i usluge za gluhe / uredio John Michael Day ; [s engleskoga preveo Kristijan Ciganović ; stručna redakcija prijevoda Sandra Bradarić-Jončić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. 23 str. ; 24 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 5)
Prijevod djela: Guidelines for library services to deaf people, 2nd ed.
ISBN 953-6001-19-5

SMJERNICE za knjižnične usluge za djecu : knjižnične usluge za djecu - važnije no ikada za djecu i njihove obitelji

Prikazi knjiga

Edukacija korisnika i knjižničnoga osoblja : zbornik radova / 5. dani specijalnoga knjižničarstva Hrvatske, Opatija, 10. i 11. travnja 2003. ; uredila Maja Jokić ; [prijevod [sažetaka] na engleski jezik Jasminka Fajdetić-Kinnrad]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. (Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva ; knj. 33)

Peti zbornik radova Dana specijalnoga knjižničarstva, do sada najobimniji, sadrži 24 priloga. Među njima su tri pozvana predavanja stranih gostiju, 8 usmenih te 13 posterskih izlaganja. Kao i prijašnje zbornike, i ovaj je zbornik uredila Maja Jokić, a svi su tekstovi po prvi put recenzirani (Marija Ivakić, Elizabeta Rybak Budić).

Dispozicija radova slijedi dvije osnovne tematske cjeline: obrazovanje knjižničnog osoblja i obrazovanje korisnika. Prethode im 3 gostujuća rada: o finskim iskustvima u edukaciji korisnika u sveučilišnim knjižnicama (Kaisa Sinikara), o talijanskoj praksi u edukaciji knjižničara (Giulia Corvino) te rad stalne gošće ovog skupa Violette Bottazzo iz Slovenije o upravljanju znanjem kao novoj kvaliteti ili "starom sadržaju u novom ruhu".

Skupina članaka o obrazovanju knjižničnog osoblja dijeli se na manje tematske podskupine: radovi namijenjeni osoblju različite knjižnične provenijencije (o sustavu Voyager, o Centru za stalno stručno usavršavanje, o Kolokviju Knjižnice IRB-a, o neophodnosti planiranja kontinuirane edukacije kao preduvjetu za zapošljavanje informacijskog stručnjaka, o načelima i svrsi izrade "slobodno oblikovanih" predmetnih odrednica prema praksi središnje knjižnice HAZU) te radovi o konkretnim iskustvima na specifičnim temama (obrazovanje u domeni službenih publikacija, za rad s korisnicima s disleksijom, osoblja knjižnica Filozofskog fakulteta u Zagrebu).

Najviše radova posvećeno je edukaciji korisnika, i to s gledišta konkretne prakse u određenim knjižnicama u Hrvatskoj (knjižnice tijela državne uprave, Pliva, Institut za turizam, Tekstilno-tehnološki fakultet, Središnja biološka

diljem svijeta / IFLA [i.e. International Federation of Library Associations and Institutions], Sekcija za djecu i mladež ; [s engleskoga prevela Irena Kranjec]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. 16 str. ; 20 cm. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 7)

Prijevod djela: Guidelines for children's library services.
ISBN 953-6001-21-7

VJESNIK bibliotekara Hrvatske / [glavna i odgovorna urednica Tinka Katić]. God. 47, br. 1/2(2004). Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004.
ISSN 0507-1925

knjižnica PMF-a, Fakultet političkih znanosti, Medicinski fakultet u Zagrebu, Fakultet strojarstva i brodogradnje, HIDRA, INA), ali i u inozemstvu (Rochester Institute of Technology, Rochester, NY). Na početku ove skupine opsežan je i brojnom literaturom potkrijepljen rad Marije Ivakić (Obrazovanje korisnika za društvo znanja) te rad Sonje Špiranec o ispitivanju stanja edukacije korisnika u Hrvatskoj, koji upozorava na visok postotak (79 %) knjižnica koje nesustavno obrazuju svoje korisnike.

Posljednji podatak potvrđuje aktualnost i važnost teme prošlogodišnjeg skupa, a samim time i priloga objavljenih u ovom zborniku.

V. Juričić

Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe / uredio John Michael Day ; [s engleskoga preveo Kristijan Ciganović ; stručna redakcija prijevoda Sandra Bradarić-Jončić]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 5)

Jedna od temeljnih zadaća HKD-a je promoviranje slobodnog pristupa informacijama za sve skupine korisnika, pa tako i za osobe s posebnim potrebama - u ovom slučaju za osobe s oštećenjem sluha.

Kako je suvremena tehnologija pridonijela iznimnom napretku u komunikaciji koja čini osnovnu kvalitetu u radu knjižničnih službi i pružanju usluga gluhim osobama, IFLA je odlučila revidirati izdanje Smjernica iz 1991. godine. Prvo izdanje Smjernica poslužilo je kao temelj Udruženju specijaliziranih i kooperativnih knjižničnih agencija (ASCLA), podgrupi Američkog knjižničarskog društva, za pripremu njihovih *Smjernica za knjižnične i informacijske službe i usluge za zajednicu gluhih osoba u Americi*. Na sličan način, IFLA-ino revidirano izdanje izrađeno je na temelju ASCLA-inog rada. Svjetska federacija gluhih zaslužna je za pregled, dodatak i potvrdu obaju izdanja IFLA-inih Smjernica.

Svrha Smjernica je informiranje o načinima prilagodbe knjižničnih službi i usluga kako bi one bile jednako pristupačne gluhima kao što su pristupačne i čujućima. Knjižničare se upoznaje s posebnim potrebama osoba oštećenoga sluha, a to su njihove komunikacijske potrebe koje su vrlo raznolike ovisno o oštećenju sluha. U publikaciji se navode načini na koje knjižnice mogu omogućiti gluhima ravnopravan pristup informacijama kao i čujućim osobama, a preporučuje se i sudjelovanje knjižnica u organizaciji, odnosno izvođenju programa opismenjavanja gluhih. Inzistira se na skupljanju građe koja će odražavati svu raznolikost problematike školovanja djece oštećena sluha i time pružiti objektivne informacije čitateljima.

A. Tupek

Skat Nielsen, Gida; Birgitta Irvall. Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom. / [s engleskoga prevela Koraljka Golub ; stručna redakcija prijevoda Mirjana Lenček-Vancaš]. Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2004. (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz ; knj. 6)

Jedna od temeljnih zadaća HKD-a je promoviranje slobodnog pristupa informacijama za sve skupine korisnika, pa tako i za osobe s posebnim potrebama – u ovom slučaju za osobe s disleksijom.

Svojim sadržajem i odabirom podataka *Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom* pomoć su za razumijevanje poremećaja čitanja i pisanja knjižničarima i svima koji žele biti informirani o ovim poteškoćama. Osobe s disleksijom imaju pravo na informiranost, a uloga je knjižnica i knjižničara osiguravanje dostupnosti različitim informacija za ovu populaciju. Stoga se u Smjernicama vrlo jasno i konkretno upućuje knjižničare kako privući osobe s disleksijom u same knjižnice, kako im pristupiti i pomoći u korištenju njihovih usluga. Autorice su predstavile neposredne oblike pomoći za bolju obaviještenost i mogućnost stjecanja znanja osoba s disleksijom. Takvih primjera i oblika pomoći dosad u nas nije bilo u pisanome obliku te je za očekivati da će objavljivanje Smjernica potaknuti značajniju aktivnost za ostvarivanje navedenih prava u djece i osoba s disleksijom.

Smjernice su obavijesne i zanimljive, uz mnoštvo praktičnih savjeta u postupanju s osobama s disleksijom. Stoga je lakše razumjeti disleksiju kroz navedene činjenice. Prijevod IFLA-inih *Smjernica za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom* značajan je doprinos upoznavanju problema disleksije. Njime će se knjižničare upozoriti na posebne potrebe ove skupine korisnika te potaknuti rješavanje problema zadovoljavanja njihovih potreba. Budući da su osobe s disleksijom korisnici svih vrsta knjižnica, Smjernice su primjenjive u svim javnim knjižnicama.

A. Tupek

Nagrada grada Zagreba za 2004. godinu dodijeljena prof. dr. sc. Aleksandru Stipčeviću

Na prijedlog Hrvatskoga knjižničarskog društva, Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Katedre za bibliotekarstvo Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, za najviše zasluge i postignute rezultate u teorijskom i praktičnom radu u promicanju knjižničarstva i kulture knjige, prof. dr. sc. Aleksandru Stipčeviću dodijeljena je Nagrada grada Zagreba za 2004. godinu.

Prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević, arheolog, bibliolog i bibliotekar, albanolog i leksikograf, istaknuti je stručnjak povijesti knjige i knjižničarstva. Baveći se umjetnošću i religijom starih Ilira, bibliografijom, općom i nacionalnom poviješću knjige i knjižnica, posebice pitanjima cenzure i uopće sudbinom knjige u društvu, ostavio je neizbrisiv trag u kulturnoj povijesti Hrvatske i Zagreba, čiji je uvaženi stanovnik već više od četrdeset godina.

Kao vanjski suradnik poslijediplomskog studija bibliotekarstva, dokumentacije i informacijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu (od 1971.), honorarni izvanredni profesor na Katedri za bibliotekarstvo (od 1978.) te naposljetku redovni profesor (od 1987.), obrazovao je brojne hrvatske knjižničare prenoseći im znanje i ljubav prema knjizi.

Odlaskom u mirovinu 1997. njegova aktivnost nije prestala, nego se dapače povećala jer je cijelo svoje vrijeme mogao posvetiti istraživanju i pisanju. Kao rezultat dugogodišnja istraživanja, u izdanju Školske knjige nedavno je objavljen prvi od tri sveska njegovog opsežnog djela *Socijalna povijest knjige u Hrvata* (Knj.1: *Srednji vijek*, Zagreb, 2004).

Poseban je doprinos prof. dr. sc. A. Stipčević dao razvoju Hrvatskoga knjižničarskog društva, čiji je predsjednik bio od 1967. do 1973. godine. Potaknuo je pokretanje niza izdanja Hrvatskoga bibliotekarskog društva, čiji je glavni urednik bio od 1969. do 1984. godine. Za dugogodišnji plodan rad i izniman doprinos knjižničarskoj struci Hrvatsko knjižničarsko društvo mu je 1979. dodijelilo najviše priznanje - *Kukuljevićevu povelju*.

Povodom dodjeljivanja Nagrade grada Zagreba iskreno čestitamo uvaženom kolegi prof. dr. sc. A. Stipčeviću sa željom da se još dugi niz godina susrećemo na promocijama njegovih vrijednih i iznimno zanimljivih knjiga.

A. Belan-Simić

Promaknuća u viša zvanja

Hrvatsko knjižnično vijeće na svojoj je 11. sjednici održanoj 12. svibnja 2004. prihvatilo 5 molbi za promaknuće u zvanje višeg knjižničara:

Mladenka Hammer (**Državni arhiv Pazin**)

Željka Nenadić-Tabak (**Gradska knjižnica, Samobor**)

Ivana Pažur (Institut Ruđer Bošković, Zagreb)

Elizabeta Rybak Budić (Grafički fakultet, Zagreb)

Jadranka Stojanovski (Institut Ruđer Bošković, Zagreb).

V. Juričić

Magistri bibliotekarstva

Magistri znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana bibliotekarstvo, za razdoblje od 1. ožujka 2004. do 1. lipnja 2004. godine.

Mario Šlosar Brnelić

Naslov: *Bibliometrijska analiza doktorskih disertacija obranjenih na Tehničkom fakultetu u Rijeci : 1974-2002*

Mentor: doc. dr. sc. Jelka Petrak

Datum obrane: 1. ožujka 2004.

Zorka Renić

Naslov: *Povijest knjižnica u Bjelovaru*

Mentor: prof. dr. sc. Aleksandar Stipčević

Datum obrane: 20. svibnja 2004.

A. Barbarić

Natječaj Zaklade dr. Ljerka Markić-Čučuković

Zaklada dr. Ljerka Markić-Čučuković raspisuje natječaj za dodjelu nagrade knjižnici, ustanovi, udruzi ili pojedincu za značajan doprinos knjižničarskoj struci u 2004. godini. Iznos nagrade je 8 000 kn. Nagrada se dodjeljuje za:

- objavljenu stručnu publikaciju na bilo kojem mediju o djelovanju ili povijesti knjižnice, ustanove ili udruge, ili publikaciju u kojoj je prikazana i opisana građa ili dio građe knjižnice, ustanove ili udruge
- pripremu i organizaciju stručnoga skupa, izložbe ili slične manifestacije, koja je doprinijela promicanju knjižnice, ustanove, udruge ili bibliotekarstva općenito
- uspostavljanje suradnje s drugim knjižnicama ili ustanovama, koja je značajno doprinijela poboljšanju knjižničnih usluga i službi za korisnike.

U obzir za prijavu na natječaj uzet će se publikacije objavljene ili programi izvedeni u 2004. godini. Uz prijavu

za natječaj potrebno je detaljno opisati program koji se prijavljuje na natječaj i priložiti publikaciju ili navesti mrežnu adresu na kojoj je moguće saznati pojedinosti o skupu, programu itd. Ako su publikacija, skup itd. bili popraćeni prikazom, kritikom, novinskim člankom itsl., treba ih priložiti. O dodjeli nagrade odlučuje Zakladni odbor sastavljen od članova obitelji Zakladnika i predstavnika Katedre za bibliotekarstvo Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, Hrvatskoga knjižničarskog društva i Knjižnice Škole narodnog zdravlja "Dr. Andrija Štampar". **Rok za podnošenje prijave je 15. studeni 2004.** U obzir će se uzeti samo prijave s potpunom dokumentacijom. Nagrada će se dobitniku uručiti 14. siječnja 2005.

Prijave se šalju poštom na adresu: Prof. dr. Aleksandra Horvat, Zaklada dr. Ljerka Markić-Čučuković, c/o Katedra za bibliotekarstvo, Filozofski fakultet, Ivana Lučića 3, 10000 Zagreb

Daljnje je pojedinosti moguće saznati u sjedištu Zaklade, tel. 01-6002-352 ili el. pošta: ahorvat@ffzg.hr

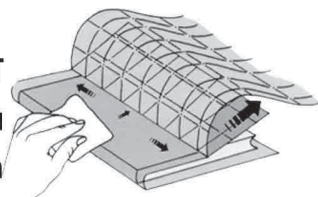
MARBET

DISTRIBUTER FOLIJA I REPARATURNIH TRAKA
ZA ZAŠTITU KNJIŽNOG FONDA

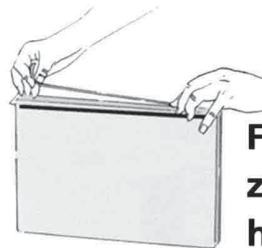

NESCHEN

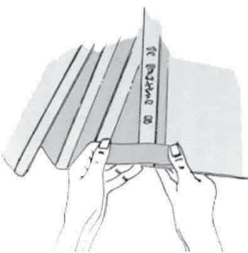
Filmolux SOFT
za zaštitu
korica knjiga

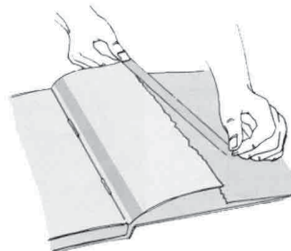
Filmoplast T
za popravak
hrpta

Filmolux 610
za zaštitu
bar kodova

Filmoplast P
za potrgane
stranica

... i još mnogo korisnih materijala i detalja ...

Ljerke Šram 16, 10000 Zagreb

tel./fax: 01/ 6159 772

marbet@zg.htnet.hr

Glavna urednica:

Ana Barbarić

Uredništvo:

Alemka Belan-Simić
Ivana Hebrang Grgić
Vedrana Juričić
Lobel Machala
Zdenka Sviben
Lektura: Jasmina Sočo

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:

Hrvatsko knjižničarsko društvo
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb
tel./fax.: 01 6159 320
e-mail: novosti@hkdrustvo.hr
http://www.hkdrustvo.hr
Oblikovanje sloga: Amelija Tupek
Tisak: GIPA, Zagreb
Naklada: 1300

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL http://www.hkdrustvo.hr

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____ Adresa: _____
Telefon: _____ Matični broj: _____
Datum: _____ Pečat i potpis: _____

Naslov publikacije:

Naslov publikacije:	Cijena:	Komada:
Arhivi, knjižnice, muzeji 1 : zbornik radova (1998)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 4 : zbornik radova (2001)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 5 : zbornik radova (2002)	70,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 6 : zbornik radova (2003)	100,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 1 i 2 : zbornik radova i priloga (2001)	100,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 3 : zbornik radova i priloga (2002)	50,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 4 : zbornik radova i priloga (2003)	60,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 5 : zbornik radova i priloga (2004)	80,00 kn	_____
Diringer, D. Povijest pisma (1991)	50,00 kn	_____
Galić, P. Povijest zadarskih tiskara (1979)	50,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo. Skupština. 32. Informacijska pomagala za novo tisućljeće : radni materijali (2000) Lovran, 20.-23. 9. 2000.	20,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo. Skupština. 33. Upravljanje promjenama u hrvatskim knjižnicama : radni materijali (2002)	20,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo : 1940.-2000. : spomenica (2000)	60,00 kn	_____
IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom (2003)	80,00 kn	_____
IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice (2004)	50,00 kn	_____
ISBD(A) : međunar. standardni bib. opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih) (1995)	80,00 kn	_____
ISBD(ER) : međunar. standardni bib. opis elektroničke građe (2002)	90,00 kn	_____
ISBD(NBM) : međunar. standardni bib. opis neknjižne građe. Prerađeno izd. (1993)	50,00 kn	_____
Line, M.; Wickers, S. Univerzalna dostupnost publikacija : (UAP) (1989)	50,00 kn	_____
Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji (1978)	50,00 kn	_____
Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje (1996)	100,00 kn	_____
Narodna knjižnica : IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga (2002)	80,00 kn	_____
Predmetna obradba – ishodišta i smjernice : zbornik radova (1999)	80,00 kn	_____
Rowley, J. E. Elektroničko računalo u biblioteci (1984)	50,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova (2002)	60,00 kn	_____
Smjernice za izradu predmetnih preglednih kataložnih jedinica i uputnica (1999)	70,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične usluge za djecu (2004)	20,00 kn	_____
UNIMARC : format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje (1986)	50,00 kn	_____
Verona, E. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga		
Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd. (1986)	150,00 kn	_____
Dio 2: Kataložni opis. (1983)	150,00 kn	_____
Verona, E. Prinosi povijesti Akademijine knjižnice (sadašnje NSB) u Zagrebu : 1814-1874 (1989)	50,00 kn	_____
Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke grada Zagreba (1997)	60,00 kn	_____
Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji : zbornik radova (1997)	80,00 kn	_____